

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2020. 6. hét

Rengeteg webáruház szabálytalan

Nem felel meg az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályoknak a webáruházak kétharmada - hívta fel a figyelmet az Európai Bizottság pénteken közzétett jelentése. Előzőleg 27 tagország hatósága vizsgált félezer, ruhákat, cipőket, bútorokat, háztartási árut és elektromos készülékeket értékesítő internetes boltot. Megállapították, hogy közel ötven százalékuk nem adott egyértelmű tájékoztatást az áruvisszaküldésről, a vonatkozó határidőről, ami szabálytalan. A fogyasztók jogairól szóló uniós irányelv ugyanis kimondja: netes vásárláskor a vevőnek joga van a helytálló, közérthető tájékoztatáshoz a kiszállításról, az elállási jogról és a termékhiba esetén járó jogi garanciákról. Gyakori hiba még, hogy a boltok ötöde nem tünteti fel kezdettől az áru teljes árát, több mint harmaduk pedig elhallgatja, hogy alapból kétéves szavatossági idő jár a vevőnek. Ha már az átvételkor hibás volt a termék, ez idő alatt a kereskedőnek meg kell javíttatnia vagy ki kell cserélnie azt, vagy vissza kell térítenie a fogyasztónak a vételárat.

Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. február 03., hétfő, 16. oldal)

Új helyet keresnek a Kossuth utcai ételdoboznak

AZ ÖNKÉNTESÉK MÁS HELYSZÍNESEN ÚJRA FELÁLLÍTANÁK A TÁROLÓT - PÁR ÓRÁN BELÜL MINDIG ELKAPKODTÁK BELŐLE AZ ÉLELMISZERT A RÁSZORULÓK

Novemberben (Dobozban lakik a szeretet) már megismerkedhettünk azokkal a fáradhatatlan jó tündérekkel, akik a győri ételdobozokat a gondjaikba vették. Most ők kérnek segítséget, de nem maguknak.

GYŐR

Győrben négy kihelyezett ételdoboz áll a rászorulóknak rendelkezésére, amiből egynek sajnos költöznie kell. A Kossuth utca 12. alatti doboznak keres új helyet Temesi Vilmosné Katalin, aki már négy éve élen jár abban, hogy a följánlott ételek eljussanak a rászorulókhhoz.

KISEBB ADAGOKBAN KÖNNYEBBEN CÉLBA ÉR

- A Malom utcai pékségből mindennap megkapjuk az aznap megmaradt pékárut, amit aztán elosztunk a négy hely között, és sok mindennapi hős is segíti a munkánkat, akik

alkalmilag vagy rendszeresen hoznak ételt a dobozokba - mesélte töretlen lelkesedéssel Temesi

Vilmosné Katalin. - A tapasztalat azt mutatja, hogy jobb, ha több kisebb adag érkezik üvegben vagy dobozba csomagolva, így nem szóródik szét olyan könnyen és több embernek jut belőle, mivel mindenki annyit tud elvinni, amennyire tényleg szüksége van.

A Kossuth utcai doboz, aminek a két ünnep közt "távoznia kellett" megszokott helyéről, egy segítők és rászorulók által is gyakran látogatott hely volt, ezért szeretnék a környéken újra felállítani.

- A betett étel pár órán belül mindig eltűnt, a hölgy, aki a gondozásáért felelős, van, hogy naponta többször is feltölti az adományokkal - mondta el Temesi Vilmosné Katalin. - A dobozok a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ajánlásainak betartásával működnek. A legfontosabb, hogy minden doboznak van felelőse, aki ellenőrzi azok tartalmát, hogy ne legyen benne kiömlött vagy lejárt szavatosságú étel. Ezenfelül az ételdobozt és annak környezetét is állapotától függően takarítjuk, legalább heti egyszer.

TARTÓS ÉLELMISZERT VIGYÜNK!

Az Engel Alapítvány is rendszeresen feltöltötte a szekrényt a Rába-parti Sarki Delikát bolt adományaival, gyümölcscsel, péksüteménnyel és annak takarításában is oroszlánrészt vállaltak. Az ő tapasztalataik szerint ha segíteni akarunk, a dobozba inkább tartós fogyasztási cikkeket helyezünk el, mivel az egyéb házi ételekről, még ha szeretettel készülnek is, nagyon nehéz megmondani pár nap elteltével, hogy fogyaszthatók-e. Szomorú tapasztalat az is, hogy néhányan nem rendeltetésszerűen használták az ételdobozt és olyan dolgok is belekerültek, amik nem odavalóak.

NEM CSAK HAJLÉKTALANOKNAK SEGÍTHETÜNK

A dobozok feltöltésével nemcsak a fedél nélkül maradtakat segíthetjük, sok rászoruló család és idős ember számára is nagy segítséget jelent egy-egy adag étel. Ezért is dolgoznak az önkéntesek, hogy minél hamarabb új helyet, például házfalat, kerítést találjanak, amire fel lehet szerelni az üzemen kívül álló tárolót.

ADOMÁNYOZÓHELYEK ételdoboz 4 áll Győrben a rászorulók rendelkezésére. Szerencsére vannak olyan önkéntesek, akik rendszeresen készítenek bele ételt, illetve vállalkozások is ajánlanak fel.

Az ételdobozt és környezetét minden héten legalább egyszer alaposan megtisztítják a felelősök - tudtuk meg Temesi Vilmosné Katalintól.

DÁNIEL VIKTÓRIA

[Eredeti](#)

(Kisalföld, 2020. február 03., hétfő, 6. oldal)

Gyakorlatias szemlélet az új NAT-ban

Több szemléletbeli és tartalmi újítást hoz az átdolgozott Nemzeti alaptanterv (NAT). A dokumentum szerint a fizika, biológia és kémia tantárgyak a felső tagozat valamennyi évfolyamán oktathatók összevontan is, de a természettudományokon kívül is hangsúlyozzák a tudományköziséget. Hangsúlyt helyeznek továbbá az iskolán kívüli szakemberek bevonására, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználására. A magyar irodalom oktatásában a kötelező olvasmányok közé kerültek Wass Albert és Szabó

Magda művei, a középiskolásoknak pedig Herczeg Ferenc is. Fontos újítás az is, hogy a többnyelvűség kontextusában a tanárok építsenek a nyelvek közötti hasonlóságokra és oktassanak nyelveken és kultúrákon átívelő szemléletben.

NAT: közelebb a mindennapokhoz

A nemzet, a haza, a fogyasztóvédelem és a környezetvédelem alapjait is oktatják majd

Bekerült a kötelezők közé Szabó Magda Abigél című, fiatalok körében is közkedvelt regénye, A kőszívű ember fiait ugyanakkor már nem ajánlja olvasásra a diákoknak a megújított Nemzeti alaptanterv, amely pénteken, késő este jelent meg a Magyar Közlönyben. Az új szabályozás nagy hangsúlyt fektet a digitális kompetenciákra, és nemcsak a kimondottan ezzel foglalkozó tantárgynál, hanem a többi órába beépítve is: matematikából például grafikus és táblázatkezelő szoftverekkel, illetve geometriai szerkesztőprogramokkal is dolgozniuk kell a tanulóknak.

A szaktárca ígéretéhez híven számos szemléletbeli és tartalmi újítást hoz a Nemzeti alaptanterv (NAT), a mintegy százötven oldalas dokumentum egyik ilyen része, hogy a fizika, biológia és kémia tárgyak a felső tagozat valamennyi évfolyamán oktathatók összevontan is, de a természettudományokon kívül is hangsúlyozzák a tudományköziséget. A NAT már a bevezetőben kiemeli, hogy tanévenként több olyan óra beillesztését is ajánlják az iskoláknak, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba. Hangsúlyt helyeznek továbbá az iskolán kívüli szakemberek bevonására, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert) felhasználására.

A magyar irodalom oktatásában lapunk korábbi értesüléseinek megfelelően valóban a kötelező olvasmányok közé került Wass Albert és Szabó Magda, utóbbi szerzőtől általános iskolában az Abigélt, középiskolában Az ajtót kell elolvasni a diákoknak. Jókai Mórtól A nagyenyedi két fűzfa és A huszti beteglátogatók jelent meg a kötelezők között, miközben A kőszívű ember fiait már nem találjuk a tantervben, sem a korábban ajánlott Sorstalanságot Kertész Imrétől. Felső tagozaton maradt a János vitéz, a Toldi, A Pál utcai fiúk, az Egri csillagok is, középiskolásoknak pedig mindenképp el kell olvasniuk Herczeg Ferencről Az élet kapuját, Mikszáth Kálmántól a Beszterce ostromát, Móricztól az Úri murit és a Tragédiát, de megmaradt Örkénytől a Tóték, Wass Alberttől pedig bekerült az Adjátok vissza a hegyeimet! című mű. Új alkotóként jelenik meg a szabályozásban Agatha Christie, Daniel Defoe, Tonke Dragt, szerepel továbbá Saint-Exupéry és George Orwell is.

A Magyar tanárok Egyesülete szerint a megújított NAT-ban még mindig túl sok a tananyag, úgy vélik, hogy a korosztály kétharmada nem képes ennyi mindent elsajátítani. Fájlatják továbbá, hogy az 1970-es évek utáni, frissebb művek közül nagyon kevés kapott helyet. Érdekes azonban megjegyezni, hogy a NAT többek közt pont az irodalomtanításról szóló fejezetben hangsúlyozza, hogy amennyiben a pedagógus szerint a törzsanyag elsajátításához elegendő az órakeret nyolcvan százaléka, akkor az órák húsz százalékát szabadon választott témák feldolgozására fordíthatja, melyek kiválasztásába bevonhatja a tanulóit is.

Az idegen nyelvek tanításával kapcsolatban a NAT leszögezi: fontos, hogy a tanított nyelvek ne különálló tantárgyakként jelenjenek meg, hanem a többnyelvűség kontextusában, a nyelv tanárok építsenek a nyelvek közötti hasonlóságokra, és oktassanak integrált, nyelveken és kultúrákon átívelő szemléletben. Az első idegen nyelv oktatását negyedikben, a másodikat a 9. évfolyamon kell megkezdeni. Az általános iskola végére az európai keretrendszer szerinti A2 szintre kell eljuttatni a gyerekeket, a középiskolákkal szemben viszont az az elvárás, hogy a diák a tanulmányok végére képes legyen elérni a B2 szintet (ez a középfokú nyelvvizsga szintje), de legalább a középszintű nyelvi érettségit (B1 szint) teljesíteni tudja, a második idegen nyelvből pedig a gimnázium végére érje el az A2 szintű

tudást. A tanterv megengedi, hogy a másodikként tanult nyelv órakeretének egy részét a gimnáziumokban átcsoportosítsák az első idegen nyelv oktatására, ennek részleteit az iskolák pedagógiai programjában kell rögzíteni.

A matematika tanításában szembeűnő újdonág, hogy a korábbinál sokkal nagyobb szerepet kap a digitális eszközhasználat. Célként tűzik ki, hogy a középiskola végére a tanuló digitális környezetben tudjon matematikai alkalmazásokkal dolgozni, informatikai alkalmazásokkal szöveget szerkesszen, a prezentációihoz informatív diákat készítsen, illetve használja a geometriai, grafikus és táblázatkezelő szoftvereket.

A digitális készségek erősítése már a 3. osztálytól megkezdődik az önálló tantárgyként megjelenő digitális kultúra órán, ahol sok egyéb mellett a programozás, a kódolás, a robotika fortélyaival ismerkedhetnek meg a diákok, de szóba kerül a 3D-megjelenítés, az e-világ etikai problémái, és megtanítják a gyerekeket arra is, hogy képesek legyenek online gyakorolni az állampolgári kötelességeiket, ne okozzon gondot nekik az elektronikus ügyintézés.

Az önálló tárgyként szintén első ízben megjelenő állampolgári ismeretek tananyagában ugyancsak helyet kapott a mindennapi ügyintézés és a felnőttkori szerepekre való felkészülés, de előkerül a nemzet, a nemzetiség, a haza témája, a fogyasztóvédelem és a környezetvédelem alapjai, továbbá szót kell ejteni a nagy ellátórendszerekről is, úgymint oktatás és egészségügy. Középiskolában a bankrendszer, a hitelfelvétel, a vállalkozás indításával és a munkavállalással kapcsolatos szabályok is terítékre kerülnek.

A természettudományok oktatása láthatóan közelebb került a mindennapokhoz: fizikaórán például a mobiltelefon és az autóakkumulátorok, a SIMkártya vagy a sportoláskor előszeretettel használt elektronikus kütyük működésével is megismerkednek a diákok, kémiaórán pedig a betonozás, a hőszigetelés vagy a benzinkutak üzemanyagai is szóba kerülnek, emellett foglalkoznak az illegális drogok, a doppingszerek és az alkohol veszélyeivel.

Bár a korábbi hírekkel ellentétben nem vezetnek be előkészítő évfolyamot az első osztály előtt, hangsúlyosabbá tették az alapozást. - Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti - olvasható a szövegben, amely szerint a "gyengéd" óvoda-iskola átmenet érdekében a nyelvi, a mozgáskoordinációs és egyéb hátrányokat fel kell mérni iskolakezdekör. Szükség esetén pedig kompenzációs, fejlesztő gyakorlatokat kell beépíteni a tanórákba (beszédgyakorlatok, téri tájékozódást és mozgáskoordinációt fejlesztő gyakorlatok). Az olvasás és az írás sikeres elsajátításához elengedhetetlen képességek folyamatos fejlesztése és diagnosztizáló értékelése a köznevelési intézmény feladata.

Az iskoláknak a módosított NAT alapján április 30-ig kell átírniuk a saját pedagógiai programjukat. A változásokat azonban a következő tanévben egyelőre csak az első, az ötödik és a kilencedik évfolyam tananyagába kell átültetni.

Minden tantárgynál hangsúlyos lesz a digitális kompetencia elsajátítása

Csókás Adrienn

Csókás Adrienn

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. február 03., hétfő, 1+5. oldal)

Külföldről érkezik hozzánk a legtöbb veszélyes játék

Sok árucikkről nem derül ki a boltban, hogy ártalmas lehet

A gyermekek biztonsága 2020-ban is a fogyasztóvédelmi intézkedések középpontjában marad: már ma megkezdődik az innovációs minisztérium által elrendelt országos játékvizsgálat, amelynek során alaposan ellenőrzik a hagyományos boltok és a webáruházak kínálatát is. A tavalyi razziában a vámhatáron vizsgált játékok több mint kilencven százaléka veszélyesnek bizonyult, a külföldről özönlő olcsó tömegárukat ezért változatlanul fokozott figyelemmel kísérik, továbbra sem engedik be a hazai piacra.

Ma kezdődik a játékok idei országos ellenőrzés-sorozata, amelynek során a fogyasztóvédelem szakemberei az áruházláncoknál, a szaküzletekben és a webáruházakban kapható termékek mellett a vámhatárra beérkező termékeket is vizsgálják. A laboratóriumi és hatósági ellenőrzések célja, hogy kiszűrjék, kizárják a magyar piacról a veszélyes játékokat, hogy a családok biztonságos árucikkek kínálatából válogathassanak - közölte a Magyar Nemzettel Cseresnyés Péter. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára kifejtette: a játékok nélkülözhetetlenek a gyermekek egészséges fejlődéséhez, képességeik fejlesztéséhez, ezért is jogos az a szülői elvárás, hogy a kereskedelemben elérhető minden termék használata biztonságos legyen. Szavai szerint a minisztérium a fogyasztóvédelemben tudja a leghathatósabbban érzékeltetni, hogy a magyar emberek oldalán áll. Ezért ezen a területen fokozott erőfeszítésekkel, hatékony ellenőrzésekkel és célzott vizsgálatokkal védik a családokat és a jogkövető vállalkozásokat.

- A tárca akkreditált laboratóriumi minden évben vizsgálják a játékokat, hogy megelőzhetőek legyenek az esetleges sérülések, és kiderüljön az is, ha az adott termék egészségkárosító hatású. 2020-ban a kémiai és fizikai ellenőrzések kiemelt termékkörei a plüssjátékok, játékbabák mellett az összecusukható és lövedékes játékok, a fűvös játékhangszerek, szájharmónikák, sípok, a műanyag és latex léggömbök, műanyag labdák és orvosi játékkészletek - sorolta az államtitkár. A laboratóriumban végzett kémiai vizsgálatok az egészségkárosító hatású lágyítószer-tartalmat mérik, míg a mechanikai ellenőrzés a termék kis méretű, könnyen leváló és fulladást okozó alkatrészeit, sérülésveszéllyel járó szerkezeti kialakítását veszi nagytű alá. - A laboratóriumi vizsgálatok azért elengedhetetlenek, mert számos veszélyforrás minden igyekezet és körültekintés ellenére sem állapítható meg a vásárláskor, csupán ránézésre - jegyezte meg Cseresnyés Péter. Hozzátette: a rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően a gyermekeknek szánt termékek piaca fokozatosan tisztul. A számok alapján azért továbbra is indokolt a hatósági figyelem: tavaly például összesen 180-féle játékot vizsgált meg az ITM laboratóriuma, amelyek közül 87-féle gyermekjátékkal kapcsolatban merült fel kisebb-nagyobb probléma.

Az államtitkár kitért arra is, hogy az egész családnak fontos biztonság érdekében nagy jelentőséggel bírnak a vámhatósággal együttműködésben már a vámhatáron megvalósuló ellenőrzések. Tavaly a vámon megállított közel 170 ezer darab játék 92 százaléka veszélyes volt, ezeket megsemmisítették.

- Az ellenőrzésekkor kockázatosnak minősülő árucikkek minden esetben lekerülnek a boltok polcairól, azokat az online kereskedelmi forgalomból is kivonják, súlyos esetben a kereskedőt, forgalmazót a termék vevőktől való visszahívására kötelezik - jegyezte meg Cseresnyés Péter. A vámhatáron elvégzett vizsgálatok nemcsak hazánkban, hanem a teljes

Európai Unióban megakadályozzák a veszélyes játékok piacra jutását, az eredményes hatósági intézkedések így a magyar és európai családokat és gyermekeket is védik.

Az ár számít? Olcsó, de gyakran nem biztonságos a határon túlról érkező plüssfigura
Thurzó Katalin

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. február 03., hétfő, 16. oldal)

Kiszűrik a kicsikre veszélyes játékokat

BIZTONSÁG Tegnap kezdődött a játékok idei országos fogyasztóvédelmi ellenőrzése, amelynek során a hagyományos boltokban és a webáruházakban kapható termékek mellett a vámhatárra beérkező termékeket is vizsgálják - olvasható a Magyar Nemzet hétfői lapszámában. A laboratóriumi és hatósági ellenőrzések célja, hogy kiszűrjék, kizárják a magyar piacról a veszélyes játékokat - mondta el a lapnak Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára.

A tárca minden évben vizsgálja a játékokat, hogy megelőzhetőek legyenek az esetleges sérülések, és kiderüljön az is, ha egy termék egészségkárosító hatású. Az idei ellenőrzések kiemelt termékkörei a plüssjátékok, a játékbabák, az összecusukható és lövedékes játékok, a fűvós játékhangszerek, a léggömbök, a labdák és az orvosi játékkészletek - sorolta fel az államtitkár.

A laboratóriumi vizsgálatok az egészségkárosító hatású lágyítószer-tartalmat mérik, míg a mechanikai ellenőrzés a termék kis méretű, könnyen leváló és fulladást okozó alkatrészeit, sérülésveszéllyel járó szerkezeti kialakítását vizsgálja - részletezte.

Cseresnyés Péter rámutatott, hogy a rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően fokozatosan tisztul a gyermeknek szánt termékek piaca, de továbbra is indokolt a hatósági figyelem. Hozzátette, tavaly 180-féle játékot vizsgált meg az ITM laboratóriuma, közülük 87-féle terméknél mutatkozott fel kisebb-nagyobb probléma. Tavaly a vámon megállított közel 170 ezer darab játék 92 százaléka veszélyes volt, ezeket megsemmisítették.

Rendszeres ellenőrzéssel tisztítják a piacot

MW

[Eredeti](#)

(Heves megyei Hírlap, 2020. február 04., kedd, 7. oldal)

Két hétig visszakeresheti a megvett termék árát

ONLINE VÁSÁRLÁS
A BORS UTÁNAJÁRT

Ellenőrzést tartott az Európai Bizottság az internetes áruházak körében: rengetegen fennakadtak a rostán.

ALAPOS Huszonhét uniós tagország webshopjait vizsgálta meg az Európai Bizottság, a közel ötszáz online bolt fele nem felelt meg a fogyasztóvédelmi jogszabályoknak. Online vásárláskor az eladó köteles egyértelműen tájékoztatni a vásárlót a kiszállítás módjáról, az elállási jogokról és a termékhiba esetén igénybe vehető lehetőségekről.

Az Európai Unióból rendeljen inkább!

Egyre többen veszik igénybe a webshopokat, hiszen elég az internetes oldalról kiválasztani a terméket, beletenni a virtuális kosárba és már csak várni kell, hogy házhoz hozza a futár. Felmerülhet a kérdés: mit tehetek, ha a termékem hibás, visszaveszik és biztosan visszkapom a pénzemet?

- A webáruházaknak van egy úgynevezett ÁSZF (Általános Szerződési Feltételek) menüpontja, ahol mindent fel kell tüntetniük, ami a termékekkel kapcsolatos. Ebbe beletartozik a garancia, a hibás termékek visszavétele és a pénzvisszafizetés menete is. Az Európai Unión belüli online áruházak egészen megbízhatóak, hiszen egy egységes jogszabályrendszer korlátozza működésüket - mondja a Borsnak Siklósi Máté, a Cp Contact Fogyasztóvédelmi Tanácsadó Kft. ügyvezetője.

Olvassa végig a véleményeket!

Persze nem árt az óvatosság, mert a csalók mindenhol feltűnhetnek. Siklósi Máté a következőket tanácsolja, hogy biztosan ne kerüljünk a hálójukba.

- Először is nézze meg, hogy az adott internetes áruház szerepel-e a jogsertowebaruhazak.kormany.hu oldal listáján. Másrészt érdemes megnéznie, hogy mikor alapították meg az adott céget, mert ha csak idén, akkor előfordulhat, hogy átverésre készülnek. A véleményeket is figyelmesen olvassa végig, rengeteg minden kiderülhet belőle - tanácsolja a szakértő.

A vevő állja a visszaküldést

De mi történik, ha a megrendelt termék gyári hibás, vagy csak szimplán nem tetszik? - Nem hibás termék esetén minden webáruház köteles 14 napig visszavenni az árut, és ha kell, visszatéríteni az árát. Az unión belül kibonthatja a csomagolásból és ki is próbálhatja a terméket, viszont az unión kívülről bontatlan csomagolásban kell visszaküldenie - magyarázta Siklósi Máté. A fogyasztóvédelmi szakember elmondta, amennyiben bizonyítottan gyári hibás a termék, akkor kötelesek a vállalkozások két évig visszavenni, kicserélni vagy visszatéríteni annak árát. - Ha internetes áruházban vásárol, számolnia kell azzal, hogy a visszatérítést saját költségen kell fedeznie, ami hazánkban pár ezer forintos összeg, de ha messziről rendel, akkor több tízezer forintba is kerülhet. Ha bejelentette panaszát, akkor minden esetben vissza kell kapnia a pénzét, maximum a folyamat lesz nagyon lassú - mondja az ügyvezető.

Hol lehet reklamálni?

Ha nem akarják visszavenni a gyári hibás terméket, akkor nyugodtan jelezze a hatóságoknak, első körben például a békéltető testületnek. Külföldi problémák esetén az Európai Fogyasztóvédelmi Központ felé nyújtsa be panaszát.

Nem kell kétségbeesni, ha a megvett termék nem olyan, amit elképzelt: két hete van, hogy visszaküldje a webáruháznak

Átvételkor is átnézheti az árut

Ma már szinte mindegy, hogy kártyával vagy utánvétellel fizet, mert mindkettő biztonságos

[Eredeti](#)

(Bors, 2020. február 04., kedd, 11. oldal)

Ezekre figyeljen, ha esküvőre készülődik

CSONGRÁD MEGYE. Bejelentkeznek a próbára, majd nem mennek el a menyasszonyiruha-szalomba a nagy esemény előtt álló hölgyek, így azután a próbákért is pénz kérnek a szalonok. Ha nem mondják le időben, nem tudják másnak kiadni ezeket az órákat, ami veszteség. A fogyasztóvédelmi szakemberek szerint jogos ez a szolgáltatási díj, ám erről előre kell tájékoztatni a menyasszonyt.

Bármit rendelünk az esküvővel, lakodalommal kapcsolatban, írásba tegyünk, utána könnyebb rendezni egy-egy vitát.

Jó tudni, hogy ezekre a szolgáltatásokra is vonatkozik a kellékszavatosság, tehát a vállalkozásnak helytállási kötelezettsége van.

Ezekre figyeljen az esküvői szolgáltatások választásánál

NEMCSAK A KÖLCSÖNZÉSÉRT, A PRÓBÁÉRT IS KÉRHET PÉNZT A MENYASSZONYIRUHA-SZALON

Bejelentkeznek a próbára, majd nem mennek el a menyasszonyiruha-szalomba a nagy esemény előtt álló hölgyek, így azután a próbákért is pénz kérnek a szalonok. Bármit rendelünk, írásban tegyünk, utána könnyebb rendezni egy-egy vitát.

CSONGRÁD MEGYE

- Bejelentkeztem egy szalonba menyasszonyiruha-próbára. Elmentem előtte, és közölték, hogy hogy próbadíjat kell fizetnem. Nagyon kellemetlenül érintett, mert nem tudtam, hogy ez mit takar, illetve csak ott szembesültem vele. Ez így korrekt?

IDŐPONTFOGLALÁS

- Menyasszonyi ruhák esetén valóban létezik olyan szolgáltatási költség, hogy próbadíj. Ez olyan pénz, amit a ruhapróbáért számítanak fel egyes szalonokban. Ennek indoka egyrészt, hogy a bejelentkezettek nem mindig mondják le a foglalt időpontokat, és nem is mennek el a próbákra. Így a szalon nem tudja másnak kiadni ezeket az órákat. Másrészt a ruhák a próbák közben kopnak és koszolódnak.

A kopás ellen keveset lehet tenni, ám a koszolódásban sok esetben a smink a ludas.

Álláspontunk szerint a díjak alkalmazására a vállalkozásnak joga van, azonban erről a szalonoknak előre kell tájékoztatniuk a fogyasztót, már a bejelentkezéskor. Hiszen ez befolyásolhatja a menyasszony döntését, hogy ennek tudatában bejelentkezik-e próbára. Esetében felmerülhet mulasztással megvalósuló kereskedelmi gyakorlat.

ÍRÁSBELISÉG

- A meghívónkra egy közös fotó nyomtatását kértük, megbeszéltük, hogy milyen minőségű, felbontású legyen. Elkészült, és nagyon csalódottak vagyunk, rossz minőségű, nem olyan, mint az általuk látott mintán. Szerintem rossz, szerintük jó - most mit csináljunk?

- Mindig fontos, hogy a szolgáltatás feltételeit, részleteit lehetőleg írásban határozzuk meg. Ekkor az esetleges félreértések is hamar tisztázhatók, könnyen eldönthető, mindenki ugyanarra gondolt-e, ugyanazt tartotta-e fontosnak. Másik előnye az írásbeliségnek, hogy utólag is számon kérhető az eltérés.

KELLÉKSZAVATOSSÁG

Ha van szerződés, ha nincs, célszerű írásban minél pontosabban megfogalmazni a minőségi kifogást. Érdemes tudni, hogy ezekre a szolgáltatásokra is vonatkozik a kellékszavatosság, tehát a vállalkozásnak helytállási kötelezettsége van, ha a megrendelő minőségi kifogást jelent be.

JÁRT MÁR PÓRUL HASZNÁLTAUTÓ-VÁSÁRLÁSNÁL?

Mit tehetünk, ha pocsék állapotú használt járművet szózt ránk a kereskedés vagy egy magánszemély? Előfordult már önnel, hogy elégedetlen volt az autószalonnal, amelytől az új árába beszámított használt kocsit vásárolt? Volt vitája valótlan kilométeróra-állással kapcsolatban? Ossa meg velünk panaszát, mi pedig megkérdezzük fogyasztóvédelmi szakértőinket. Sorozatunk partnere a Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda - leveleiket a panaszfal@delmagyar.hu címre várjuk.

Kölcsönzésnél minden részlet fontos lehet.

K. A.

[Eredeti](#)

(Délvilág, 2020. február 04., kedd, 1+2. oldal)

Nőtt a tör ténelem tantárgy súlya a módosított Nemzeti alaptantervben, fókuszban az európai magyar ér tékek

Lényegi tananyagcsökkenés

- Balliberális szakértők sérelmezik, hogy a NAT a magyarokat erősként, hősként, pozitív szereplőként állítja be

Nőtt a történelem súlya a módosított alaptantervben

A balliberális szakértők sérelmezik, hogy a NAT a magyarokat erősként, hősként, pozitív szereplőként állítja be, és túl hangsúlyosan jelenik meg szerintük a haza védelmének ügye

A történelem tantárgy lehet a módosított NAT nyertese, hiszen órakerete nem csökkent, hanem - mivel önálló tárgyként kikerült belőle az állampolgári ismeretek - gyakorlatilag bővült. Mégis ez a tárgy áll a bírálatok keresztüzében: a balliberális szakértők szerint nacionalista ideológiát, hagymázás múltat kell majd oktatni.

A módosított Nemzeti alaptanterv (NAT) ismeretanyaga mindenki számára elsajátítható és elsajátítandó, biztos alapot nyújt az elhelyezkedésre az élet bármely területén - hangsúlyozta az emberi erőforrások minisztere tegnap az M1 csatornán. Kásler Miklós kijelentette: a módosításnak köszönhetően a jövő generációi értékorientált, európai magyar értékeket felmutató tananyagra támaszkodva léphetnek ki az életbe, az életkoruknak megfelelő tartalommal rendelkező tantárgyakat pedig a legkorszerűbb módszerekkel tanulhatják. A módosított NAT az 1., az 5. és a 9. évfolyamon felmenő rendszerben a 2020/2021-es tanévtől lép életbe. Elkészültek a kerettantervek is, a tankönyvek átírása pedig folyamatban van - mondta a miniszter. Kiemelte, hogy a módosítás révén csökken a tanulók maximális heti óraszám: az alsó tagozat első három évében ez 24 óra lesz, amelyből 22 kötelező. Jelezte, hogy a maximumban már benne van a heti öt testnevelésóra is. A 11-12. évfolyamon a maximális óraszám 34 óra lesz, ebből a 11. évfolyamon 25, a 12. évfolyamon 24 óra kötelező, négy kötelezően választható, négy-öt pedig választható tárgy.

A Kossuth rádióban a miniszter arról beszélt, hogy a módosított NAT alapján lehetőség lesz a kémia, a fizika és a biológia tárgyat kiváltani a természettudomány elnevezésű integrált tárggyal. A természettudományi tárgyak esetében az érdeklődés felkeltése érdekében science típusú tananyagot állítottak össze, a magyar irodalom, a magyar történelem és az ének oktatása pedig tartalmilag változik.

A Történelemoktatók Szakmai Egyesülete gyorselemzést adott ki, amelyben először is örömmel üdvözölte, hogy a történelem tantárgy órakerete nem csökkent, szemben például a magyar vagy a matematika órakerettel, így "arányaiban a történelem tantárgy súlya növekedett". Tovább javítja a tantárgy helyzetét, hogy az állampolgári ismeretek ismét önálló tárgyként jelenik meg. Utóbbiról az egyesület megjegyzi: tematikájában olyan modern és hasznos tartalmak szerepelnek, mint a fogyasztóvédelem vagy az ügyfélkapus ügyintézés. Kitérnek arra is, hogy az új tantárgyi elrendezés értelmében a 11-12. évfolyamon a diákoknak szinte kizárólag a kötelező, illetve választott érettségi tantárgyakra, valamint a nyelvekre kell koncentrálniuk, ez szintén kedvezőbb körülményeket teremt a történelemtanítás számára. Emellett bővül a mozgástér is, hiszen az új óraháló a 11-12. évfolyamon heti négy órát rendel el a kötelező érettségi tárgyak óraszámának emelésére - a helyi tanterv hatáskörében. Ezen felül további öt óra használható föl szabadon választható módon.

Lényegi tananyagcsökkenés érzékelhető, főleg a régebbi korok és az egyetemes történet területén - állapítja meg az egyesület, hozzáfűzve, "véleményünk szerint ez az egész tantervi reform leglényegesebb eleme, hiszen ezáltal válhat lehetővé a kompetenciaalapú, tanulói tevékenységet lehetővé tevő történelemtanítás. A csökkentés vezérelve érezhetően az volt, hogy a tantervben leginkább az európai civilizáció kulturális alapjellemzőit, valamint az egyes korszakokat lényegileg meghatározó folyamatokat tárgyaló tartalmak maradtak meg". A csökkentés mindemellett a magyar történelmet kevésbé érintette - fűzték hozzá. Az elemzés szerint a tananyagcsökkentésből következik, hogy fel kellett adni a homo erectustól a Brexitig hagyományosan megrajzolt, jól megszokott, totális kronológiai ívet és megvalósulni látszik a tantárgyi bevezetőben említett szigetszerű, tematikus elrendezés. Érzékelhető az életkori sajátosságok figyelembe vétele is, például a középiskolai témák sokkal inkább politika-gazdaság-társadalom és eszmetörténetiek, ami abszolút illeszkedik az absztraktabb gondolkodás kialakulásához. A modern kor súlya - nagyon helyesen - növekedett a 2012-es tantervhez képest, és külön üdvözlendő, hogy a rendszerváltozás óta eltelt immár harminc év története is helyet kap a tantervben, hiszen a jelenlegi diákgenerációk számára a tíz-tizenöt évvel ezelőtti események is már történelminek számítanak - jegyzik meg.

Lehetőség lesz arra is, hogy mélységelvű témákat a helyi tantervben szabályozva, évi két témát hat-tíz órában dolgozzanak fel, tehát projektmunka, vagy akár helytörténeti kutatómunka is belefér a tanévbe.

Végezetül rámutatnak: döntő kérdés, hogy a rendelkezésre álló szűkös időkeretben a tanterv implementációja mennyire tud megvalósulni. Ehhez elengedhetetlen a tankönyvek megfelelő átdolgozása, illetve a történelemtanár kollégák kellő felkészítése. Emellett pedig remélik, hogy mihamarább az érettségi vizsgakövetelmények módosítása is megtörténik, hogy felmenő rendszerben minden diák nyugodtan tudjon majd felkészülni, írja az egyesület.

Az ellenzéki sajtóban eddig megjelent bírálatok főként a magyar és a történelem tantárgyakra vonatkoznak, azzal támadják az alaptantervet, hogy egyoldalú világszemlélet közvetít, erőteljesen nacionalista ideológiát. A balliberális szakértők vádjai szerint a magyarokat erősként, hősként, pozitív szereplőként akarja láttatni a módosított Nemzeti alaptanterv, ezért tendenciózusan torzító hagymázás múltat kell majd oktatniuk a tanároknak. Az önálló értelmezés lehetőségének elvesztéseként értékelik, hogy a szövegben például trianoni békediktátumról vagy a török háború hőseiről van szó. Túl hangsúlyosan jelenik meg a haza védelme - állítják. Sérelmezik azt is, hogy Wass Albert és Herczeg Ferenc megjelenik a tananyagban, míg például a Harry Potter sorozat nem. Némi önellentmondásként egyrészt arról beszélnek, hogy a korábbi, Csépe Valéria-féle változat

összehasonlíthatatlanul jobb volt, másrészt, hogy ez a dokumentum több pontban sokkal jobban hasonlít a Csépe-féle tantervhez, mint a jelenleg hatályoshoz.

Korszerű oktatási formákra, például projektmunkára is lesz lehetőség
Korompay Csilla

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. február 04., kedd, 1+4. oldal)

Szállítójegyet mindig adni kell a vásárolt tűzifa mellé

A hatósági próbavásárlások, valamint a fogyasztóktól kapott jelzések alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) folyamatosan gyűjti és elemzi a tűzifa vásárlások kapcsán észlelt jogszerűtlenségeket. Sajnos országszerte számos olyan visszaélés történik, amikor az eladók az emberek jóhiszeműségére alapozva csalják ki a tüzelőre félretett pénzt.

Fontos tudni - hívja fel a figyelmet a hatóság -, hogy a szabálykövető kereskedő hirdetésében a hatósági azonosítószámot (ez lehet az erdőgazdálkodói kód vagy az ún. EUTR technikai azonosítószám) is feltünteti. A hatósági nyilvántartásokban ez alapján válíkh azonosíthatóvá. Amikor az eladó kiszállítja a tűzifát, minden esetben át kell adnia a vásárló részére egy FA-AA betűkóddal és hétjegyű egyedi sorszámmal ellátott szállítójegyet, amin az adott tűzifavásárlás és -kiszállítás összes lényeges adata szerepel. Ezek közül a legfontosabbak: az eladó, a szállító és a vevő adatai, azaz neve, címe, a teherautó rendszáma, a tűzifa fafaja, mennyisége, a szállítás időpontja, melyet év, hónap, nap, óra és perc pontossággal kell feltüntetni, valamint annak megnevezése, hogy honnan származik a fa. - Fontos tudni, hogy a szállítólevél, nyugta, számla, átvételi elismervény vagy más dokumentumok nem helyettesítik a szállítójegyet - hívja fel a figyelmet a NÉBIH.

A jogkövető kereskedő a lerakódás előtt lehetőséget biztosít a vevő részére, hogy meggyőződjön róla, valóban a megrendelt mennyiséget kapja-e meg. Ha mázsára történt a megrendelés, akkor a mérés adatait is feltünteti a szállítójegyen (a méréshez használt, hitelesített mérleg hitelesítési jelének feltüntetésével), vagy mérlegjegyet ad. Ha köbméterre vagy kalodában rendelték meg a tűzifát, akkor a megbízható eladó kérésre megengedi, hogy a vevő maga is megmérje.

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2020. február 04., kedd, 12. oldal)

Ablakszigetelést ígérnek a házalók a gyanútlan időseknek

Nyílászáró-felújítást kedvezményes áron ígérő vállalkozók járják ismét a pécsi társasházakat, elsősorban idős embereknek ajánlatot téve - jelezték olvasóink. A fogyasztóvédők mindenkit elővigyázatosságra intenek.

- Anyósomhoz csengetett be nemrég egy fiatalember, hogy itt a vissza nem térő lehetőség: most kedvezményesen lehet ablakot szigeteltetni, speciális technológiával, de már csak rövid ideig. Valami eszközzel felmérte a "légköbméret", közben lyukat beszélt anyósom hasába. Majd elkért 60 ezer forintot előleg fejében, egy 169 ezer forintos megrendelésre. A leghengerlő duma és a sürgetés megtette hatását, anyósom aláírta a számlát, ami valójában egy rendkívül apró betűs szerződés - írta a Postabontásban nemrég egy olvasónk. A szöveget utólag részletesen átolvasta a család - a kifizetett 60 ezer forintot vélhetően soha nem fogják visszontlátni, és minimális az esély arra is, hogy az ablakaik felújítása elkészüljön.

Mint azt Horváth Lászlónétól, a Baranya Megyei Fogyasztóvédelmi Egyesület elnökétől megtudtuk, egyelőre náluk nem jelentkeztek még panaszosok, ám a korábbi esztendőkből tipikus fogyasztói probléma volt a nyílászárók cseréjével, javításával kapcsolatos házaló vállalkozások okozta jogsértés. A tipikus tényállás az, hogy azonos vállalkozói kör alkalmazottai üzlethelyiségen kívül járnak el, bekopogtatnak a rendszerint panelházban lakó idős nyugdíjasokhoz, a nyílászáró javítására, cseréjére tesznek ajánlatot. Ha a felek megegyeznek, első lépésként a szakemberek felmérést végeznek. A felmérés pár pillanat alatt megtörténik, ami nem jelent mást, mint a nyílászárók méretének a rögzítését. Sok esetben ez összekapcsolódik energetikai felméréssel is, amire nyilvánvalóan semmi szükség nincs. Ezeket a résszolgáltatásokat önálló szolgáltatásként tüntetik fel és leszámlázzák, sokszor a teljes bekerülési összeg 40 százalékáig terjedően. A szerződésben a fél kifejezetten kéri a felmérést és elfogadja, hogy a felmérésért és a szaktanácsadásért az üzletkötő tájékoztatása szerinti díjat kell fizetni, egyúttal lemond a 45/2014. (II.26.) Kormányrendeletben foglalt elállási jogáról. Fontos tudni, hogy az ilyen szerződés tisztességtelen kikötést tartalmaz és jogszabályba ütközik.

A vállalkozó köteles jótállást vállalni

- Fontos tudni, hogy bármilyen, 20 ezer forintot meghaladó, lakásfelújítással kapcsolatos munka esetében a vállalkozó köteles hat hónapos jótállást vállalni, a jogszabály szerint.

Az is fontos, hogy a megrendelő csakis számla ellenében, annak átvételével egy időben fizessen - ha annak kiállítására a vállalkozó nem hajlandó, vagy halogatja annak átadását, az nem elfogadható - hangsúlyozta Horváth Lászlóné, a Baranya Megyei Fogyasztóvédelmi Egyesület elnöke. A szerződést pedig minden esetben kellő alaposággal, az apró betűs részekre kiemelten figyelve kell áttanulmányozni.

A nyílászárók cseréje, felújítása előtt érdemes alaposan utánajárni, milyen árban, milyen lehetőségekkel lehet azt megvalósítani. Ezzel elkerülhető például az, hogy indokolatlanul magas "felmérési" díjat fizessen ki valaki. Fontos tudni, hogy a vállalkozók jellemzően a helyszíni felmérésért külön összeget nem számítanak fel, vagy igen alacsony összeget, amit megrendelésükor jóváírnak.

Csak a munka elvégzését követően, a számla átadásakor fizessük ki a vállalkozót

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2020. február 04., kedd, 12. oldal)

Fény utcai piac: eltűntek az árusok

Drága és huzatos - bajban a Fény utcai piac. interneten és lakossági fórumokon is gyűjti a helyiek véleményét a II. kerületi önkormányzat arról, hogy mi legyen a Fény utcai piac sorsa. Történetének legrosszabb időszakát éli a csarnok, az őstermelők, a kereskedők és a vevők is elpártoltak. Balla Györgyi írása. A helyi termelői piacok száma [...]

Drága és huzatos - bajban a Fény utcai piac. interneten és lakossági fórumokon is gyűjti a helyiek véleményét a II. kerületi önkormányzat arról, hogy mi legyen a Fény utcai piac sorsa. Történetének legrosszabb időszakát éli a csarnok, az őstermelők, a kereskedők és a vevők is elpártoltak. Balla Györgyi írása. A helyi termelői piacok száma 2012 és 2019 között a két és félszeresére, 117-ről 298-ra emelkedett, a vidékfejlesztési programban 279 pályázó több mint hatmilliárd forintot kapott - büszkélkedett az agrárminiszter a napokban Nagykovácsán. Nagy István két nappal azután állt a nyilvánosság elé, hogy a fővárosban, Budán megkongatták a vészharangot, a lapok címlapján hozták: nagy bajban van a Fény utcai piac. Fotó: Máté Péter Hiába az igyekezet, hogy a helyi kistermelők saját termékeiket tudják árusítani, ezen a piacon az üzlethelyiségek kihasználatlanok, az őstermelők és a vásárlók is elpártoltak. Ez az a hely, ahol 2019 májusában még Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter is politizált, itt írta alá az ajánlóívet a Fidesznek az európai parlamenti választásra - akkor derülhetett ki a nagyobb nyilvánosság számára is, hogy a csarnok a kerületi önkormányzat tulajdonában van. Ez azonban nem feltétlenül áldás a kerület számára: a Fény utcai piac forgalma a harmadával esett vissza 2015 óta, jelenleg 13 üzlethelyiség üres. Ez abból az előterjesztésből derült ki, amelyet a II. kerületi polgármester, Őrsi Gergely tett, még január 23-án. Azt írta, a Fény Utcai Piac és Kereskedelmi Központ nehezedő környezeti hatások (giga-építkezések) az elmúlt 5 évben jelentős vásárlói létszámviSSzaesést eredményeztek. További negatív hatás, hogy a Fény Utcai Piac Kft. bérlői, az üzlethelyiségek üzemeltetői nem találnak megfelelő alkalmazottat, nincs eladó a munkaerőpiacon, ezért az egyes üzlethelyiségek üzemeltetése ellehetetlenül. Fotó: Máté Péter A polgármester azt is kiszámolta, hogy egy üres üzlethelyiség havonta 300 ezer forint, tizenhárom pedig havi 3,9 milliós veszteséget okoz az üzemeltetőnek, azaz a Fény Utcai Piac Beruházó, Szervező és Üzemeltető Kft.-nek, a száz százalékban önkormányzati társaságnak. A cég elérhető mérlegei szerint 2014 és 2018 között stabil, nagyjából 500 millió forintos volt a bevétel, az adózott eredmény pedig ebben az időszakban 65 és 80 millió forint között mozgott. 2017-ben és 2018-ban ez az összeg 30 millióra csökkent, a 2019-es évet pedig veszteséggel zárta a cég. A polgármester szerint, ha semmi sem változik, idén akár 44 millió forint is lehet a mínusz. Megnéztük, mi az oka annak, hogy elfogytak a boltosok, a termelők és a vásárlók is a több mint húsz éve működő, a kerület tulajdonában lévő Fény utcai piacon, és hasonló sors vár-e más budapesti piacokra is. Nyomás alatt a piac Nagy a jövés-menés, a hentesnél és a lángosütőnél hosszú a sor igazán. Péntek dél van, közel a hétvége. "Jó minőségű az áru, csak drága" - mondja az egyik vevő, aki másfél éve jár ide vásárolni, szerinte ma több a bezárt üzlet, mint másfél éve volt. Eladó, kiadó, üzlethelyiség bérbe adó - sorra lógnak a táblák a lehúzott rolókon. Az egyik bezárt üzlet szomszédos eladóját hiába kérdezem, mióta üres a mellette lévő helyiség, nem emlékszik. "Több mint egy éve, az biztos" - bólogat, azt mondja, ne higgyem, hogy olyan egyszerű boltot nyitni, nemcsak itt, máshol is döglődik a piac, tönkreteszik a multik. A Fény utcai piac helyzetét nemcsak az nehezíti meg, hogy szomszédjában van a Mammut, amely elszívja a vásárlókat, hanem az is, hogy a környéken hatalmas építkezések zajlanak, nehéz a parkolás, szállítóknak, vevőknek egyaránt. A Modern Háziasszonyok Boltja 1972 óta, már a felújítás előtt is működött a Fény utcában, abban a csarnokban, amelyet még 1953-ban nyitottak meg. A tulajdonos savanyúságot, szárasztészta, lekvárt, tisztított zöldségeket árul azóta is. A hvg.hu-nak azt meséli, a kisteherautók fél, a nagyobbak egy órát várakozhatnak ingyen az alagsori parkolóban, "úgy volt, hogy mi is

beállhatunk, de azóta se lett a parkoló a piacé". A boltosoknak most éves bérletet kell venniük a bevásárlóközpont parkolójában, ha autóval szeretnének megállni. A kereskedő, aki több mint negyven éve áll a pult mögött, azt mondja, csak azért tart még ki, mert kialakult vevőköre van, és nem zárja ki, hogy az unokái egyszer átveszik tőle a boltot. Korábban volt egy másik üzlete is, itt, a földszinten, de évekkel ezelőtt eladta, azóta sem nyitott ki az új tulajdonos, nem tudja, miért. Miért, miért? A fejtől büzlik a hal - feleli neki egy arra járó vásárló. A második emeleten, hátul, három bolt is kiadó egymás mellett. Az egyik hajdanán zöldséges volt, a másik kettőben húst árultak. "Nincs, akit felvegyen az ember" - indokolja a szomszéd zöldséges, miért maradt egyedül. A munkaerőhiányon kívül sokan panaszkodnak még arra, hogy magas a bérleti díj. "Itt is volt már minden mellettem, egy évig sem bírták, nyáron nagy a pangás, nincs miből kigazdálkodni a bérleti díjat, a rezsit, az alkalmazott fizetését" - panaszolja az egyik halas. Úgy tudni, ezen a részen próbálkozott az önkormányzat, hogy bérlőket találjon, kedvezményeket is ajánlott, de nem sok sikerrel, néhány hónapnál tovább senki sem maradt. Árulhassanak bármit Az önkormányzat szerint az sem tesz jót a forgalomnak, hogy jelenleg profilkötöttség van érvényben, ez azt jelenti, hogy nem lehet akármit árulni az üzlethelyiségekben. A képviselőtestület legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a Fény Utcai Piac Beruházó, Szervező és Üzemeltető Korlátolt Felelősségű Társaság gazdasági helyzetének ismeretében szükségesnek tartja a profilkötöttség feloldását és az őstermelői asztalok helyzetének rendezését. Utóbbi azt jelentené, hogy az őstermelői asztalokon vállalkozói igazolvánnyal is lehessen asztalt bérelni, az ún. őstermelői piac státuszt át kell nevezni "asztali elárúsító piacra", az asztalokon ne csak élelmiszert lehessen árusítani, hanem például konyhafelszereléseket, ruházati cikkeket, háztartási, vegyipari termékeket is. Az erről szóló részletes tervet az önkormányzati cégnek legkésőbb február 24-ig kell előterjesztenie. 2007-ben már tárgyaltak a profilkötöttségről, de akkor a testület elutasította annak feloldását. Ottjártunkkor tucatnál is több volt a szabad asztal. Megkérdeztük az árusokat, mit szólnak a nagyobb szabadsághoz, azt felelték, "prima", tőlük ugyan árulhatnak itt bármit, csak végre áruljanak. A közeli üzlet ajtajára még 2017 végén a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) tett lakatot, az üzlet kereskedelmi tevékenységét felfüggesztette, majd az intézkedést másnap feloldotta. Az ok: szabálytalanságokat találtak a raktárban és a tárolóhelyiségben, több mint 3,2 tonna árut, kolbászt, szalonnát, hónapok óta lejárt szalámikat és kacsamelleket foglaltak le. Azóta sem nyithatott ki újra. "Ez volt a legjobb felvágottas, csirkés üzletük is volt, de az is bezárt, ezért olyan rohadt hosszú a sor most a hentesnél" - magyarázza. Kollárék jöjjenek vissza - hangzott el azon a lakossági fórumon is, amelyet a piac megújítására, az üzlethelyiségek betöltésére szervezett az önkormányzat. Pénteken délután valamivel több mint egy tucat ember jött el, és mondta el a véleményét, mi legyen a piaccal. A következő ötletek hangzottak el: az őstermelők csökkentsék az árakat, ne éljenek vissza azzal, hogy van, aki meg tudja fizetni a horribilis árakat, feldolgozott termékek, például gyalult tök vagy vágott zöldbab ne legyen az asztalokon, az rontaná a már meglévő üzletek forgalmát, lehessen árulni vállalkozói igazolvánnyal is, ne kelljen őstermelőnek lenni, a földszinti részből hétvégén legyen agóra bábelőadással, gyermekmegőrzővel, bolhapiaccal, kézműves vásárral, felléphetnek amatőr zenekarok, utcai muzikusok, iskolai énekkarok, az üres üzletekben nyissanak adományboltot. Az önkormányzat az interneten is szavazást indított a hasznosításról. A polgármester, akinek személyes élménye, hogy gyerekként ide járt játék katonát venni, maga is meglepődött, hogy eddig a legtöbben azt kifogásolták, hogy huzatos a piac, kérték, csináljanak ezzel végre valamit. Őrsi Gergely a hvg.hu-nak azt mondta, ennek megoldására korábban már készültek tervek, ezeket most leporolták. A polgármester bízik abban, hogy az önkormányzat és a piacüzemeltetés saját hatáskörben képes lesz a Fény utcai piacot megújítani, nem lesz szükség az állam segítségére. Elképzelhetőnek tartják, hogy

a piac vasárnap is nyitva lesz, önkormányzati ügyfélszolgálati irodát nyitnak, vagy gyerekprogramokat szerveznek. Órsi Gergely szerint "ez egy hosszú folyamat lesz". Hangsúlyozta, hogy "nincsen tragédia, nincsen krízisben a piac", azt szeretnék, ha a tendencia megfordulna, és minél többen járnának ide. Ami a bérleti díjat illeti, a polgármester azt mondta, meg kell nézni, hogy a többi piachoz képest itt milyenek a bérleti díjak, ez hogyan hat adott esetben az árszínvonalra, ami a vásárlókat érinti. Hozzátette: ha magasak a bérleti díjak, az árszínvonal is magasabb, az nyilván távol tartja az embereket. Ha ez jön ki, akkor el kell gondolkozni, hogy változtatni kell. Máshol bezzeg Budapesten a Fővárosi Önkormányzat csarnok és piac igazgatóságának oldalára feltöltött lista szerint a kilenc fővárosi piacon összesen ötvennyolc helyiség üres. Ezek a Bosnyák téri, a Fehérvári úti, a Flórián téri, a Kórház utcai, a Liget téri, a Nagykőrösi úti, a Nagysándor József utcai, a Rákóczi téri és a Vámház körúti vásárcsarnokok.) A Lehel Csarnok - hasonlóan a Fény Utcaihoz - önkormányzati tulajdonban van. Megkeresésünkre Szabó Tamás, a XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. központi ügyfélszolgálati vezetője azt írta, hogy a Lehelén az üzletek mindössze 10 százaléka van általában forgásban, "mindig van olyan kereskedő, aki visszaadja az üzlethelyiséget és mindig vannak új bérlők is a piacon". Üzemeltetőként a maximális kihasználtságra törekednek, ezért az üres üzlethelyiségeket folyamatosan hirdetik, és a klasszikus kereskedelmi funkciókon túl például posta, ügyfélszolgálat és szupermarketek is vannak a pesti csarnokban. A Lehel nyereséges, éves szinten jelentős, több százmillió forintos befizetője a XIII. kerületi önkormányzatnak. A 3-as metró felújítását itt is megérezték, de még így is éves szinten milliós nagyságrendben fordulnak meg a vevők, sokan éppen a Fény utcából jönnek. Az én vevőim azt mondják, télen hideg, nyáron meleg, inkább bemennek a Lehelre vásárolni - erősíti meg az egyik árus a Fény utcában, szerinte több lenne a vásárló, ha fedett lenne a csarnok. "Karácsony előtt eljönnek egyszer, utána viszont már nem jönnek vissza, mert hideg van és huzat" - mondja egy másik. A nyolcadik kerületi Teleki téri piacot öt éve újították fel, az önkormányzat csaknem félmilliárd forintot költött rá. Megkeresésünkre Unger Roland, a Józsefvárosi Gazdálkodási Központ Zrt. piacvezetője azt közölte, hogy a Teleki téren egyetlen üres üzlethelyiség sincs, az őstermelők létszáma is változatlan, évente átlagosan mindössze két-három üzletnél történik bérlőváltás. Az óbudai önkormányzat sajátos üzleti modellt alkalmazott az évről évre 10 millió forintos veszteséget felhalmozó Kolosy téri piacon. A csarnok üzemeltetését 2018-ban tíz évre Tiborc István barátjának és üzlettársának cége, a Redwood Holding Kft. kapta meg. Erdei Bálint, az Elios volt társtulajdonosa a pályázaton induló projektcéget, a Kapu a promenádhoz Kft.-t mindössze két nappal a márciusra tervezett eredményhirdetés előtt hozta össze. A tenderre öt pályázat érkezett, ebből Gerendai Károlyé tűnt esélyesnek, aki kézműves söröcsarnokot tervezett kialakítani, a Redwood is gasztropiaccá alakítja át a piacot, amely azonban - ellentétben a Hold utcai létesítménnyel - egy üzemeltető kezében működik, ha a felújítás után megnyílik. (HVG, 2020. február 4., Balla Györgyi írása) - admin

[Eredeti](#)

(blokk.com, 2020. február 04., kedd)

Nóhet a baromfiús-fogyasztás

Se nem rossz, se nem kiugróan jó évet zárt tavaly a baromfiágazat. Dr. Csorbai Attilával, a Baromfi Termék Tanács (BTT) elnökével az új évi termelési, piaci kilátásokról is szót váltottunk.

Csirke

A 2019-es évben szektoronként eltérő eredménnyel zártak a baromfiágazatban, kezdte az értékelést az elnök. A legnagyobb termékpálya, a csirkeágazat, amelyben a tavalyi második félévben túlermelésre jellemző hatások voltak. A kínálati piac nem a teljes csirkére, élő állatokra, hanem a főtermékre, a mellfilére vonatkozott, s elsősorban az európai piacot sújtotta. Ennek több oka is van, jelentette ki Csorbai Attila.

Az afrikai sertéspestis járványa az elmúlt évben is igen nagy károkat okozott az európai, de főként az ázsiai földrészen, ezért bizonyos csirketermékekre is megnőtt az igény. A kínai fogyasztási szokások ugyanakkor jelentősen eltérnek az európaiaktól, s elsősorban a csontos termékeket kedvelik, így a lábat, fejet, nyakat, far-hátat és a combot. Ezen termékekre jelentkezett is kereslet, a mellfilét viszont nem fogyasztják. A legtöbb olyan ország, amelyik a kínai térségbe exportálta a többlet mennyiségét, annak jelentős mellfilé többlete keletkezett. Ilyen nagy exportáló ország volt többek között Brazília, de néhány uniós tagállam (köztük Lengyelország) is. Mindeközben az EU termelése is nőtt, így a kínálati piaci hatások erősödtek. A kilátásokat tekintve sem túl biztató a helyzet, hiszen a MERCOSUR országokkal létrejött az Európai Bizottsággal a kereskedelmi megállapodás, amelynek keretében Brazília előtt az uniós piac is jobban megnyílhat, aminek következtében további nagy mennyiségű mellfilé érkezhethet az EU-ba, ami az uniós tagországok piaci pozícióját tovább gyengítheti.

S ugyanez történt Ukrajna esetében is. Ukrajna társulási szerződést kötött az Európai Bizottsággal, s ennek keretében kedvezményes baromfihús mennyiség behozatalára kapott engedélyt. Ugyanakkor az Európai Parlament is belátta, hogy Ukrajna tisztességtelen módon szállít szárnyas-csontos melldarabot az EU piacára (egyéb kategóriaként) korlátlan mennyiségben, amelyből az Unión belül különböző darabolóüzemek készítettek mellfilét. Az Európai Parlament ezt a kiskaput becsukta azzal, hogy az EP kedden hozzájárult az uniós-ukrán kereskedelmi megállapodás módosításához, amely bezárja a kiskaput az Unióba érkező, olcsó ukrán csirkemell importja előtt. Az elfogadott állásfoglalásban Ukrajnát az Unió és az ország közötti jó együttműködés érdekében a teljes kereskedelmi megállapodás tiszteletben tartására kéri. A Győri Enikő néppárti képviselő által előterjesztett állásfoglalásban rögzítették, hogy az Unióba érkező összes terméknek az élelmiszerbiztonsági és egészségügyi előírásokat is be kell tartania. A baromfihúsra vonatkozó új előírás szerint a csonttal és csont nélkül érkező csirkemell ezentúl egyazon vámkontingensbe tartozik, és mindkét húsfajta importja hozzáadódik az Ukrajnából az Unióba vámmentesen behozható baromfihús-mennyiséghez. Ha az ukrán export elérte a vámmentes mennyiség határát, onnantól kezdve a további kivitelért vámot kell fizetnie az ukrán exportőrnek. (2016 és 2018 között csaknem tizenötszörösére emelkedett az ukrán csontos csirkemell behozatala. Az ukrán csirkemell ára jóval az uniós alatt volt. Ukrajna az Unió külkereskedelmének 0,9 százalékáért felelős. 2016-ban és 2017-ben az Ukrajnából behozott baromfihús az uniós baromfihúsösszimport 1,1 százalékát tette ki.)

Itt jegyezzük meg, hogy a BTT - az Európai Baromfi Szövetség tagjaként - éveken keresztül többször jelezte az ukrán problémát, amely most két magyar EP-képviselő (Dr. Győri Enikő és Dr. Hídvégi Balázs) segítségével az EP asztalára került, s bezárult a kiskapu. De ennek ára volt, mert Ukrajna a korábbinál 60 ezer tonnával több baromfihúst hozhat be vámmentesen az EU-ba. Összességében tehát mintegy 120 ezer tonna baromfihúsról van szó, amit, ha egyenértékben átszámolunk, akkor félmillió tonna vágott csirkét jelent. Ez a mennyiség már jelentős, amihez a brazil importot is hozzá kell adni. Brazília 180 ezer tonnával több mellfilét

hozhat be az Unió piacára, így a brazil import meghaladja a 900 ezer tonna vágott csirkét. A két import pedig erősen mérséklő árhatással van az uniós tagállamok baromfimellfilépiacára. S ha a Brexit valóban bekövetkezik, akkor ez a piac is bezárul az uniós termelők előtt. Az látszik tehát, hogy a mellfilékészletek tovább fognak nőni, ami a csirkeágazatnak komoly kihívást jelent abból a szempontból, hogyan fogják kezelni az olcsóbb import hatásait. Az elnök úgy véli, hogy a termékpályának komoly fejlesztésekre lesz szüksége az elkövetkező időszakban, a fejlesztéseknek a hatékonyság javítását kell célozniuk, s elsősorban az alapanyag-termelést kellene érinteniük (új termelő telepek építése). Csak így őrizhető meg a versenyképesség és kezelhetőek a kihívások.

Ugyanakkor azzal is számolni lehet, hogy a sertéshúspiac az afrikai sertés pestis járványa miatt befagy, s a sertéshús helyébe a baromfihús léphet. Ha a nyomott ár megmarad, akkor a baromfihús fogyasztása idehaza is nőni fog, s ezzel a növekedéssel is kompenzálják az olcsóbb árakat. A hazai csirkeágazatnak (is) jót tehetne a kínai export lehetősége, amire van remény, mert több európai ország már szállít ezekre a piacokra (decemberben több németországi nagy csirke- és pulykavágóhíd kezdte meg szállításait a térségbe). Decemberben Magyarországon is volt egy kínai, videokonferenciás audit, aminek az eredménye még nem érkezett meg a kínai hatóságoktól. Ugyanakkor tudni kell, hogy az ázsiai országok a madárinfluenza veszélyét nagyon komolyan kezelik, s már a gyanú esetében kizárhatnak egyes országokat az exportból. Miután Lengyelországban az elmúlt időszakban volt madárinfluenza, ezért a lengyel termékeket automatikusan kizárták a keleti piacokról, ami által komoly piaci rés keletkezett. Ha a magyar baromfiágazat - komoly erőfeszítéseket téve - elkerülné a járványkitörést, akkor az ázsiai exportlehetőségek új piaci lehetőségeket jelenthetnének a magyar termékpályáknak, köztük a csirkeágazatnak is. Csorbai Attila úgy zárta a csirkeágazat teljesítményének értékelését, hogy tavaly az ágazat plusz nullás eredményt ért el. Nem volt rossz év a 2019-es esztendő, de a mellárak hektikussága miatt nem tudott az ágazat nagyobb profitot elérni. Az alapanyagtermelés fejlesztésének (új istállók építése) szükségessége mellett az ágazat képes lehet további mennyiségi növekedésre és hatékonyság javulásra, ugyanakkor, amíg erre a támogatási források hozzárendelése nem történik meg, addig nagy termelés mennyiségi előrelépésre nem nagyon lehet számolni.

Pulyka

A pulykaágazat más utat járt be, mint a csirke. Mennyiségi növekedésről itt nem beszélhetünk, évek óta a 100 ezer tonna alatti értékeket produkálja az ágazat. Évek óta két meghatározó integráció (Gallicoop és Gallfood cégcsoport) adja a termeltetés és vágás 70-75%-át. A Gallfood cégcsoportnál tulajdonos- és menedzsmentváltás történt, aminek még nem ismerhetjük a hatásait, de az elnök bízik a pozitív, kiegyenlített termelésben. A pulykahús árának jót tett az európai kontrollált termelés, így kellemes piaci környezet alakult ki, részben azért, mert limitált volt az alapanyag mennyisége. A pulykahús ismét a prémium húskategóriába került, s e piaci pozícióját meg is tudta őrizni a napos pulyka korlátos mennyisége miatt. A másik ok talán az, hogy az emelkedő sertéshúsárak miatt a pulykahús be tudott kerülni a sertéshús hiánya miatt keletkezett piaci részbe. Ennek következtében a hazai pulykaágazat stabil, jó évet zárt mind a termelői, mind a feldolgozói szinten. Az elnök szerint ez a keresleti piac akár hosszabb távon is fennmaradhat.

Kacsa-liba

A kacsa-liba ágazat kevésbé jó évet tudhat maga mögött. A madárinfluenza járványa után az ágazat visszatért a korábbi évek mennyiségi teljesítményéhez, ez a mennyiségi növekedés azonban most soknak bizonyult, s az európai piacon túltermelést eredményezett. Az ok, hogy a soványáru piacon Lengyelország, míg a hízott piacon Franciaország is bővítette termelését, ami csökkenő kereslet mellett kínálati piacot eredményezett a kontinensen. A kínai

exportengedély megszerzése alapjaiban tudná a helyzetet javítani, így a decemberben lezajlott audit pozitív eredményét nagyon várja a termékpálya. A december úgy zárta a kacsá-liba ágazat, hogy nagyobb készletek halmozódtak fel, amelyek viszont a jó árakat lefelé nyomják. A fogyasztók ebből a piaci helyzetből azonban csak azt érzékelték, hogy jó áron jutottak a karácsonyi kacsá- és libatermékekhez. Sok akció zajlott, aminek következtében a készletek is csökkentek.

Étkezési tojás

A tojáságazatról az előző lapszámunkban részletesen beszámoltunk. Itt annyit kell megjegyezni, hogy a ketreces és az alternatív tyúktartás körüli vita még zajlik, ami a termelők jövőképeinek alakítását jelentősen befolyásolja. Csorbai Attila úgy véli, hogy a hazai közvéleménynek meg kell ismernie a ketreces tartás előnyeit (környezetvédelmi, gazdasági stb.) és meg kell hagyni a fogyasztónak a termékválasztás lehetőségét. Nem szabad hagynunk, hogy különböző érdekcsoportok helyettünk és a fogyasztók helyett hozzanak komoly következményekkel járó, visszafordíthatatlan döntéseket. A terméktanács olyan felvilágosító anyagokat készít, amelyben egyértelművé teszi a ketreces tartás előnyeit. Az év második felében a tojástermelők is tudtak eredményt realizálni.

Kilátások

A 2020-as évben pozitívak a kilátások. Csorbai Attila szerint a magyar baromfiágazat eddig is a húzóágazata volt a magyar agráriumnak. Ez a szép eredmény fenntartható, ha a járványügyi előírásokat az ágazat szereplői szigorúan betartják. Bár sok ágazatban jelentősen csökkent a termelői szereplők száma, itt azonban évek óta stabil a létszám, hiszen ma is 2800 tagja van a BTT-nek. Az elnök nem számít nagyobb létszámcsökkenésre, aminek oka, hogy bizonyos tevékenységek komoly kézi munkaerőt igényelnek. (Például a hízott máj termelésének gépesítésére nincs megoldás.) Az ágazati kibocsátás terén viszont várható a növekedés, amihez persze szükségesek a korábbiakban már említett beruházások, fejlesztések is. Ha nyugatra tekintünk, akkor azt látni, hogy a különböző, magukat állatvédőnek mondó, "zöld" mozgalmak olyan mértékben beépültek a politikába, hogy ott már nem engedélyeznek új telepeket létesíteni. Ha a nyugati világ továbbra is szeretne egészséges, jó minőségű termékeket fogyasztani, akkor a magyar termelőknek ez a piac is megnyílik, és a fejlesztéseik megtérülhetnek.

Ami a konkrétumokat illeti, Csorbai Attila prognózisa szerint csirkében mintegy 5-10 százalékos termelési növekedés lesz. Pulykából elegendő a termelés, de itt is 2-3 százalékkal lehet magasabb a kibocsátás, mert jó a piaci helyzet. A víziszárnyas esetében mindenkinek egy kis önmérsékletet kellene tanúsítania, mind a sovány, mind a hízott piacon, s ebben az esetben akár 15-20 százalékos csökkenés sem elképzelhetetlen. Az étkezési tojásnál, ha nyugvópontra jut a vita, és tartós lesz a tavaly év végi piaci helyzet, akkor akár 10 százalékos körüli növekedés is várható a termelésben.

Feldman Zsolt, az agrártárca mezőgazdaságért felelős államtitkára több fórumon elmondta, hogy a baromfihús az egyik legkurrensebb magyar mezőgazdasági exportcikk, a kivitel tavaly 150 milliárd forinttal haladta meg a behozatalt. Az államtitkár szerint az állattartásban pozitív trendekről lehet beszámolni. A baromfiágazat kiheverte a madárinfluenza okozta jelentős csökkenést, az itthoni ellátás stabil, és rendkívül erős az exportteljesítménye is. A baromfiágazatnak év végén több mint 3 milliárd forinttal többet - összesen 16 milliárd forintot - fognak kifizetni az állatjóléti követelmények teljesítésének segítésére, a több mint 1300 családi és társas baromfitartó vállalkozás olyan sok igényt nyújtott be. Az idén év végéig kifizetendő támogatásoknál egy-egy baromfitartó gazdaság számláján ez több millió forintot jelent, tette hozzá.

Madárinfluenza Komárom-Esztergom megyében

Madárinfluenza vírus jelenlétét mutatta ki a Nébih egy Komárom-Esztergom megyei nagy létszámú pulykát tartó gazdaságban. A hatóság a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtette, a vírus elterjedésének megakadályozása érdekében az állatokat állami kártalanítás mellett leölik. Az országos főállatorvos az ország teljes területén elrendeli a baromfik zártan tartását. A kimutatott H5N8 altípus kapcsán eddig még sosem fordult elő emberi megbetegedés Európában, a baromfi termékek továbbra is biztonságosan fogyaszthatók.

Az országos főállatorvos az ország teljes területén elrendeli a baromfik zártan tartását. A már jelenleg is érvényben lévő járványvédelmi előírások értelmében az állatokat a vadon élő madaraktól védett, teljesen fedett, lehetőleg oldalról is zárt helyen kell etetni és itatni. A takarmányt szintén zárt, fedett helyen kell tartani és a tárolás során biztosítani kell, hogy ahhoz idegen fajú állat ne férjen hozzá. Az alom tárolását szintén úgy kell megoldani, hogy elkerülhető legyen a vadmadarakkal történő érintkezés, lehetőleg fedett, zárt helyen vagy fóliával letakarva.

A betegséggel kapcsolatban további hasznos információk olvashatók a Nébih tematikus oldalán: <https://portal.nebih.gov.hu/madarinfluenza>

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

(Csorbai Attila elnök úrral egyeztetve a következő lapszámunkban foglalkozunk a kialakult helyzettel - a szerk.)

hajtungy

[Eredeti](#)

(Agrárium, 2020. február 04., kedd, 39+40. oldal)

Tisztul hazánkban az e-kereskedelem

Tízből hét magyarországi webáruház nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak, a hazai szereplők jogkövetése mégis az uniós átlag fölötti az e-kereskedelmi szabályok betartása és az elállási jogról szóló tájékoztatás terén - mondta lapunknak Cseresnyés Péter államtitkár.

Tisztulóban a hazai e-kereskedelem

FOGYASZTÓVÉDELME Cseresnyés Péter: a következő cél a szavatossági és jótállási jogok egyértelműsítése

Tízből hét magyarországi webáruház nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak, a hazai piaci szereplők jogkövetése mégis több területen az uniós átlag előtt jár.

A hazai webáruházak ellenőrzése során az uniós átlagnál kevesebb jogsértésre derült fény az e-kereskedelmi szabályok betartása és az elállási jogról szóló tájékoztatás terén - közölte a Világgazdasággal Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára. Ezt annak kapcsán emelte ki, hogy Magyarországot az ITM Internet Laboratóriuma képviselte tavaly novemberben az Európai Bizottság által koordinált honlapellenőrzési, úgynevezett sweepakcióban. A vizsgálat 27 uniós országban csaknem 500, főként ruházati cikket, cipőt, bútort, háztartási cikkeket és elektromos készüléket értékesítő e-kereskedőt érintett.

Cseresnyés Péter kifejtette: a felmérés szerint a magyar fogyasztóknak értékesítő honlapok 72 százaléka nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak. A legjellemzőbb,

hogy a honlapok 27 százaléka nem a rendelés kezdetétől tüntette fel a termék teljes árát, így például a szállítási költséggel csak a rendelés során szembesült a vásárló. A webáruházak 18 százaléka nem tájékoztatott az online vitarendezési platformról, 9-9 százalék pedig nem közölte a szükséges információt a szerződéstől való elállás lehetőségéről és a termékek visszaküldésére vonatkozó határidőről. Az államtitkár ugyanakkor hangsúlyozta: a területi alapú tartalomkorlátozással (úgynevezett geo-blockinggal) kapcsolatos kifogás nem merült fel, tehát nem volt olyan tapasztalat, hogy magyarországi IP-címről külföldi webáruházat nem sikerült elérni. Viszont a magyarországi vásárlókat célzó webáruházak 36 százaléka nem tájékoztatta a fogyasztókat megfelelően a szavatossági és jótállási jogokról, ez az arány pedig rosszabb az uniós átlagnál.

"A kormány szigorította a hazai szabályozást: 2016 óta szélesebb fogyasztóvédelmi bírságsáv van érvényben, 2017-től pedig kiemelten kezeljük a webáruházak ellenőrzését, azóta minisztériumi szinten külön IT-labor foglalkozik a szegmenssel" - húzta alá Cseresnyés Péter.

A szakterület az elmúlt három évben több mint 2500 piaci szereplőt ellenőrzött, részben ennek is köszönhető a magyarországi e-kereskedelmi piac tisztulása. A tárca a fogyasztók tájékoztatása érdekében működteti a jogsértő webáruházak gyűjtőoldalát, amelyre eddig több mint 650 webáruház került fel, de ezek háromnegyede már orvosolta a hiányosságait.

Az államtitkár előre jelezte, hogy a következő fogyasztóvédelmi cél a szavatossági és jótállási jogok egyértelműsítése, a tervek szerint 2020-ban azért dolgozzák át a területet érintő szabályozást, hogy mind a kereskedőknek, mind pedig a fogyasztóknak egyértelműek legyenek a javítási határidők és a cserelehetőségek.

Mosószerket ellenőriztek

Az ITM vegyipari laborjának fogyasztóvédelmi vizsgálatán átesett 19 mosószer mindegyike megfelelt az előírásoknak. A labor a címkén feltüntetett összetevők megfelelőségét, a csomagolás zártságát vizsgálta, és tesztelte a termékek mosási hatékonyságát is. A vizsgálatok szerint mindegyik árucikk esetében teljesültek az előírásokban foglalt követelmények, fogyasztóvédelmi hatósági intézkedésre az ellenőrzés nyomán ezúttal nem volt szükség. VG

A webáruházak 27 százaléka trükközött a végleges árral

GYÖNGYÖSI BALÁZS, VG

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. február 05., szerda, 1+2. oldal)

Mosószer a rostán

Teszt kávé-, olaj-, spenót- és meggyléfoltokkal

FOGYASZTÓVÉDELEM Megfelelt az előírásoknak mind a 19 mosószer, amely átesett az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) vegyipari laborjának fogyasztóvédelmi vizsgálatán - közölte tegnap a szaktárca. A labor a címkén feltüntetett összetevők megfelelőségét, a csomagolás zártságát vizsgálta, és tesztelte a termékek mosási hatékonyságát is.

A vizsgálat során kávéból, fűszerpaprikás olajból, spenótból és meggyléből azonos mennyiséget vittek fel egyforma fehér textilmintákra, majd azokat 24 órás száradás után

automata mosógéppel, mindenben megegyező körülmények között, 40 Celsius-fokon kimosták. A mosáshoz a mosószerek csomagolásán feltüntetett, közepesen kemény vízhez és közepesen szennyezett ruhához ajánlott adagolásokat alkalmazták. Mivel egyik mosószer sem rendeltetészerűen folteltávolításra tervezett termék, a mosás nem tüntette el teljesen a foltokat, azok csak elhalványodtak.

A laboratórium az ár-érték arány vizsgálata során a beszerzési árak alapján kiszámolta, hogy az egyes mosószerek használatával közepes vízkeménység esetén mennyibe kerül egy átlagos adag, vagyis 4-5 kilogramm közepesen szennyezett ruha kimosása. A legolcsóbb terméknel valamivel több mint 27, a legdrágábbnál pedig 115 forintra jött ki egy mosás költsége.

Keszthelyi Nikoletta, az ITM fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára elmondta: a tesztelés célja az volt, hogy a vásárlókat a termékek hatóanyag-tartalmának, mosási hatékonyságának és ár-érték arányának összehasonlításával segítsék a tudatos döntésben.

MW

[Eredeti](#)

(Dunaújvárosi hírlap, 2020. február 05., szerda, 8. oldal)

Jövőre sem marad támogatás nélkül az élelmiszer-ágazat

Már látszanak az eredményei annak a kiemelt támogatásnak, amelyben az élelmiszeripar az elmúlt években részesülhetett. Az ágazat üzemi nyeresége öt év alatt több mint ötven százalékkal nőtt - közölte tegnap Zsigó Róbert. Az Agrárminisztérium (AM) élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára szerint a kormány stratégiai ágazatnak tekinti az élelmiszeripart, és minden rendelkezésre álló eszközzel hozzájárul a fejlesztéséhez. Ennek egyik célja, hogy a hazai agrárium által előállított kiváló minőségű alapanyagokat minél nagyobb mértékben Magyarországon lehessen feldolgozni. Mindez a támogatásokban is tetten érhető: a 2014-2020-as európai uniós költségvetési ciklusban több mint 360 milliárd forint áramlott az élelmiszeriparba. Ebből a legnagyobb szeletet a Vidékfejlesztési programban elérhető kétszázmilliárd forintos pályázat tette ki, ugyanakkor a gazdaságfejlesztési forrásokból is mintegy 78 milliárd forint, a külgazdasági tárca által kezelt támogatási alapból 57 milliárd forint, a Pénzügyminisztérium nagyvállalati programja segítségével pedig 34 milliárd forint juthatott el az ágazat szereplőihöz.

A 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó tervezés során pedig a minisztérium az ipar és az érdekképviseltek szereplőivel közösen kilenc beavatkozási pontot és mintegy negyven intézkedést határozott meg az élelmiszeripar és az élelmiszerlánc fejlesztése érdekében. - A jövő egyik iránya az élelmiszeriparban is a termelékenység és a hatékonyság növelése, amihez az Ipar 4.0 és a digitalizáció alkalmazása számos új lehetőséget kínál - mutatott rá Zsigó Róbert. Az európai uniós források mellett a tárca saját költségvetéséből is igyekszik hozzájárulni a feldolgozók támogatásához. Zsigó Róbert szerint már előkészítés alatt van egy új finanszírozási program, amely - a jövő évi költségvetés terhére - célzottan az élelmiszeripari fejlesztéseket hivatott támogatni.

A beruházások mellett a minisztérium kiemelt feladatként kezeli a Magyar élelmiszerkönyv felülvizsgálatát is. Elkészült a működési feltételek jogszabályi háttere, az év első felében pedig megkezdik munkájukat a megújult élelmiszerkönyvi bizottság és a

különböző szakbizottságok is. - A Magyar élelmiszerkönyv reformjára nem egyszerűen azért van szükség, hogy biztosítsuk az élelmiszerek kiváló minőségét, hanem hogy visszaszorítsuk a rossz, gyenge minőségű termékeket - jegyezte meg a területért felelős államtitkár.

Annak érdekében, hogy ne csak jó minőségű, hanem biztonságos is legyen az élelmiszer, ami a magyar családok asztalára kerül, a minisztérium a jövőben is nagy hangsúlyt fektet az ellenőrzések hatékonyságának növelésére. Ennek érdekében az AM további területekkel bővítette a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih), azon belül a Kiemelt Ügyek Igazgatóságának feladatkörét. Folyamatosan fejlesztik a Nébih infrastrukturális hátterét, a következő években mintegy nyolcmilliárd forint értékben egy egységes, központi laborbázist kaphat a hatóság.

Az ágazaton belül egyébként a leglátványosabb eredményeket főként a közép- és nagyvállalatok érték el. Bár a darabszámot tekintve csupán a vállalkozások tíz százaléka tartozik ebbe a kategóriába, mégis tőlük származik az élelmiszeripari nyereség meghatározó része, a teljes belföldi árbevétel több mint 80 százaléka és az exportárbevétel 90 százalékot meghaladó része, s ezen cégek foglalkoztatják az ágazati dolgozók mintegy háromnegyedét. - Fontos ugyanakkor - emelte ki az államtitkár -, hogy a legkisebbektől a legnagyobbakig mindenkinek nélkülözhetetlen szerepe van az ágazat eredményes működésében, mert mindannyian másféle értéket képesek teremteni.

Köpöncei Csilla

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. február 05., szerda, 13. oldal)

Fokozódó támogatás, iparági sikerszéria

Zsigó Róbert: Kormányzati célkitűzés, hogy a Magyarországon megtermelt alapanyagokat a legnagyobb arányban itthon dolgozzák fel

A kormány által stratégiai ágazatként kezelt élelmiszeripar fejlesztését a jó minőségű termékek biztosítása és a gyenge állapotú élelmiszerek visszaszorítása garantálja. A kormány a korábbi időszakhoz képest nagyobb támogatásban részesíti az iparágat - közölte tegnap az agrártárca élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára.

Az Agrárminisztérium kilenc beavatkozási pontot és mintegy negyven intézkedést határozott meg a 2021 és 2027 közötti időszakra - ismertette tegnap Zsigó Róbert, a minisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára a budapesti sajtótájékoztatón. Kifejtette, a tervezet célja az élelmiszeripari ágazat termelékenységének és hatékonyságának növelése, amelyhez az Ipar 4.0 és a digitalizáció alkalmazása kínál új lehetőségeket.

A korszerű ipari felszereltséggel rendelkező szakágazatokban magasabb a vállalati jövedelmezőség és a munkavállalók keresete, valamint az erőforrások hatékonyabb felhasználása mellett könnyebben és gyorsabban hívható életre egy-egy új termék, szolgáltatás vagy a magasabb minőség. Éppen ezért kiemelt feladattá vált a Magyar Élelmiszerkönyv felülvizsgálata, átdolgozása és hatékonyabbá tétele, amelynek reformjára nemcsak az élelmiszerek jó minőségének biztosítására van szükség, hanem a rossz, gyenge állapotú termékek visszaszorítására is - emelte ki az államtitkár. Az élelmiszerbiztonsági ellenőrzések hatékonyságának emelése érdekében a minisztérium további területekkel bővítette a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih), azon belül a Kiemelt Ügyek

Igazgatóságának feladatkörét. Zsigó szerint az élelmiszerláncban tapasztalható visszaélések további csökkentése érdekében folyamatosan fejlesztés alatt áll a Nébih infrastrukturális háttere. A következő években mintegy nyolcmilliárd forint értékben egy egységes, központi laborbázist kaphat a hatóság. Az államtitkár utalt arra is, egyeztetési szakaszban van a 2021-es költségvetés terhére egy olyan előirányzat elkülönítése, amelyet az agrártárca használhatna fel célzottan az élelmiszeripari fejlesztések támogatására. Felhívta a figyelmet, hogy az élelmiszeripar a mintegy négyezer-ötszáz magyarországi vállalkozással a második legjelentősebb ágazatnak bizonyult a foglalkoztatás és árbevétel szempontjából a tavalyi évben, az ágazat üzemi nyeresége egy év alatt elérte a tizenöt százalékos gyarapodást. Ezt a fejlődést elsősorban a Külgazdasági és Külügyminisztérium Beruházás Ösztönzési Célelőirányzata ötvenhétmilliárd forinttal, a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program hetvennyolcmilliárd forinttal, valamint a Vidékfejlesztési Program csaknem kétszázmilliárd forinttal segítette elő az egyéb operatív programok vissza nem térítendő támogatásai mellett.

Az államtitkár külön kiemelte a Pénzügyminisztérium által vezetett Nagyvállalati Beruházási Támogatás programot, amely harmincnégymilliárd forinttal járult a hazai élelmiszer versenyképessé tételéhez. A Magyarországon nyilvántartott több mint 346 ezer vállalkozás kibocsátása meghaladta az 53 085 milliárd forintot 2018-ban. Ennek csaknem felét a feldolgozóipar adta, melynek tizenkét ágazata közül az élelmiszeripar produkálta a második legnagyobb értéket mintegy háromezer-ötszázmilliárd forinttal - közölte az államtitkár. Zsigó Róbert a Sirha Budapest Nemzetközi Élelmiszeripari és HoReCa szakkiallítás megnyitóján arról beszélt, "szívügyünk, hogy a magyar gasztronómia csúcsteljesítményei a hétköznapokat is szebbé tegyék". Minőségi gasztronómia, de sikeres élelmiszeripar sem képzelhető el kiváló minőségű, egészséges és friss alapanyagok nélkül. A Hungexpón megtartott rendezvényen kifejtette, hazánk kiváló természeti adottságainak és a magyar gazdák szakértelmének köszönhetően a hazai alapanyagok a legmagasabb igényeket is ki tudják szolgálni. A kormány stratégiai ágazatként kezeli az élelmiszeripart, és a korábbi időszakhoz képest nagyobb támogatásban részesíti az iparágat. Az egyik legfontosabb célja ugyanis az, hogy a Magyarországon megtermelt alapanyagokat minél nagyobb arányban itthon dolgozzák fel.

A magyar gazdaság és benne az élelmiszeripar most szerencsére azt a korszakát éli, amelyben egyre több vállalkozó elhiszi és megmutatja, hogy elérhet magasabb termékminőséget, piacra vezethet új terméket, bevezethet környezetbarát csomagolást, növelheti az élelmiszerbiztonságot, megcélozhat új piacokat. Az erősödő magyar gazdaság és az emberek növekvő jövedelme az élelmiszeripar lehetőségeit is bővíti. Folyamatosan nő a vásárlói tudatosság és az igény a megbízható, magasabb minőségű élelmiszerek iránt - mutatott rá az államtitkár.

A negyedik alkalommal megrendezett Sirha élelmiszeripari szakkiallítás lehetőséget biztosít az önfejlesztésre azoknak a szakembereknek, akik a csomagolóipar, a gasztronómia, a szállodaipar, a vendéglátóipar, illetve a pék- és cukrászipar területén dolgoznak - válaszolta a Magyar Hírlap kérdésére Zsigó Róbert. Jelezte, a résztvevők egymástól tanulhatnak, üzleti együttműködést köthetnek, és azokat az új innovatív csomagolás- vagy élelmiszer-előállítási technikákat ismerhetik meg, amelyek a világ valamely pontján már elterjedtek. A kiállítás az AGROmashEXPO agráreseményhez hasonlóan az innováció és digitalizáció előnyeit hangsúlyozza ki.

Folyamatosan nő a vásárlói tudatosság, a magasabb minőségű termékeket keresik, mondta Zsigó Róbert

Hertelendy Gábor

(Magyar Hírlap, 2020. február 05., szerda, 11. oldal)

MI A KÜLÖNBSÉG A KARTELL ÉS AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS KÖZÖTT?

SOKSZOR CSAK A KONTEXTUSON MŰLIK

Több, IT-vonzatú kartellügy váltott ki nagy visszhangot a 2000-es évek elején, később számos politikai karrier tört derékba miattuk. A piac szereplői most is látnak versenytorzító magatartást, főleg az árképzés és a pályázatok környékén. Végül is, hol a határ a szakmai együttműködés és a kartell között? Magas szintű szakértők segítenek eligazodni a kérdésben.

2004 elején az egyik nagy erőmű egyfordulós, meghívásos versenyt írt ki meglévő, bevezetett ERP-moduljainak felülvizsgálatára, a verzióváltásra, tanácsadói és projektvezetői feladatok elvégzésére. A meghívásos pályázatra a hazai piac vezetői is jelentkeztek, akik viszont már előre eldöntötték a pályázat sorsát. Ahogy a GVH későbbi vizsgálódása kiderítette, főleg emailben folyt a kommunikáció, vagyis az egyeztetés. A hivatal az egyik levélben erre a félreérthetetlen információra bukkant: "A projekt normál áron 200-250 millióból is megcsinálható. A szerződéses ár 360 millió körül van, ami elég jelentős extraprofit..." A tenderen győztes az egyik piacvezető lett, 365 millió forintért vállalta a feladatot.

Tehát az egyeztetés 46 százalékos emelkedést okozott a végső, elfogadott árban. Hogy végül a kartellre hogyan jött rá a GVH, azt csak találgatni tudjuk, de a nemzetközi szakirodalom szerint az esetek 15 százalékát deríti fel a hatóság, ennyi valóban csak a jéghegy csúcsa. Az ügy végül a két, kartellezésben bűnösnek talált vállalat "ejnye-bejnye" jellegű bírságolásával ért véget, a cégeknek csupán a versenyfelügyeleti bírságot, cégenként 14,6-14,6 millió forintot kellett megfizetniük. Azért csak ennyit, mert az ügy feltárásában mind a két vállalat együttműködött. Nem ez volt a két cég első és utolsó együttműködése, egy nyugat-magyarországi önkormányzat később érvénytelennek nyilvánított pályázatán is egyeztettek, ahogy egyetemek kapcsán volt problémájuk. Az ügynek nem várt politikai következményei is voltak: a kartellek idején az egyik piacvezető vezérét később egyéves szakértői kormányába hívta meg gazdasági miniszternek az akkori miniszterelnök. Noha maga az ügyvezető nagy valószínűséggel nem volt aktív részese a piaci versenyt rontó megállapodásoknak, a sajtó pillanatok alatt ízekre szedte őt, felrótta kartellezős múltját, így nem maradt más választása, mint hogy lemondjon jelöltségéről, még mielőtt bármilyen bizottság meghallgatta volna.

Az IT-cégekkel kapcsolatos kartellügyek 2002-2003-ra voltak jellemzőek, ezután megszűntek: lehet, a vállalatok egy része ügyesebben csinálja, mások meg rájöttek, hogy jobb tisztességesen működni.

Azért van gond az IT-piacon

Többen jelezték a cégvezetőkkel folytatott beszélgetés során - konkrétumok nélkül -, hogy látnak és tapasztalnak a piacon versenyt torzító megállapodásokat, tipikusan a nagy állami beszerzések körül, de előfordult a nagy privát cégeknél is. Forrásaink az IT-területen piacfelosztásról nem hallottak, az árkartell és a pályázati megegyezés már jellemzőbb. Konkrét esetet még névtelenül sem említettek... Egy speciálisabb területen tevékenykedő cégvezető arról panaszkodott, hogy ahhoz, hogy egy adott területen állami szervezeteknek megoldást értékesítsen, egy tanúsítványra van szüksége, amelynek nagyon magas a költsége.

Mivel az állami szereplők más beszállítót preferálnak ezen a piacon, elképzelhető, hogy ezt a tanúsítványt nem újítják meg, mert nem látják piaci megtérülését. Ezt ő piactorzító gyakorlatnak élte meg.

Egy harmadik üzleti vezető szerint az IT-szektorban nem a kartell, inkább a korrupció jellemző. Ez alatt például személyre szabott pályázati kiírásokat értett, vagy amikor egy adott területen egy adott céget preferálnak az állami megrendelők. Az sem komfortos számára, amikor a közbeszerzési eljárás miatt kiírt pályázatra csak egy cég tudja teljesíteni a feltételeket, mégis két másik kényszerül formai szempontból pályázatot benyújtani - de ez nem kartell. (Lásd a "Kökemény kartellek" keretet!)

Olyannal is beszélünk, aki sem távolról, sem közelről nem látott kartellgyanús eseteket, szerinte a piaci verseny kellően erős a saját szakterületén. Egy másik vezető azt hangsúlyozta, bár tudja, hogy a szabályok nem engedik, mégis szükséges lenne a versenytársakkal egy minimális árszintben megegyezniük, mert az ügyfelekre hajtó garázscégek kínálta áron magas minőséget nem lehet szolgáltatni, tevékenységük csupán arra jó, hogy a minőségi vállalatokat ellehetetlenítsék.

Így derülnek ki az ügyek

A GVH évente 5-8 ügyet indít és időbeli fáziseltéréssel ugyanennyit zár is. A bírságok éves szinten átlagosan 4-5 milliárd forintot tesznek ki. Noha vannak közgazdasági módszerek, amelyekkel képesek elemezni egy adott piacot és rájönni, ha gyanús, piactorzító tevékenység folyik abban a szektorban, a hatóság hasonló elemzések alapján nem indíthatnak vizsgálatot, konkrét bizonyítékra van szükségük. A világon egyedül a GVH üzemeltet weboldalán egy anonim "csevegő" csatornát, egy teljesen zárt rendszert, ahová bárki bejelentkezhet, ahol azt és annyit árul el magáról és az ügyről, amennyit szeretne. Ha úgy dönt, felfedheti magát, így (angol szóval) "whistleblower", (sípújó, futballbíró - a szerk.) lesz belőle. A bejelentések egy része ezen az anonim chaten érkezik a hatósághoz.

Másik jellemző eset, hogy engedékenységi kérelemmel fordul egy vállalat a hatósághoz - jellemzően tulajdonos-, ügyvezető-váltáskor vagy auditkor derül fény a versenysértő magatartásra - érhető módon az új vezető nem kívánja magára vállalni ezeket a terheket. Az engedékenységi kérelem nagy előnye, hogy ha elsőként jelentkezik a vállalat, akkor mentesül a büntetés alól, ha második, harmadikként, akkor a büntetés felét elengedheti a hatóság.

Krénus Ákos, a KPMG Legal Tóásó Ügyvédi Iroda senior munkatársának tapasztalata szerint a hajnali rajtaütésekre a hatóságok manapság már több vizsgálóval mennek ki, akik azon nyomban birtokba veszik a vállalati hálózatot, a szerverekről, emailekről, dokumentumokról azonnal másolatot készítenek. Ezek majd bizonyítékkul szolgálhatnak a későbbi eljárás során. Kartell esetén általában nem készül aláírt szerződés a felek között, a szóbeli megállapodás a jellemző. A vállalati levelezésben azonban a megállapodásról folyhat a kommunikáció - a ravaszabbak egy erre dedikált szervert és email-címeiket állítanak fel, ahogy az az orvosi eszközök beszerzése kapcsán alakult kartell esetében is történt.

Független cégek kartellezhetnek

Egy vállalat magatartását csakis az adott konkrét eljárásban lehet értékelni, általános szempontokat és megközelítéseket a Gazdasági Versenyhivatal elnöke, Juhász Miklós szolgáltatott lapunknak. Minden olyan, vállalkozások közötti magatartás, egyeztetés, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki, az nagy valószínűséggel kartell. Az elnök hangsúlyozta, hogy kizárólag független vállalkozások esetében beszélhetünk kartellről. Ha több vállalat egy tulajdonos kezében összpontosul, a tulajdonosnak joga van az egységes stratégia és szemlélet szerint koordinálni cégeit.

Ugyancsak fontos meghatározni, hogy milyen piacot néz a hivatal, amikor egy-egy ügyben vizsgálódik: egy kisvárosban működő zöldségboltok feltételezett versenykorlátozó

magatartása esetén például lokális piacról van szó, míg mondjuk a zöldség- nagykereskedők esetében már regionális vagy országos piacról lehet szó. A vizsgálatban érintett vállalkozások piaci részesedését is szem előtt tartják, mert ha az nem éri el az adott piacon a 10 százalékot, akkor nem lehet versenytorzító magatartásról beszélni.

Van, amit lehet

A GVH elnöke szerint az együttműködés megengedett formája, amikor szakmai szervezetek keretén belül találkoznak a különböző vállalatok képviselői, és megbeszélik közös problémáikat. Ezek a szakmai szervezetek a tiltott együttműködés melegágyai, ezért fokozottan oda kell figyelni, milyen információkat osztunk meg a szervezeten belül. Ha a szakmai találkozásokat arra használják a vállalatok, hogy érzékeny, stratégiai információkat cseréljenek ki egymással (például jövőbeni piaci magatartásukról, árképzésükről, stb.), akkor az már a versenyt torzítja, és ez tiltott magatartás. Ugyancsak általános jó tanácsként elmondható, hogy a különböző szakmai szövetségek nem szabhatnak meg minimális vagy bármilyen, referenciaként használható árat, de ilyen ajánlásokat sem tehetnek közzé, oszthatnak meg a tagok között. Ezek ugyanis orientációs pontot szolgáltatnak a piaci szereplőknek, ami rontja a versenyt. A mezőgazdaságban, ahol kevésbé tervezhető a vállalati bevételek az időjárási kitettség miatt, az agrárminiszter szakpolitikai megfontolásból, alapvetően a kistermelők védelme érdekében, mentesítheti a piaci szereplőket a versenytörvény kartellre vonatkozó szabályainak hatálya alól. (Emlékeztet az a 2012-es eset, amikor a dinnye 99 Ft/kg-os értékesítési árában "egyezték meg" az áruházláncok és a termelő gazdák, a GVH vizsgálódott is az ügyben).

Konzorcium, de nem egyenlő felek között

Pályázatok kiírásakor alakulhatnak konzorciumok, hiszen sok esetben a kiírás feltételeit egy vállalat önmagában nem tudja teljesíteni, ilyenkor alvállalkozó bevonása lehet indokolt. A konzorciumok tagjai egyeztethetnek egymással, mert egy közös ajánlatot kell tenniük - ebben az esetben szabad egyeztetni, kicserélni a stratégiai információkat. Ez a viselkedés akkor kifogásolható, ha az ajánlatnak mindkét szereplő önállóan is képes lenne megfelelni, a feladatot egyedül is el tudná végezni. Jogsértő lehet, hogy mind a két cég úgy ad ajánlatot, hogy a másikat alvállalkozóként nevesíti, így biztosítva, hogy mindketten nyernek. Erre épp az IT-területről hozott példát az GVH elnöke: 2006-ban három, vezető megoldásszállító cég hasonlóan lépett kartellre, amikor bankos és közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos pályázatokon egymás alvállalkozóiként léptek fel.

Egyáltalán nem megengedettek a kőkemény kartell esetei, legyen az piacfelosztás, árörögztetés - közbeszerzési eljárás keretében is -, vagy kibocsátás korlátozása. Ezek súlyos piactorzító megállapodások, amit nem tolerál a versenyhivatal. (Lásd a "Kőkemény kartellek" keretet!)

A szürke zóna

Kevésbé egyértelmű formája a kartellnek az összehangolt piaci magatartás: a versenytársak ugyan nem állapodnak meg egymással, de a gyakorlatban az együttműködésük már tudatosan kiküszöböli a versenyt. Az megengedett, ha a piaci résztvevők valamely külső, piaci racionalitásból eredően követik egymás magatartását - egy adott pontig természetesen is. De itt már nagyon könnyű átlépni a kartell határát. A GVH a bankok esetében fedezett fel egy ilyen kartellt, amikor a nagy kereskedelmi bankok a hitelek végtörlesztésével kapcsolatban információkat cseréltek ki egymással, érzékeny adatokat osztottak meg egymással, és ennek tükrében alakították ki saját piaci magatartásukat, és korlátozták a devizahitel kiváltására alkalmas hitelek nyújtását. A nagy vihart kavart történet végén a hivatal 5 milliárd forintos bírságot állapított meg.

Krénuusz Ákos szerint már az is versenyjogi szabályok megszegésének számít, ha egyedi, üzleti titkoknak minősülő, stratégiai adatokat osztanak meg egymással a vállalkozások: ez az

információs kartell. A piacon megmutatkozó gyakorlati következmények nélkül az ehhez hasonló esetek döntő többsége rejtve marad. Ha egy szakmai találkozón a beszélgetőpartnerek egyike megemlíti a megállapodás lehetőségét vagy stratégiai, szenzitív információkat oszt meg, az is büntethető, aki viselkedésével (feláll és kivonul) vagy szóban (határozottan tiltakozik) nem jelzi, hogy ezzel nem ért egyet. Kis leegyszerűsítéssel azt mondhatjuk, a hallgatás itt valóban beleegyezést jelent.

Versenyjogi aggályokat vetnek fel az ár-összehasonlító portálok is: ha mindenki lát minden árat, az az egységesítés felé terelheti a piacot. A GVH alapvetően a fogyasztóvédelmi aspektust vizsgálja: az árak legyenek valósak, hogy a fogyasztók korrekt döntést tudjanak hozni. A soktermékes piacokon a versenyjogi aggályokat csökkentheti az oldalak segítségével elért fogyasztói haszon: az alacsony keresési költség és könnyebb tájékozódás.

"Akkor viselkedik helyesen egy piaci szereplő, ha egy kartellegeztetési szituációban határozottan elhatárolódik a megbeszéltektől, és ezt a többi résztvevő tudomására is hozza", tanácsolja Juhász Miklós. Egyértelműen és világosan kell jelezni, hogy a felvetett piactorzító együttműködésnek nem kívánunk részesei lenni. Ha pusztán hallgat, akkor is részesévé válhat a kartellnek, ha az egyeztetést és a hallgatólagos beleegyezését nem követi konkrét cselekedet, mert a magatartása akaraterősítő lehet, azt a látszatot kelti, hogy ő is benne van a dologban. A GVH azt javasolja, hogy bármely kartellgyanú esetén azonnal forduljunk hozzájuk, mert így lehet mentesülni egy későbbi versenyfelügyeleti eljárás alapján kiszabott bírságtól.

Kőkemény kartellek

Árkartell: A versenytársak megállapodnak abban, hogy az adott terméket milyen áron fogják értékesíteni, vagy megegyeznek egy minimumárban. Megállapodhatnak az engedmények mértékéről vagy mellőzéséről, vagy éppen egy költség egységes továbbhárításáról is. Sőt, az is árkartellnek számít, ha egyeztetnek egymással az árak kiszámításának módjáról, az áremelés mértékéről vagy időpontjáról ahelyett, hogy azt egymástól függetlenül határoznák meg.

Piacfelosztás: ha a versenytársak előre felosztják egymás között, hogy melyik vállalkozás, milyen fogyasztói körnek és/vagy milyen földrajzi területen és/vagy milyen terméket fog értékesíteni. Megállapodnak abban, hogy e körben nem versenyeznek egymással.

Korlátozások: kartell az értékesítési feltételekről (például fizetési mód vagy határidő, kiegészítő szolgáltatás) való megállapodás is. Valamint az is annak számít, ha a versenytársak megegyeznek, hogy korlátozzák, egy adott termékből mennyit gyártanak, adnak el a piacon.

Összejátszás: ha a pályázók a versenytárgyalások előtt egyeztetik egymással az ajánlataikat, megbeszélik, ki és hova nyújt, vagy nem nyújt be ajánlatot, előre meghatározzák a tendernyertest, illetve a támogatásért nyújtott kompenzációkat.

Háromszög-kartell: a most divatos háromszög kartell sem törvényes lehetőség: ilyenkor a felek nem egymással közvetlenül egyeztetnek, hanem egy mindenki egy például egy tanácsadó cégnek mondja el az információkat, ez a harmadik fél közvetít közöttük.

(Forrás: kartell.ghv.hu és a szerző)

Vass Enikő

[Eredeti](#)

(IT-Business, 2020. február 05., szerda, 6+7+8+9+10+11. oldal)

Hamis kriptovaluta-kereskedőkre figyelmeztet az MNB

A világháló egyes gyanús külföldi portáljain megkezdődött az egyik nagy közösségi médiaszolgáltató által kibocsátandó (valójában még el sem érhető) kriptovaluta hamis "előértékesítése", ami a piramisjáték, személyes adatokkal visszaélés és más bűncselekmények melegágya. Bár a nyilvánosan elérhető adatok szerint ilyen "előértékesítés" itthon még nincs, nem zárható ki, hogy a korábban is hamis kriptovalutákkal piramishálózatot építő hazai csoportok hasonló ajánlatokkal léphetnek elő, figyelmeztet honlapján a Magyar Nemzeti Bank (MNB).

A világháló egyes gyanús külföldi portáljain megkezdődött az egyik nagy közösségi médiaszolgáltató által kibocsátandó (valójában még el sem érhető) kriptovaluta hamis "előértékesítése", ami a piramisjáték, személyes adatokkal visszaélés és más bűncselekmények melegágya. Bár a nyilvánosan elérhető adatok szerint ilyen "előértékesítés" itthon még nincs, nem zárható ki, hogy a korábban is hamis kriptovalutákkal piramishálózatot építő hazai csoportok hasonló ajánlatokkal léphetnek elő, figyelmeztet honlapján a Magyar Nemzeti Bank (MNB). Több olyan külföldi internetes portál - például a gyanú szerint többek között az Uplibra, a Calibra és a Buylibra - kezdte meg működését az utóbbi időben, amelyek a világ egyik legjelentősebb közösségi médiaszolgáltatója kriptovalutájának úgynevezett "előértékesítését" kínálja. Ezek színvilága, elemei az adott közösségi médiafelületre, illetve a kriptovaluta hivatalos portáljára hasonlítanak, nem zárható ki, hogy azokat illegálisan használják fel. E klónoldalak kedvezményes áron kínálják előre ezt a - kereskedelmi forgalomban egyelőre még el sem érhető - virtuális valutát. A vásárlók a nem létező kriptovalutát nem létező elektronikus pénztárcákban tárolhatják. Sőt a kibebűnözők ígérete szerint (az MLM-nek álcázott piramisjáték klasszikus szabályainak megfelelően), aki újonnan beszervez másokat is a csoportba, állításuk szerint ingyen is kaphat e kriptovalutából. Több klónportálra az ügyfelek közösségi médiaadataikkal is beléphetnek, így ezeknél az ő adataik, fényképeik és regisztrációs kódjaik is a bűnözők kezébe kerülhetnek. Magyarországon egyelőre még nem jelentek meg hasonló internetes ajánlatok, nem zárható azonban ki a fentiekhez hasonló oldalak feltűnése. Az MNB - a hozzá beérkezett fogyasztói jelzések, panaszok nyomán is - az elmúlt öt évben számtalan figyelmeztetést, sajtóközleményt tett közzé a - legális és illegális - virtuális fizetőeszközök rendkívüli kockázatairól, s publikálta az Európai Bankhatóság (EBA) e témájú figyelmeztetését is. A kriptovaluták jogi helyzete ma még nagyrészt szabályozatlan, jellemzően nem tartoznak a jegybankok felügyelete alá (az MNB sem engedélyezi, regisztrálja őket), így rendkívül magas kockázattal járhatnak. Ha nyilvántartásaikban vagy a tranzakciók lebonyolításakor probléma adódik, a felhasználók számára egyetlen intézmény sem garantálja az ügylet megfelelő lebonyolítását, a károk megtérítését. A veszteségek miatti jogvitákat az ügyfelek (általában külföldi állam nyelvén és jogrendje szerint) csak polgári peres eljárással rendezhetik vagy - bűncselekmény (például piramisjáték) gyanúja esetén - a nyomozó hatóságokhoz fordulhatnak. További probléma, hogy a virtuális valuták árfolyama gyorsan, sokszor kiszámíthatatlanul változhat. Még fokozottabb a kockázat a - piramisjáték alapjául szolgáló - nem valós kriptovalutáknál. Az MNB - hatáskörének hiánya ellenére - a befektetők védelme érdekében folyamatosan nyomon követi a fizetésre használható virtuális eszközök működését, s tájékoztatást nyújt a nyilvánosságnak. Célszerű, hogy az ügyfelek fokozott körültekintéssel járjanak el az ilyen eszközökbe való befektetés előtt, s fontolják meg inkább a felügyelt pénzügyi intézmények által kínált megtakarítási lehetőségeket. Az MNB honlapján elérhető a jegybanki engedéllyel vagy regisztrációval rendelkező befektetési

szolgáltatók listája, s fogyasztóvédelmi oldalán a befektetési döntést segítő hasznos tájékoztatók is megtekinthetők. - adozona@adozona.hu

[Eredeti](#)

(adozona.hu, 2020. február 05., szerda)

Lemaradásban vagyunk Kínához és az Egyesült Államokhoz képest

A berlini Vodafone Intézet tíz európai uniós tagállamra kiterjedő, Digitising Europe Pulse című közvéleménykutatása szerint az európai emberek úgy gondolják, hogy az Európai Unió előremozdítója a digitális fejlődésnek. A felmérést a Digitising Europe Pulse negyedéves felmérésorozat első részeként tették közzé, tíz európai uniós tagállamban: Csehországban, Észtországban, Franciaországban, Németországban, Magyarországon, Olaszországban, Lengyelországban, Spanyolországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban.

Az európaiak több mint kétharmada (68%-a) úgy gondolja, hogy az európai uniós szabályozás pozitív hatással van országuk digitális fejlődésére - derül ki a Vodafone Csoport európai szakértői szervezete, a berlini Vodafone Intézet által végzett friss felmérés eredményéből.

Magyarország és Lengyelország polgárai gondolják úgy a legnagyobb arányban (75%-ban), hogy az uniós tagság a nemzeti digitális fejlődés javát szolgálja, míg Csehországban szkeptikusabbak, ahol ez az arány 55%.

Inger Paus, a Vodafone Intézet ügyvezető igazgatója így nyilatkozott: "Az európai polgárok egyértelműen tudatában vannak a digitalizáció fontosságának Európa jövője szempontjából. Elismerik, hogy az Európai Unió prioritásként kezeli a témát, és a digitális szakpolitikák megfogalmazása terén már eredményeket is fel tud mutatni. Ennek jegyében határozottan arra számítanak, hogy az Európai Unió a digitalizációt fogja segítségül hívni néhány sürgető probléma - pl. a klímaváltozás - kezeléséhez."

A szakpolitikai kérdések közül a klímaváltozás emelkedik ki általánosságban a legégetőbb témakörként (46%). Az európai lakosság nagyon pozitívan látja a technológia szerepét és a technológiát tekinti egy egész sor társadalmi probléma - úgymint a betegségek elleni küzdelem (87%), az adatbiztonság javítása (86%), a gazdasági növekedés fenntartása (84%) és a pénzügyi stabilitás (82%) -, valamint a klímaváltozás elleni küzdelem (79%) megoldása kulcsának.

A digitális szakpolitikák ismerete ugyancsak viszonylag magas szinten áll az európai lakosság körében, beleértve az adatvédelmi törvényt (GDPR - 84%), a fogyasztóvédelmi szakpolitikákat (77%), valamint a globális technológiai cégekre kivetett versenyjogi és adatvédelmi bírságokat (58%). Az uniós polgárok kevésbé ismerik az egyéb szakpolitikai kezdeményezéseket, úgymint az egységes digitális piacot (38%) vagy a digitális oktatási tervet (28%).

Az Egyesült Államokhoz, illetve Kínához képest az európaiak kevésbé gondolják, hogy az Európai Unió vezető szerepet játszik a digitális transzformáció korában. Mindössze 15% véli úgy, hogy az Európai Unió a digitális innováció motorja, és csak egyharmaduk gondolja, hogy az Európai Unió globálisan is jó helyzetben van a digitális gazdaság és a mesterséges intelligencia témájában. Ennek ellenére az európaiak mintegy fele szerint egy rendkívül

fontos kérdésben, a fogyasztók védelme tekintetében az Európai Unió jobb helyzetben van, mint az Egyesült Államok vagy Kína - írják.

[Eredeti](#)

(mediapiac.com, 2020. február 05., szerda)

Így áll az EU a kiélezett digitális versenyben

közszolgáltatás

Az európai szakpolitika kedvez a nemzeti digitális fejlődésnek, de lemaradásban vagyunk Kínához és az Egyesült Államokhoz képest.

A berlini Vodafone Intézet Digitising Europe Pulse című közvéleménykutatása szerint az európai emberek határozottan úgy gondolják, hogy az EU előremozdítója a digitális fejlődésnek.

A válaszadók pozitívan látják a technológia szerepét a jelentős társadalmi kihívások megoldásában, és a klímaváltozást tekintik a messze legégetőbb problémának. Úgy gondolják, hogy Európa a fogyasztók védelmében az Egyesült Államok és Kína előtt jár, ugyanakkor a digitális gazdaság és a mesterséges intelligencia tekintetében viszont lemaradásban van. Ezt mutatja, hogy mindössze 15% véli úgy, hogy az EU a digitális innováció motorja.

A tanulmányt a negyedéves felméréssorozat első részeként tették közzé. A kutatás 10 uniós tagállamban készült: Csehországban, Észtországban, Franciaországban, Németországban, Magyarországon, valamint Olaszországban, Lengyelországban, Spanyolországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban.

Az európaiak több mint kétharmada (68%-a) úgy gondolja, hogy az uniós szabályozás pozitív hatással van országuk digitális fejlődésére - derül ki a Vodafone Csoport európai szakértői szervezete, a berlini Vodafone Intézet által végzett felmérés eredményéből.

Magyarország és Lengyelország polgárai vélik úgy úgy a legnagyobb arányban (75%-ban), hogy az uniós tagság a nemzeti digitális fejlődés javát szolgálja, míg Csehországban szkeptikusabbak, ahol ez az arány 55%.

"Az európai polgárok egyértelműen tudatában vannak a digitalizáció fontosságának Európa jövője szempontjából. Elismerik, hogy az Európai Unió prioritásként kezeli a témát, és a szakpolitikák megfogalmazása terén már eredményeket is fel tud mutatni. Ennek jegyében határozottan arra számítanak, hogy az EU a digitalizációt fogja segítségül hívni néhány sürgető probléma - például a klímaváltozás - kezeléséhez" - nyilatkozta Inger Paus, a Vodafone Intézet ügyvezető igazgatója.

Mindent beárnyékol a klímaváltozás

A szakpolitikai kérdések közül a klímaváltozás emelkedik ki általánosságban a legégetőbb témakörként (46%). Az európai lakosság nagyon pozitívan látja a technológia szerepét, és a technológiát tekinti a megoldás kulcsának több társadalmi problémával kapcsolatban is:

- betegségek elleni küzdelem (87%),
- adatbiztonság javítása (86%),
- gazdasági növekedés fenntartása (84%),
- pénzügyi stabilitás (82%),

klímaváltozás elleni küzdelem (79%).

A digitális szakpolitikák ismerete ugyancsak viszonylag magas szinten áll az európai lakosság körében, beleértve az adatvédelmi törvényt (GDPR 84%), a fogyasztóvédelmi szakpolitikákat (77%), valamint a globális technológiai cégekre kivetett versenyjogi és adatvédelmi bírságokat (58%).

Az uniós polgárok kevésbé ismerik az egyéb szakpolitikai kezdeményezéseket, úgymint az egységes digitális piacot (38%) vagy a digitális oktatási tervet (28%).

Eredeti

(iotzona.hu, 2020. február 05., szerda)

Termésnövelők, biostimulátorok, kondicionáló anyagok...

Amióta világ a világ, és az ember elvetette az első magokat, gondozta a fejlődő növényeket, alapvetően arra törekedett, hogy minél nagyobb termést takarítson be. Ha kezdetben nem is fogalmazódott meg, de mindezt a növények szelekciójával, ellenálló képességének, stressztűrésének fokozása révén a kedvezően kialakított környezettel, a harmonikus tápanyagellátással és a károsítók elleni védekezéssel érte el. A közbeszédet, így az agráriumot is napjainkban uraló témák a fenntarthatóságról, a környezettudatosságról és a klímavédelemről szólnak. Ahhoz, hogy ezeknek a célkitűzéseknek meg lehessen felelni, egyre pontosabban kell ismerni a termesztett növények igényeit, az ezek mögött zajló biológiai folyamatokat, a környezettel és más élő szervezetekkel való kölcsönhatásaikat. Izgalmas utazásra hívjuk Olvasóinkat, ahol kutatók, egyetemi oktatók, hatósági szakemberek idegenvezetésével járjuk körbe a növények élettanának egyes területeit, az ezekhez kapcsolódó termésnövelő anyagok, biostimulátorok alkalmazási lehetőségeit, azok szabályozásával kapcsolatos tudnivalókat. Sorozatunk első részében a termésnövelő anyagok fogalmáról, valamint azok hazai és európai uniós engedélyezését, forgalmazását érintő kérdésekről lesz szó.

A termésnövelő anyagok engedélyezésének rendszere nagy átalakulás előtt áll. Jelenleg az engedélyezési eljárás a 36/2006-os FVM rendelet alapján történik. Két és fél év múlva, 2022. július 16-tól lép érvénybe az új 2019/1009 számú EU-s rendelet. Az úgynevezett opcionális harmonizáció miatt a magyar rendszer is életben fog maradni. Az engedélyt kérvényező tehát a számára kedvezőbb eljárást választhatja. Az új rendszer működésének részleteiről, bevezetésének a hazai piacra gyakorolt várható hatásairól kérdeztem Dr. Tőkés Gábort a NÉBIH Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság engedélyezési osztályvezetőjét.

Milyen készítmények tartoznak a termésnövelő anyagok csoportjába, hogyan definiálhatók ezek az engedélyezési eljárás szempontjából? A termés minőségének és mennyiségének fokozása céljából vagy a talaj tápanyag-szolgáltató képességének javítása érdekében használt anyagok tartoznak a termésnövelők közé. A definíció fontos része az is, hogy csak az olyan anyagok sorolhatók ide, amelyek nem minősülnek növényvédő szernek. A termésnövelő anyag gyűjtőnév sokféle terméket takar, különböző típusok tartoznak ide: műtrágyák, engedélyköteles szerves trágyák, ásványi trágyák, komposztok, gilisztahumuszok, talajjavító anyagok, talajkondicionáló készítmények, mikrobiológiai készítmények, természetközlegek, növénykondicionálók. A növekedésszabályozók vagy regulátorok az EU-csatlakozást

követően a növényvédő szerek kategóriájába sorolandók. Minden termésnövelő típus engedélyezési eljárásához külön követelményrendszer van kidolgozva pl. növény- és talajkondicionáló, illetve a mikrobiológiai készítmények esetén érdemi hatékonyság vizsgálatnak vetjük alá a termékeket. .. Különbözik-e a növényvédő szerek és a termésnövelő anyagok engedélyezési eljárása? Igen, markánsan különbözik. A növényvédő szerek engedélyezési eljárása uniós jogszabály alapján zajlik. A hatóanyagok engedélyezése EU-szinten - az unió osztja ki, hogy melyik ország, melyik hatóanyagot értékeli -, míg a pozitív listára felkerült hatóanyagokat tartalmazó készítmények engedélyezése tagállami szinten, illetve tagállamok közötti együttműködés keretében történik. A hatóanyag engedélyezési eljárás igen sok vizsgálatot tartalmazó - fizikai, kémiai tulajdonságok, toxikológiai, ökotoxikológiai, szermaradék vizsgálatok - költséges folyamat. A termésnövelő anyagok engedélyezési eljárása a 36/2006-os FVM rendelet alapján történik. Sokkal egyszerűbb, mint a növényvédő szerek esetében, rövidebb időt is vesz igénybe, átlagosan 5 hónapot. Ezzel a 36/2006-os rendelettel gyakorlatilag megelőztük Európát, mert a kontinensünkön a legtöbb országban nincs külön engedélyezési rendszer termésnövelőkre, csupán egyedi termékekre vannak engedélyezési előírások. Csak Magyarországon működik egy olyan átfogó rendszer, amelyben minden olyan termék (növényvédő szer, nem növényvédő szer és termésnövelő anyag) átesik előzetes ellenőrzésen, amely bekerül a mezőgazdasági termelésbe. Csupán néhány olyan anyag van, ami nem engedélyköteles, ezek a víz, a kezeletlen istállótrágya és szén-dioxid, illetve azok, amelyekre korábban egyedi állásfoglalást adott ki az Agrárminisztérium, a NÉBIH vagy a jogelődök. Példaként említhető a fenyőmulcs vagy az agyaggolyó. Az idetartozó termékek mind olyanok, hogy feltételezhetően nem adnak le olyan anyagot, amely képes lenne bejutni az élelmiszerláncba.

Milyen alapelvekre épül a termésnövelő anyagok engedélyezési eljárása? Hasonló alapelvekre, mint a növényvédő szereké, azaz az engedélyezett termésnövelő anyag szakszerű, előírászerű használat mellett ne legyen ártalmas hatású a környezetre, az emberre, ugyanakkor kellően hatékonyan működjön, kedvező hatása vizsgálatokkal, kísérletekkel legyen alátámasztott. .. A termésnövelő anyagok engedélyezésének rendszere nagy átalakulás előtt áll. Az európai uniós rendelet következtében 2019-ben szemléletváltás következett ezen a téren. Mikortól kell alkalmazni az új rendeletet? A Bizottság és a Tanács által elfogadott új 2019/1009 számú EU-s rendelet, amely az EK műtrágyákra és az egyéb termésnövelő anyagokra terjed ki, 2019. június 25-én lépett hatályba. Két és fél év múlva, 2022. július 16-tól kell majd alkalmazni a tagállamoknak. A kérelmeket ezt megelőzően már be lehet nyújtani, a piacra viszont csak 2022. július 16. után kerülhet az e jogszabály alapján vizsgált termék. .. Kérem, először tekintsük át azt, hogy Magyarországon jelenleg mi a menete ennek a folyamatnak! Ahogy említettem, a termésnövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 36/2006. (V. 18.) FVM rendelet alapján zajlik jelenleg az eljárás. A termésnövelő anyagok lehetnek engedélyköteles termésnövelő anyagok és EK-műtrágyák, ez utóbbiak forgalomba hozatala nem kötött engedélyhez az EU 2003/2003/ EK-műtrágya rendelete értelmében. A termésnövelő anyagok termékcsaládként is engedélyezhetők. Egy termékcsaládba az azonos gyártó által, azonos halmazállapotban, azonos felhasználási céllal gyártott, azonos alapanyagokat különböző összetételben tartalmazó termésnövelő anyagok sorolhatók. Az engedélyezési eljárás az imént bemutatott alapelvekre épülve egyrészt a termék minőségi előírásainak és veszélytelenségének megállapítására vonatkoznak, másrészt pedig a gyártó által ígért hatékonyság igazolására szolgálnak. A bejelentett termék típusától függően többféle vizsgálatra kerülhet sor, így fizikai és kémiai, toxikológiai és ökotoxikológiai vizsgálatokra, mikrobiológiai minősítésre és biológiai hatás vizsgálatára, de szükség lehet egyes esetekben higiénés mikrobiológiai vagy sugárbiológiai vizsgálatra is, illetve a tesztek

kiterjedhetnek a szerves szennyezőkre, a csírázásgátló és gyomosító hatásra, valamint növénypatogén kórokozóktól és kártevőktől való mentességre is. A hatóságnak lehetősége van további vizsgálatok elrendelésére is. Az engedélyezési eljárás ügyintézési határideje öt hónap. Az engedélyt akkor kapja meg a terménynövelő anyag, ha az engedélyezési dokumentáció értékelése során megfelel a kérelemben megjelölt felhasználási célnak, teljesíti az alapelvben megfogalmazottakat, továbbá megfelel a terméktípusára vonatkozó, illetve a gyártó által megadott minőségi előírásoknak. Az engedély 10 évig hatályos. Ennek lejártakor az engedély ismételt megadását lehet kérni. Az újraengedélyeztetés során a biológiai hatást már nem vizsgáljuk, amennyiben erre a korábbiakban már sor került, viszont azt ellenőrizzük, hogy nem változott-e a termék összetétele. Az engedélyezett, piacra kerülő terméket az okiratnak megfelelően címkézni kell, amelynek a felelőssége a bejelentőt terheli. A piacfelügyelet (egykori növényvédő állomások jelenleg kormányhivatalok növényvédelmi osztályain dolgozó felügyelők) feladata annak ellenőrzése, hogy a címkézés, forgalmazás megfelel-e az okiratban előírtaknak.

Miért volt szükség az új szabályozásra? Több okot is említhetünk ezzel kapcsolatban. Egyrészt, alapvetően az ipari lobbiról irányból fogalmazódott meg az az igény, hogy legyen általános jellegű európai szabályozás. Az EU tagállamai a kölcsönös elismerés intézménye révén elfogadják a másik országban engedélyezett alapvetően nem veszélyes ipari termékeket. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy nem alakíthatnak ki speciális szabványokkal kapcsolatos követelményeket. Ugyanakkor az európai szerződésből levezethető védelemegyenértékűség elve alapján minden országnak joga van fenntartani azt a védelmet, amit korábban is fenntartott saját területén. Ebben a vonatkozásban elsősorban a környezet és az egészség védelméről van szó, mi beleértjük a fogyasztóvédelmet is. Magyarország engedélyezési rendszere magas védelmet garantál. A gyakorlatban nem érvényesítjük a kölcsönös elismerést, mi nem tudunk elfogadni egy spanyolországi vagy egy belgiumi engedélyt, hiszen tudjuk, hogy az ott biztosított védelem sokkal alacsonyabb szintű a magyarnál. Ezt a helyzetet, hogy Magyarország felé nem tudják a kölcsönös elismerést érvényesíteni, elfogadták a kérelmezők.

A magyar engedély presztízse olyan magas, hogy azt elfogadják más tagállamban. Összességében véve a kölcsönös elismerés elv alkalmazása nem működik zökkenőmentesen, ami miatt az ipari lobbiról kezdeményezte az általános európai szabályozás kialakítását. Másik ok, ami az új szabályozás létrejöttének a hátterében áll az az, hogy az EK-műtrágya rendeletből hiányoztak a szennyezőanyagokra vonatkozó határértékek, ennek orvoslása az új rendeletben megtörténik. Harmadrészt pedig a körforgásos gazdaság elveinek gyakorlatba helyezése áll a változások mögött. A cél ugyanis a hulladék minimalizálása, a különböző melléktermékek gazdaságba történő visszaforgatása, amelynek egyik fontos terepe a mezőgazdaság.

Milyen változásokat hoz az új rendelet? Alapvető változást fog jelenteni, ugyanis a szabályozás egységes lesz, ugyanakkor azt is kell tudni, hogy az engedélyezés nem uniós szinten fog zajlani. Az erre kijelölt intézmények fognak kiadni az egész EU-ra érvényes engedélyeket. Ugyanakkor a kölcsönös elismerés elve alapján az egyes tagállamok továbbra is elfogadhatják a más tagállamokban kiadott nemzeti engedélyeket. Az opcionális harmonizáció miatt a jelenlegi magyar rendszer is életben marad. Az engedélyt kérvényező tehát a számára kedvezőbb eljárást választhatja. Kivételt jelentenek a baktériumtrágyák, amelyek engedélyezése hosszabb távon is többségében nemzeti szinten marad. Ez arra vezethető vissza, hogy egyelőre csak 4 baktériumtörzset ismer el a rendelet, vagyis távolról sem fedi le a hazai választékot, amely egy nagyságrenddel nagyobb számú törzset tartalmaz.

Hány évig lesz érvényes az új szabályozás szerint a kiadott engedély? Ez még egyelőre nem tisztázott. A rendeletben jelenleg nincs olyan előírás, hogy a kiadott engedély mikor jár

le, és nincs meghatározva a növényvédő szereknél magától értetődő újraengedélyezés intézménye.

Milyen vizsgálatokon kell megfelelni a termésnövelők különböző típusainak? A bomlástermékek, a nem-célszervezetre gyakorolt hatás ebben az esetben is vizsgálat tárgyát fogja képezni? Még folyamatban van az új eljárás finomra hangolása abban a tekintetben is, hogy pontosan milyen vizsgálatokat fognak előírni. Amit már most is tudni lehet az az, hogy az összetevőkre és a termékfunkciókra alapuló kategóriákat fognak kialakítani. Ha a termék illeszkedik valamelyik kategóriába, az biztonságosnak tekinthető, így nem kell vizsgálni a nem-célszervezetekre pl. méhekre gyakorolt hatását.

Milyen keretek között fog zajlani az új engedélyezési eljárás?

Minden tagállamnak fel kell állítani a Bejelentő Hatóságot és a Megfelelőség Értékelő Szervezeteket. A Bejelentő Hatóság fogja akkreditálni és ellenőrizni a Megfelelőség Értékelő Szervezeteket, amelyek valójában, klasszikus értelemben az engedélyezési hatósági munkát fogják végezni, azaz ide nyújtják majd be a gyártók, a forgalmazók a kérvényt, ez a testület lesz felelős az elvégzendő vizsgálatok koordinációjáért, az eredmények kiértékeléséért.

Vannak-e olyan termésnövelők közé tartozó terméktípusok, amelyek a jelenlegi rendszerben engedélykötelesek, míg az új szabályozás szerint nem lesznek azok? Tulajdonképpen szinte mindegyik ilyen, az új szabályozás szerint nem lesznek engedélykötelesek, amennyiben besorolhatók az új rendelet által meghatározott kategóriákba. Két kategória lesz az új szabályozásban a PFC (product function category - termék funkció szerinti kategóriája), ahova a trágyák, a meszező anyagok, a talajjavító anyagok, a természetközlegek, az inhibitorok, a növényi biostimulánsok, valamint a keverékek tartoznak. A másik kategória a CMC (component material category - összetevő anyagok szerinti kategória), amelybe a következők sorolhatók: eredeti nyersanyagok és keverékeik; növények, növényi részek, kivonatok; komposzt; erjesztett friss növényi termékek; egyéb erjesztett termékek; élelmiszeripari melléktermékek; mikroorganizmusok; tápanyag polimerek; egyéb polimerek; állati melléktermékekből előállított anyagok. Amelyik termék ezen kategóriákra vonatkozó előírásoknak megfelel, annak a használata biztonságosnak minősül. Az egyes vizsgálatok részleteinek kidolgozása a következő időszak feladatát képezi. A rendelet különböző határértékeket (pl. nehézfémek, szerves szennyezőanyagok) betartását is előírja. .. Egy természetes növényi kivonatot tartalmazó bio növényvédő szer az engedélyezési folyamatban a növényvédő szerek vagy a termésnövelők kategóriájába tartozik?

Egyértelműen növényvédő szerek közé, hiszen mindig a felhasználási cél határozza meg a kategóriát. A növényvédő szerek és termésnövelő anyagok határán elhelyezkedő készítmények esetében ez az általános rendező elv. Például, ha egy réztartalmú készítményt növényvédelmi célra használnak fel, az fungicid, tehát növényvédő szerként zajlik az engedélyezése, míg amennyiben trágyázásra alkalmazzák a réztartalmú készítményt a műtrágyák kategóriájába kerül. ..Melyek az új szabályozás előnyei és hátrányai Magyarországra számára?

Az új szabályozás kapcsán említette, hogy kizárólag a biostimulánsok esetén fognak a vizsgálatok az EU rendeletben kitérni a hatásosságra. Mit jelent az Önök olvasatában a biostimulátor kifejezés?

Mely termékek tartoznak ebbe a kategóriába és mi alapján? Az új szabályozás szerinti csoportosításban a biostimuláns vagy biostimulátor egy olyan csoportot képvisel, amelybe a növény- és talajkondicionálók és a mikrobiológiai készítmények tartoznak. ..Milyen lépéseket kíván tenni a hatóság az új uniós szabályozás után liberalizált piacra kerülő termékek várhatóan nagy száma miatt előálló helyzetben? Hogyan tudják segíteni a termelőket, növénytermesztőket a termékek közötti eligazodásban?

Még nem teljesen körvonalazódtak az új rendszer részletei, egyelőre a keretei ismertek. A részletek, a követelményrendszerek majd a megjelenő mellékletekben lesznek elérhetőek. Terveink között szerepel, hogy a piaci szereplőket ismeretterjesztő kampány keretében a honlapunkon keresztül, illetve kifejezetten a terméknövelők témájában szerveződő konferencia előadásai segítségével tájékoztatjuk a várható változásokról. Ezen kívül kezdeményezni fogjuk azt, hogy a Bizottság hozzon létre egy listát a bejelentett termékekről. Véleményünk szerint a minőségi termékek védelmében a legjobb megoldás egy olyan védjegy létrehozása lenne, amelyet csak a szigorú követelményeknek megfelelt magyar engedélyezési rendszerben helyt állt termékek nyerhetnének el. .. A terméknövelő anyagok engedélyezési módszertana, az ún. "Regulátor és tápanyag vizsgálati módszertan" 1988-ban készült. Mennyire használható ez a módszertan a mai, megváltozott körülmények között? Tervezik-e ennek frissítését, s ha igen milyen módon?

Ha nem, miért nem? Az 1988-ban készült módszertant 1997-ben megújítottuk. Úgy gondolom, hogy az azóta eltelt időben nem változott olyan mértékben a tudomány e területen, ami indokoltá tenné a vizsgálatok módosítását, azok 99%-ban ma is használhatók. Emellett sem módunk, sem kapacitásunk nincs jelenleg a vizsgálatok átalakítására. ..

Egyre nagyobb az igény a gazdálkodók részéről, hogy hiteles és független információt kapjanak a biostimulátor termékek használati értékéről, hatékonyságáról. Miben tud a NÉBIH segíteni, hol látja itt Ön a hatóság szerepét? A konkrét termékre vonatkozó hiteles információt az engedélyezési rendszer biztosítja. Az új rendszerben is kifejezettek azok a törekvések, amelyek a biostimulánsok hatékonyságának vizsgálatára vonatkoznak. A NÉBIH szerepe az új rendszerben még nem dőlt el, ez nyilván politikai és jogalkotási feladat, de bármilyen megoldás esetén is a NÉBIH a szakmai felvilágosításban részt kíván venni. ..Hogyan ítéli meg Ön a biostimulátor termékek gyártóinak/ forgalmazóinak szakmai kompetenciáját? És hogyan látja ugyanezen termékek felhasználóinak szakmai felkészültségét?

Nem nagyon rendelkezünk ilyen információkkal. A biostimulátorokra vonatkozó termelői vélemény sokszor szubjektív, nehezen ellenőrizhető, hogy valóban hatásos volt-e az adott termék. Azt viszont a forgalmazási adatokból világosan látjuk, hogy van igény a talaj- és növénykondicionálók és mikrobiológiai készítmények iránt. Köszönöm a beszélgetést!

[Eredeti](#)

(AgroFórum, 2020. február 06., csütörtök, 8+9+10+11. oldal)

Korunk hőse: az influencer

ÚJ HULLÁM - Véleményvezér szinte bárki lehet, sokszor elég egy szerencsés véletlen, hogy egy videó megfusson a közösségi médiában. A munkamániás X generációnak szembe kell néznie azzal, hogy a gyereke inkább tartalomgyártással keresne pénzt, semmint ücsörögni egy irodában.

A sokkoló valóság az, hogy néha nem is kell sok ahhoz, hogy egy videóból egyszer csak világszám legyen. Persze erre minden negyvenes, X generációs legyint, és lelkesen prédikál kamasz gyerekeinek a tanulásról meg a vállalati ranglétra állhatatos megmászásáról. Ha tudná, hogy egy kider-tojások bontogatásáról szóló felvétellel még a nyilvánosságra hozatal

után két esztendővel is évi 145 milliót lehet keresni, akkor lehet, észrevenné, mennyire más idők járnak most.

A fiatalok viszont azt látják: itt van ez a könnyű út, pár videó meghozhatja a vágyott sikert, a Google máris utalja a dollárokat. De ez korántsem ilyen egyszerű. A sikerhez nagyon kell ismerni ezt a fiatal műfajt, valamint a piac természetét és szabályozását.

ÚJ SZAKMA

Egy tavalyi felmérés hétszáz magyar középiskolás közösségimédia-fogyasztását firtatta. Kiderült: a tinik naponta átlagosan egy órát töltenek kedvenc influencereik követésével, több külföldi és hazai favoritjuk is van, de legalább hármat mindenki követ. Tisztában vannak azzal is, hogy hirdetések fogyasztanak mindeközben, de a zömük egyáltalán nem emlékezett arra, mit is reklámozott legutóbb rajongásuk tárgya - derült ki a Follow Me Influencer Marketing Agency és az ArvaliCom kutatásából. Nemzetközi adatok is azt mutatják, hogy még nem beszélhetünk nagy hatásfokról, viszont nagyon jól lehet szűkíteni és célozni az elérni kívánt csoportot.

A tinik elsősorban szórakozásból követnek másokat. A legfontosabb számukra, hogy szórakoztató legyen a tartalom, másodsorban informatív, ez sem lényegtelen. A kutatás nagy felismerése az volt, hogy unalomból senkit sem kísérnek figyelemmel. Természetesen érdeklődnek hírességek után, de követnek közepesen (5-20 ezres tábor) vagy alig ismert embereket is. A leiratkozás okaira szintén rákérdeztek, s a válasz egyértelműen az unalmas tartalomra utalt. A követők negyede hajlandó vásárolni is valamit kedvencétől.

KIBŐL LESZ INFLUENCER?

A Star Network Influencer Ügynökség szakmai vezetőjét, Farkas Dánielt kérdezte a Figyelő, hogy közel egy évtizedes tapasztalattal miként látja, hol tart most ez a piac, milyen útjai vannak a véleményvezérré válásnak. A cég a szervezője többek között a 8-14 évesek körében világszerte nagyon közkedvelt, a Minecraft játékra épülő MineCinema projektnek, melynek keretében népszerű gamerek közreműködésével egy önálló animációs filmet készítenek forgatókönyv alapján, és ezt mutatják be a rajongóknak immáron ötödik éve. Az ötezer forintos mozijegyek pillanatok alatt elfognak, a korlátozott lehetőség és a személyes találkozás a tartalomgyártókkal exkluzívá teszi a programot. A közösség nemcsak épül és bevonódik, hanem el is tartja a kedvenceit.

"Jelen pillanatban számos út áll a videósok előtt, kibővültek a lehetőségek az alatt a nyolc év alatt, mióta cégünk tartalomgyártókkal foglalkozik. Kezdetben egyébként még youtubereknek hívta őket a szakma, nem kifejezetten influencereknek.

Csakhogy közben új platformok jöttek létre, mint az Instagram meg az egymilliárd fiatal beszippantó TikTok, így alakulhatott ki az influencer gyűjtőfogalom. Szerencsés véletlen folytán és tudatos építkezéssel is válhat valaki véleményvezérré, de nem úgy kell elképzelni, mint ahogy láthattuk a kereskedelmi televíziókban tíz-húsz évvel ezelőtt, amikor még felépítettek egy karaktert. Most már nem annyira az építés a cél. Ahogy látom, inkább kevésbé ismert embereket alkalmaznak egy műsor erejéig, aztán jöhet a következő. A régi mechanizmusban vált ismertté például Tilla vagy Liptai Claudia, akik a mai napig ott vannak a csúcson, rengeteg munkával és hatalmas tapasztalattal" - magyarázta Farkas Dániel. Hozzátette: az influencereknél abból a szempontból más a helyzet, hogy elsősorban szórakozásból készítenek videókat, s kitörhetnek az ismeretlenségből, ha sikerül egy elég érdekes vagy humoros sztorit összehozniuk. Ez megtalálja a közönséget, és egyre többen kezdik el nézni.

A TARTALOM A DÖNTŐ

Az ügynökség a tudatosságban tud segíteni, hogy mikre kell odafigyelni és miket kell elkerülni. Ahogy Farkas Dániel fogalmazott: sztárrá tenni senkit sem tudnak, a közönség dönt, kit követ és kit nem. "Van egyfajta természetes kiválasztódás is, de az egész folyamatot

elő lehet segíteni, ha a megfelelő videókkal, kollaborációkkal népszerűsítjük az influencert. Saját karaktert is építünk. A MineCinema projektünkhöz kapcsolódva létrehoztunk egy CineManus figurát, amelynek van már arca, fizikailag is megjelenik a rendezvényeken."

Az online játékok világa sikerre ítélt tartalom, de vajon elég-e, ha valaki trendi műfajban készíti a videóit? "Mindenképpen trendinek kell lenni és jól kell tudni előadni magunkat. Az, hogy ki hogy néz ki, nem elsődleges a rajongóknak. Követni a tartalom miatt fogják" - válaszolta fel a szakember. A tartalomgyártás erősen kettévál. A lányokat a szépségipar, illetve a divattémák érdeklik, ebben a szegmensben gyárt videókat a legtöbb véleményvezér. A fiúkat a tech és a gaming vonzza be, bár utóbbinál a másik nem szintén megjelenik, ahogy a MineCinema-programokon is a gyerekközönség fele lány. Farkas Dániel azt mondta, itt van is egy piaci rés, egyelőre nagyon kevés lány gyárt gaminges tartalmat. A reality vagy ismeretterjesztő műfajt mindkét nem fogyasztja. "Jó példa erre a Tanulom magam csatorna, melyet kollégánk, Dóczi Attila készít. Kifejezetten ismeretterjesztés a célja, immáron kétszázézer feliratkozója van."

ÉPPEN ROBBAN A PIAC

Farkas Dániel azt is elmondta, hogy a videók jelentős része tizenéveseknek készült eddig, most viszont megjelent az idősebbeknek, a 25 pluszosoknak szánt tartalom. Istenes Bence vagy Ördög Nóra már erre a piacra dolgozik. D. Tóth Kriszta például a harmincas, negyvenes nőket éri el leginkább. "Az idősebb korosztály is megtanulja tehát, hogyan kell ezeket a csatornákat jól használni, ez nagy áttörés a korábbiakhoz képest. Itt már megjelenhet mindenféle tartalom a barkácsolástól kezdve a gyereknevelésig."

BIZTOS BEVÉTEL

Ahhoz már több kell, hogy a szórakozásból legyártott videókból megélhetés legyen. "Ebben tud az ügynökség segíteni, hogy mögéjük tesszük az üzleti gondolkozást, szemléletet, értékesítjük a készítők felületein való megjelenéseket. Az influencermarketing új terület, néhány éves tapasztalat gyűlt még csak fel, de a piac már elfogadta, és jelentős költés van ebben a szegmensben, ami már az online reklámtortából egy látható szelet. Amiből az influencer profitál, az a csatornáján a Google által elhelyezett reklámok utáni részesedés, emellett a témához kapcsolódó merchandising, a fellépések, a szponzorációk, a közönségtalálkozók hozhatnak bevételeket - tette hozzá Farkas Dániel. - Az első és a legfontosabb a személyiség, s hogy képes legyen együttműködni, határidőket tartani. Ha van tíz-húsz-harmincezer követője valakinek, akkor el tudunk kezdeni közösen dolgozni. Számunkra az is fontos, hogy a partnereink értéket képviseljenek, legyenek céljaik a tartalomgyártással és az életben is. Azt is elmondjuk a fiataloknak: nem biztos, hogy évekig sikerül fenntartani az érdeklődést, legyen B tervük. De alapvetően rajtuk múlik, meddig tudnak a topon maradni. Lehet, hogy nem lesz valaki sztártartalomgyártó, de kiváló operatőr vagy videóvágó válik belőle, és két kézzel kapnak utána."

A szakember arra is felhívta a figyelmet: azon már rég túl vagyunk, hogy meg lehet-e élni az influencerkedésből. Sokkal pontosabb úgy fogalmazni, hogy mára száz fölé tehető azok száma, akik megélik ezen a piacon. S vannak olyan népszerű szereplők, akik havonta akár az egymillió forint feletti bevételt is elérik.

TISZTESSÉGTELEN GYAKORLAT

A Gazdasági Versenyhivatal évek óta komoly küzdelmet folytat, hogy megértesse és betartassa a törvényt a celeb influencerekkel. A törvény szerint ugyanis tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül, ha egy véleményvezér terméket népszerűsít a közösségi oldalán, és ezt nem teszi egyértelművé. Jelölnie kell, ha ellenszolgáltatást kap a reklámozásért cserébe, azaz ki kell tenni, hogy reklám, hirdetés, szponzorált tartalom. Ha ezt elmulasztja, szerkesztői tartalomnak álcázott reklám valósul meg, amiért a GVH bírságot szabhat ki. Ennek mértéke súlyos esetben elérheti a vállalkozás előző évi nettó árbevételének

akár a tíz százalékát. A kérdés az, hogy elegendő-e egyszer jelölni, hogy kapott valaki egy szponzorautót, vagy utána is minden alkalommal szükséges, ha valahogy rákerül a fotóra a jármű.

A versenyhivatal arra is felhívta a figyelmet: jól láthatóan kell jelölni a reklámot, hogy a fogyasztó számára könnyen észlelhető, hangsúlyos legyen, valamint azonosítható legyen a reklámozó, még a továbbkattintás előtt. Hozzá tették: a szóbeli megállapodások esetén is terheli a vállalkozásokat annak bizonyítása, hogy a GVH iránymutatása szerint jártak-e el, így mindenkinek az a jól felfogott érdeke, hogy a felek írásban rögzítsék, miben egyeztek meg. Amennyiben nem akarnak milliós büntetést fizetni.

A LEGJOBBAN KERESŐ MAGYAROK

Sokféle lista van a hazai influence-rekről feliratkozás és nézettség, befolyás szerint, ám egyetlen adasort sem találunk arról, ki mennyit keres. Nyilván ez a pénz összefüggésben van a videók nézettségével, de az ezzel járó reklámokból származó bevételeket már nehéz megsaccolni. Jelenleg a legnézettebb YouTube-csatorna a KerekMese 900 millió feletti megtekintéssel. Gyerekcsatornáról van szó, egy házaspár készíti. A második a Magneoton 600 millió feletti számmal, ezt követi a KEDD (animációs stúdió), a ZGSTUDIO Official 1 (mulatós zene), a Videómánia (Dancsó Péter csatornája), továbbá a Pamkutya, még mindig 300 millió feletti megtekintéssel.

A tartalom dönt. Csak szórakoztató sztorikkal lehet tömegeket elérni
Gasztróélmények. Az ételfotózás önálló műfajjá vált az Instagramon
KerekMese. Hazai ötletből született a népszerű mesecsatorna
LENGYEL GABRIELLA

[Eredeti](#)

(Figyelő, 2020. február 06., csütörtök, 75+76+77. oldal)

Tisztul az internetes kereskedés

ITTHON A magyarországi webáruházaknál az uniós átlagnál kevesebb jogsértésre derült fény az e-kereskedelmi szabályok betartása és az elállási jogról szóló tájékoztatás terén - közölte Cseresnyés Péter kereskedelem- és fogyasztóvédelemért felelős államtitkár a legutóbbi uniós ellenőrzés eredményeit ismertetve. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium internetlaboratóriuma is részt vett tavaly novemberben az Európai Bizottság által koordinált honlapellenőrzési vizsgálatban, amely az uniós országokban közel 500, főként ruhát, cipőt, bútort, háztartási cikkeket és elektromos készüléket kínáló e-kereskedőt érintett.

Tisztul az e-kereskedelem

A vásárlók tájékoztatásán még javítaniuk kell a webáruházaknak

Az országban elérhető webáruházak közül tízből hét nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak. Az internet biztonságával is gondjaink vannak.

VILÁGHÁLÓ A magyarországi webáruházaknál az uniós átlagnál kevesebb jogsértésre derült fény az e-kereskedelmi szabályok betartása és az elállási jogról szóló tájékoztatás terén - közölte Cseresnyés Péter kereskedelem- és fogyasztóvédelemért felelős államtitkár a legutóbbi uniós ellenőrzés eredményeit ismertetve. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) internetlaboratóriuma is részt vett tavaly novemberben az

Európai Bizottság által koordinált honlapellenőrzési vizsgálatban, amely az uniós országokban közel 500, főként ruhát, cipőt, bútort, háztartási cikkeket és elektromos készüléket kínáló e-kereskedőt érintett.

A felmérés szerint a magyar fogyasztóknak értékesítő honlapok 72 százaléka nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak. A termékek kosárba gyűjtésekor 27 százalékuk még nem tüntette fel a szállítási költséget, így azzal csak a megrendeléskor szembesült a vásárló. A webáruházak 18 százaléka nem adta meg az online vitarendezés lehetőségének módját, 9-9 százalékuk "eltitkolta", hogyan lehet elállni a szerződéstől, illetve hogy meddig lehet visszaküldeni a termékeket. Olyan kifogás nem adódott hogy magyarországi IP-címről uniós tagországban működő webáruházat nem lehetett elérni, de a vizsgált webáruházak 36 százaléka nem megfelelően tájékoztatta vevőit a szavatossági és jótállási jogokról.

A kormány szigorította a hazai szabályozást: 2016 óta a fogyasztóvédelmi bírság 15 ezertől akár kétmilliárd forintig terjedhet. 2017-től az ITM internetlaboratóriuma kiemelten kezeli a webáruházak ellenőrzését, az elmúlt három évben több mint 2500 piaci szereplőt vizsgált, részben ennek is köszönhető a hazai e-kereskedelmi piac tisztulása - hangsúlyozta Cseresnyés Péter. A szakértő működteti a jogsértő webáruházak gyűjtőoldalát is, amelyre eddig több mint 650 e-kereskedés került fel, de háromnegyedük már orvosolta a hiányosságait.

Az internetes vásárlás biztonságával vannak még gondjaink. Miközben egy nemrég készült felmérés szerint Észak-Európában a megkérdezettek közel 80 százaléka mindennap rendel valamit az interneten, a magyarok 59 százaléka nem találja biztonságosnak a világhálót, és jelentős részük nem akar online vásárolni - ismertette Rajnai Zoltán, az ország kiberkoordinátora tegnap az M1 televízióban. A hazai adatokból arra következtetett, hogy a hazai szolgáltatók nem helyeznek elég hangsúlyt a biztonságra, illetve nem tudják hatékonyan követni a technológia fejlődését. Felidézte, hogy a kormány elfogadta a digitális gyermekvédelmi stratégiát, amely már óvodáskortól igyekszik felkészíteni a fogyasztókat a technológia tudatos használatára. Rajnai Zoltán kitért arra is, hogy miközben a fiatalok mindennapjait áthatja az okostelefon-használat, a készülékükre nem töltenek le vírusirtókat, pedig ugyanúgy védeniük kellene, mint a számítógépüket.

Nem létező kriptovalutát árulnak az interneten

Újra feltűnhetnek Magyarországon is a hamis kriptovalutával kereskedők - figyelmeztet a Magyar Nemzeti Bank. Az interneten több gyanús külföldi portál, például az Uplibra, a Calibra és a Buylibracoins kínálja, előértékesítésre hivatkozva, a Libra kriptovalutát, amelynek bevezetését korábban a Facebook jelentette be, de valójában még nem létezik. Értékesítése piramisjáték, a személyes adatokkal visszaélés és más bűncselekmények melegágya lehet - írja a jegybank.

A magyarok jelentős része nem tartja biztonságosnak, hogy online vásároljon
Mediaworks-összeállítás szerkesztoseg@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(24 Óra, 2020. február 06., csütörtök, 1+7. oldal)

Nemzetstratégiai joghézag

Jogsértően zárta le a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a kormányközeli médiavállalkozások egyesülése ügyében lefolytatott eljárását - állapította meg a Fővárosi Törvényszék a Szabad Pécs online újság és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) által indított perben. A bíróság megsemmisítette a GVH által 2018 végén a fúzióról szabálytalanul kiadott hatósági bizonyítványt, és új eljárás lefolytatására kötelezte a versenyhivatalt. Amely ezt gyakorlatilag órák alatt le is bonyolította, és ismételten megállapította: nincs hatásköre vizsgálni az összeolvadást. A kormány 2018 végén nemzetstratégiai jelentőségűvé nyilvánította a Közép-európai Sajtó és Média Alapítvány (KESMA) név alatt végrehajtott médiafúziót, és a (Fidesz által módosított) versenytörvény értelmében az ilyen ügyeket nem kell bejelenteni a GVH-nak. A KESMA azonban még az előtt bejelentette az összeolvadást, mielőtt a kormány kiadta a rá vonatkozó rendeletet. A TASZ azzal érvelt, hogy a bejelentési kötelezettség alóli felmentés nem vonatkozhatott a KESMA-fúzióra, hiszen azt már bejelentették. A bíróság azonban azt a "jogalkotói szándékot" olvasta ki a versenytörvény indoklásából, hogy a GVH egyáltalán nem vizsgálhat nemzetstratégiai jelentőségű ügyeket - vagyis a hivatal jól értette, hogy nem vizsgálódhat -, ám épp ezért hatósági bizonyítványt sem adhatott volna ki.

Eredeti

(HVG, 2020. február 06., csütörtök, 10. oldal)

A boltokban hasznosult a béremelés

Hasított a kiskereskedelem a tavalyi esztendőben, csúcsra jár a fogyasztói bizalom

Ahogy azt a piac egész évben mutatta, tavaly rendkívüli időszakot produkált a magyarországi kiskereskedelem, a reálbérek nagyarányú erősödése a lakossági vásárlásokban éreztette leginkább a hatását. A statisztikai hivatal 2019. évről szóló összesítése azt mutatja, hogy a családok tavaly a korábbi éveket is jócskán meghaladó lendülettel, mennyiségben hat százalékkal több árucikket vittek haza, minden területen növelték a cégek forgalmát, mind az élelmiszerboltokban, mind az otthonteremtéshez kapcsolódó iparcikk-üzletekben.

Impozáns számokat tett közzé tegnap a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a 2019. év kiskereskedelmi fogyasztásáról. A mindennapi vásárlások, az otthonteremtéshez, a családi beruházásokhoz, a gyermekek ellátásához és a személyes gyarapodáshoz szükséges bolti beszerzések egész évben fölfelé mutató pályán voltak a korábbi évekhez képest is, noha több mint hat éve folyamatos a hazai kiskereskedelem bővülése. Ahogy azt decemberben többször megírtuk, a mostani statisztikák is igazolják, hogy az év végi ünnepek előtt tetőzött itthon a fogyasztói bizalom, és a már novemberben fölfutott vásárlási kedv decemberben is rengeteg pénzt hozott a boltok kasszájába. A szakértők szerint tavaly alapvetően a béremelések húzták a vásárlóerőt, így a belső fogyasztás minden körvonalazódó külgazdasági kockázattal szemben stabilan álló lábát adta a bruttó hazai termék (GDP) növekedésének, de az is meghatározó volt, hogy a háztartások megélhetését több kormányzati kedvezmény és támogatási lehetőség segíti.

AJÁNDÉKLÁZ KÉT HÓNAPIG

Karácsony havában meghaladta az előző esztendő ajándékbeszerzési időszakának eredményeit az üzletek, áruházak, plázák, vásárok és webáruházak forgalma, ekkor egészen pontosan folyó áron 1247 milliárd forintért értékesített az országos kiskereskedelmi

üzlethálózat és az e-kereskedelem. Ezen összeg 46 százalékát az élelmiszerüzletekben fogyasztották a háztartások.

Látható a KSH online pénztárgépek adataiból gyűjtött pontos adataiból, hogy az ünnepek előtti havi növekmény brutálisan magas, 6,7 százalékos volt, ami az előző hónap 6,8 százalékos növekedését követően alátámasztja, hogy nem csupán év közben, hanem az ünnepekre is bőségesen akadt költenivalója a magyaroknak, és a szokásoshoz képest már idejekorán készülni kezdtek az év végi hosszú pihenőidőre.

Az esztendő egészében a boltok tavaly hat százalékkal több terméket adtak el a 2018-ban mért mennyiséghez képest a naptárhatások nélkül kalkulált kimutatás szerint, ennek köszönhetően az étkezéshez szükséges alapanyagok piacán 3,4, az iparcikkek, tartós eszközök, bútor-, műszaki és egyéb fogyasztási termékek üzleteiben 9,2, míg a benzinkutakon hat százalékkal nőtt az értékesítés volumene, vagyis a mennyiségben eladott árutömeg.

GAZDAG ÜNNEPI ASZTAL

- Nem számítottunk rá, hogy az élelmiszerek eladásaiban is ekkora lesz a növekmény decemberben. Hiába terhelte infláció a nyersanyagokat, a volumenben mért 4,7 százalékos növekedés arra utal, hogy az év végén is bátran belenyúltak a családok a pénztárcájukba, és gazdag ünnepi asztalt ültek - értékelte a Magyar Nemzetnek a friss jelentést Vámos György, aki szerint immár igazolt, hogy ragyogóan jó év volt a tavalyi a boltok számára. Az Országos Kereskedelmi Szövetség (OKSZ) főtákará szerint a gazdaság teljesítménye, a havonta átlagosan tíz százalék fölötti bruttó reálbér-emelkedés és a családtámogatási rendszer támasztotta alá az uniós átlagon felüli forgalmat. Szavai szerint a különféle állami támogatások miatt a háztartások jól jártak egész évben, látszott, hogy folyamatos volt a költségek emelkedése, amit erősített a magas fogyasztói bizalom. Utóbbi, illetve a keresetek várhatóan tíz százalékot megközelítő további emelkedése szerinte 2020-ban is erősen megalapozza a nemzetgazdaság szempontjából is jelentős, stabil kiskereskedelmi bővülést, ami némiképp visszafogottabban, öt százalék körül alakulhat az év egészében.

A GDP MEGBÍZHATÓ TÁMASZA

- A negyedik negyedévi forgalom gyorsulást mutat az előzőhöz képest, vagyis ez a terület erős támasz maradhatott a GDP-növekedéshez. Novemberben megközelítőleg 10,2 százalékos nettó reálbér-növekedést mértek, ez alapvetően ösztönözte a vásárlásokat, illetve az év végén a közszférában is jelentős összegű bónuszokat kaptak kézhez a munkavállalók, amelyek hatását szintén főként a bolti fogyasztás bővülésében lehetett tetten érni - mondta lapunknak a Takarékbank elemzője. Suppan Gergely kiszámolta: tavaly a 2015-ös havi átlaghoz képest 28,7 százalékkal, míg 2010-hez képest 41,6 százalékkal volt magasabb a forgalom a boltokban.

Bár a munkaerőhiány miatt továbbra is kényes kérdés a bérek várható növekedési üteme, az elemző 2020-ban ugyancsak halvány lassulásra számít, ami nem jelenti, hogy veszteségbe csapnak át az áruházi eredmények, csupán a gyarapodás üteme lesz mérsékeltebb. Úgy vélte, ezzel együtt változatlanul lökést ad a fogyasztásnak az új lakások újabb átadási hulláma, a családvédelmi akcióterv és természetesen a fogyasztói bizalom. Suppan

Gergely arra is kitért, hogy nem csupán az üzletekben költöttek a magyarok, hanem a szolgáltatások területén is rekordszerű eredmények születhettek, mivel tavaly a belföldi turizmus, a szabadidő, a szórakozás, a vendéglátás esetében, de más területeken - így például az újautó-piacon - is átlagon felüli volt a költségek.

Német Dávid, a K&H elemzője szerint akadnak még lefelé mutató kockázatok az idei évet illetően. Visszafogottabb növekedést eredményezhet a boltokban például az, hogy az elmúlt esztendőben nagyon sokan már pótolták a válság éveiből elhalasztott drágább eszközbeszerzéseiket, ahogyan a szektor kifehérítését célzó kormányzati lépések jelentős

hányada is megvalósult 2019-ben, így az idei évre áthúzódó hatás is kevesebb lehet. A banki elemző szerint az utóbbi időkben a fogyasztási hitelek felfutása is lökést adott a kereskedelemnek, amely szintén kitart még idén, ám hatása ugyancsak visszafogottabban érzékelhető.

EGYRE NAGYOBB HAL

A KSH a webáruházak piacán megvalósuló forgalomról is kiemelkedő eredményeket közölt. Rengeteg pénz útja nem látszik a hagyományos áruházakban, mivel a virtuális áru kínálatban is megdöbbentően sokan költek tavaly. Az árucikkek széles körére kiterjedő csomagküldő és internetes kiskereskedelem a széles körű statisztikai mérés szerint a korábban stabilan 4-5 százalék körüliről immár 7,1 százalékra tornázta fel részesedését a teljes magyarországi kereskedelemről, ami 2019-ben előzőleg nem várt, rohanó ütem szerint volumenben 31 százalékkal emelkedett, folytatva az évek óta tartó szakadatlan javuló trendet.

CSAKNEM MEGDUPLÁZÓDOTT A PIAC

- Hat és fél éve folyamatosan növekszik és 2019 májusától csúcsosodott a hazai kiskereskedelmi forgalom, ami azt mutatja, hogy az elmúlt időszak kormányzati intézkedéseinek köszönhetően, a béremelések és a családtámogatási rendszer kiteljesedésével egyre több pénzt költenek az emberek - értékelte az adatokat Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium kereskelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára. Mint mondta, tavaly kilenc hónapon át havonta átlagosan ezermilliárd forint fölött volt a bolti értékesítés. 2010-hez képest a szektor bővülése több mint 43 százalékos volt, ezzel Magyarország a régiós élmezőnyben foglal helyet, és közel háromszorosan múlja felül az Európai Unió átlagos teljesítménynövekedését.

GRAFIKON

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumenváltozása

Forrás: KSH

Thurzó Katalin

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. február 06., csütörtök, 13. oldal)

Harc az AAA Auto ellen: remény és reménytelenség

János három és fél éve vásárolta autóját a főtí AAA Auto kereskedésben, ahol szóban dicsérték neki a Ford S-Maxot, az ára sem volt gyanúsán alacsony, csak éppen pár hónapon belül kiderült, hogy rengetegféle rejtett hibája van, melyeknek javítása több mint egymillió forintba került. A cég nem hagyott kétséget afelől, hogy nem kíván érdemben segíteni: egy gumiszőnyeg-garnitúrát és egy elsősegély csomagot ajánlottak kárpótlásként. Talán ez a tragikomikus ötlet vezetett ahhoz a harchoz, melyben olvasónk elment a végsőig, hogy érvényt szerezzen igazának.

Jánosnak elég sok alkalma lett volna feladni a harcot, de nem tette, és bár évek óta nem beszélünk az ügyről, emlékeztem, hogy amikor kiderült, sokkal rosszabb állapotú autót adtak el neki a főtí AAA Autónál, mint remélte, nem hagyott kétséget afelől, hogy elvi okokból nem törődik bele a dologba.

Egy 2011-es Ford S-Max-ról van szó, melyet János 2016. novemberében vásárolt a cégnél közel 4 millió forintért. 105 ezer kilométer szinte semmi egy ilyen masszív turbódízel

motoros egyterűnek, gondolta János, gondoltam én is, és gondolhatják önök is. Csakhogy körülbelül öt hónappal és nagyjából 20 ezer, zömmel autópályán megtett kilométerrel később lerobbant a Ford, és trélerrel kellett szervizbe szállítani.

János vidéken él, de telefonált az AAA-nak, és segítséget kért a hiba elhárításában. Mint meséli, először még felvették a telefont és kapcsolták a kereskedés szervizét, sőt magával az AAA szervizvezetőjével is sikerült beszélnie. A második alkalommal öt már nem érte el, később pedig már nem csak a szerviz nem jelentkezett, de többé a fóti kereskedés sem vette fel a telefont. Ezután János e-mailen próbálkozott, de hasonló dolgokat tapasztalt, és megtudta, hogy az elsőként elért főszereelő sem dolgozik már a cégnél.

Mivel az AAA láthatóan nem tett meg mindent az ügyfélelégedettség visszaállítására, János egy Bosch szervizre bízta a Fordot, ahol megállapították, hogy a motor négy magasnyomású befecskendező feje részlegesen eltömődött, az üzemanyagszivattyú hajtólápátja pedig rendellenesen elkopott. Szintén a szerviz írásos összefoglalójában olvasom, hogy a Ford érzékeny motoralkatrészei nem a rossz minőségű üzemanyag vagy a nem rendeltetésszerű használat miatt mentek tönkre, hanem egyszerűen elhasználódtak, ezért a szerviz és később a János által megbízott igazságügyi járműszakértő is arra következtetésre jutott, hogy az autóban lényegesen több kilométer lehet a vásárláskori 105 ezernél. Ezt erősítették azok a futóművel kapcsolatos problémák is, melyek szintén a magas futásteljesítményre utaltak.

Mivel Jánosnak naponta szüksége van az autóra, úgy döntött, hogy amíg sikerül megegyezni a kereskedéssel, megjavíttatja a hibákat, így néhány hónapon belül egymillió forintot hagyott a szervizben. Apró adalék, hogy az eredetileg feltárt hibákat hamarosan a részecskeszűrő meghibásodása követte, mely további 300 ezer forintot húzott ki János zsebéből.

A cég teljesen elzárkózott az utólagos megegyezéstől, ezért olvasónk ügyvédhez fordult, így a következő években (!) dr. Zsigó László képviselte őt az AAA-val szemben. Amikor János és ügyvédje 2017. nyarán elküldte első felszólítólevelét az AAA-nak, még csupán a szűken vett motorjavítási költségeket, vagyis kicsit több mint 400 ezer forintot kértek a cégtől, de a kereskedésnél ismerik a jóféle kelet-európai humort: egy elsősegélycsomagot és egy gumiszőnyeg-garnitúrát ajánlottak fel. Ezt ismételt felszólítás követte 2017. augusztus végén, amelyet elutasított a cég ügyvédje, aki szerint az üzemanyagrendszer meghibásodott alkatrészei kopó alkatrészek, így azokra nem vonatkozik a szavatossági jog.

Olvasónk 2017. decemberében végül beperelte a kereskedést. A perben azt szerette volna bebizonyítani, hogy az AAA szándékosan vezette félre, amikor a vásárlás előtt szóban a lehető legjobbakat mondta az autóról, és amikor olyan állapotlapot íratott alá Jánossal, amelyen részben nem létező hibák szerepelnek, illetve alapvetően az egész felsorolás alkalmas a félretájékoztatásra, tartalma zagyva és logikátlan.

Aki olvasta az utóbbi négy évben a kereskedés viselt dolgairól szóló cikkeimet, már találkozhatott a Jegyzőkönyv a próbaútról és a jármű átadásáról című háromoldalas dokumentummal, de a biztonság kedvéért ismét megmutatjuk, hátha szeretik a hasonló fejtörőket. Itt azért érdemes megjegyezni, hogy János aláírta a nehezen értelmezhető, téves tartalmú dokumentumot, ezért ő, és a hozzá hasonló bajba jutott olvasók is nehéz helyzetbe hozták magukat. Ez a dokumentum ugyanis az AAA kardja és pajzsa, a későbbi panaszokkal szemben.

Bár a per a hajdúböszörményi járásbírószágon kezdődött, később áthelyezték Dunakeszire. Ez azért érdekes, mert így Jánosnak a következő években többször kellett utaznia a tárgyalások miatt, így ez is sok pénzébe került. Időközben ügyvédjével műszaki állásfoglalást szereztek a Ford importőrétől arról, hogy valóban adódhatnak-e a 105 ezer kilométernyi természetes elhasználódásból az autó feltárt hibái, ahogy az AAA állította, vagy az ilyen jellegű hibák nem következnek a 105 ezres futásteljesítményből, ahogy a Bosch szerviz állítja. Ez utóbbi szerint körülbelül 300 ezer kilométer megtétele után nézhet ki így egy ilyen motor üzemanyagrendszere.

A Ford szervizközpontjának válaszában János számára kedvező és kevésbé kedvező vélemény is szerepel. Egyrészt leírják, hogy az üzemanyagrendszer meghibásodott alkatrészeire vonatkozó kötelező csereintervallumot nem ír elő a gyár, vagyis azok csakugyan nem kopó-fogyó alkatrészek, ugyanakkor az elhasználódás ütemét az üzemanyag minősége és a használat módja jelentősen befolyásolják.

Jánosnak az autóvásárlást követő másfél éven belül összesen 1,7 millió forint kára származott az ügyből. Az összegben nem csak a nem várt javítások költségei, a trélerezés, a szakértő és a jövedelemkiesés szerepelt. Jelezték a cégnek, hogy ha sikerül peren kívül megállapodni, János lemond 980 ezer forintnyi, az autó hibával összefüggésbe hozható elmaradt jövedelemről.

A bírósági tárgyaláson kiderült, hogy a Ford Belgiumból származott, és amikor az AAA megvásárolta, belső használatú állapotban foglalták össze az autóval kapcsolatos megállapításait. Ezek szerint futásteljesítményét maga a cég sem tudta ellenőrizni, de 150 ezer kilométerre saccolták, illetve megállapították, hogy az S-Maxot korábban összetörték majd megjavították, illetve hogy ennek ellenére mechanikailag rendben van. Az erről a belső használatra szánt állapotlapról tájékozódva azt gondolhatnánk, hogy a Ford szinte hibátlan, ha viszont azt nézzük, amellyel eladták az autót, arra juthatunk, hogy az egyik biztosan nem a valóságot tartalmazza.

János pere a 2019. április 8-án megtartott utolsó rendes tárgyaláson is főként arról szólt, hogy az AAA szerint megfelelően tájékoztatták a Ford állapotáról, mielőtt azt megvásárolta. A cég konzekvensen kitartott amellett is, hogy az üzemanyagrendszer hibái, illetve a vélhetően ezekből adódó részecskeszűrő-hiba mind természetes elhasználódásból adódnak, ezért azokra nem vonatkoznak a szavatossági szabályok.

A kereskedés szerint megfelelően tájékoztatták Jánost a vásárlás előtt, de ez sem volt igaz. A műszaki szakértő, az autót megjavító szerviz és a többi bizonyíték is egyértelműen arra utalt, hogy az S-Max állapotlapja nem fedte a valóságot: több szempontból nem írta le az autó valós hibáit, illetve több nem létező hibát is felsorolt. Hogy ezekről mennyit tudott a kereskedés, az majdnem mellékes, de vélhetően nem sokat, mert mint a vásárláskor mondták, az AAA is csak nem sokkal korábban jutott hozzá a Fordhoz, és annyira jó vételnek tartották, hogy Jánost is ezzel akarták minél előbb rábeszélni, hogy vegye meg.

János és ügyvédje végigharcolták a három és fél évet, de az AAA Autóval csak azután sikerült peren kívül megállapodni, hogy maga a bíróság is ezt tanácsolta a cégnek. Végül 850 ezer forintot fizettek, így az első javítás összege, valamint a perköltség megtérült. Azt viszont senki nem fogja tudni megfizetni, amit János ezekben az években átélt, hiszen az országot járó tanárként és íróként olyan sok többletterhet jelentett az ügy, hogy azt pénzben nagyon nehéz kifejezni.

János az elveire hivatkozott, amikor az ügyéről a szóló 2017. novemberi cikkem kapcsán beszélünk. Azt mondta, elvi okokból pereli be az AAA Autót, mert úgy gondolja, ha nem teszi, másokat is hasonlóan károsítanak majd meg, mint őt. További tanulság, hogy a bíróságok végtelenül hosszan képesek nyújtani egy-egy ilyen fogyasztóvédelmi esetet. Ennek több oka van: nem értenek az autókhoz, nem értenek az autóműszaki összefüggésekhez, és ezen még az sem sokat segít, ha kirendelt szakértő világítja meg ezeket.

Bár János ügye elvileg klasszikus fogyasztói per volt, valójában mégsem. Végig neki kellett bizonyítania az igazát, nem pedig az alperes autókereskedésnek az ellenkezőjét. Amikor valaki magánszemélytől vásárol autót magánszemélyként, még a mostani ügynek elvileg keretet adó fogyasztói biztosítékokat sem élvezheti teljes mértékben.

Mégis éppen ez a fordított szereposztás a legszomorúbb az AAA kontra János ügyben és az ehhez hasonló esetekben, hiszen a cégeknek mindig lesz idejük és energiájuk a hasonló vitákra, míg a jogilag elvileg erős védettséget élvező magánvásárlók vakrepülésre

számíthatnak, amikor harcba indulnak egy őket megkárosító autóskereskedéssel szemben. Ehhez a harchoz nagyon erős elhatározásra van szükség. Ahhoz pedig elvekre.

(Index, 2020. február 6., csütörtök)

Újraindul a MUISZ-roadshow

A Magyar Utazási Irodák Szövetsége országjáró rendezvénysorozatot indít, melynek első két állomása Győr és Kaposvár lesz.

A roadshow célja, hogy a szövetség széles körben megismertesse munkáját a szakma képviselőivel, beszámoljon legfontosabb lobb- és érdekvédelmi tevékenységéről, az általa szervezett rendezvényekről, az utazási irodákat leginkább érintő adóváltozásokról és fogyasztóvédelmi kérdésekről, valamint a 2020-as esztendő egyik legnagyobb sporteseménye, a Giro d'Italia kerékpárosverseny magyarországi helyszíneiről, programjáról. A rendezvényt követően lehetőség nyílik beszélgetésre az előadókkal. Az előadáson történő részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Kérjük, az alábbi linken jelentkezzenek: Regisztráció - Győr Regisztráció - Kaposvár -

[Eredeti](#)

(turizmus.com, 2020. február 06., csütörtök)

Patron a sörforradalomba

A kontinens egyik legnagyobb patrongyártója, a magyar Liss befektetőcége beszállt a Monyo sörfőzdébe, 30 százalékot szereztek a legismertebb kraft márkában. Új üzemet építenek, évi 300 ezerről kétmillió literre növelik az előállított sörmennyiséget, a technológia vetekedni fog az amerikai üzemek minőségével. És még Forbes is szál is van a sztoriban.

A MAGYAR CSIRKEÓRIÁS TERJESZKEDNE A Master Good felvásárolta az angol tulajdonú Sága Foods Zrt.-t. A kisvárdai magyar cég a csirkefeldolgozásban, a Sága a továbbfeldolgozott baromfi termékekben piacvezető. Az új tulajdonos hatékonyságjavítással és új termékek sorával készül. Már ha a GVH rábólint: az üzletet jóváhagyta, majd a bejelentés után vizsgálatot indított, mert a cégek közleményében levő adatok eltértek a hatóságnak leadottaktól. Információink szerint az érintettek már beküldték a kért dokumentumokat, a GVH-nak hatvan napja van a döntésre.

FINTECHET VESZ A KAJAHU A Kajahu étt eremhálózatot futató Cyberg tőzsdei cég fintech céget vett. A Bitgap mesterséges intelligenciával megtámogatott, magas konverziót biztosító értékesítési rendszereket épít, ezekkel támogatni tudják az adatvezérelt étt eremlánc keresztértékesítéseit. Szintén friss hír, hogy beszállt a Cybergbe Christopher Matt Heisen volt Telekom-, jelenlegi Microsoft -vezér: kisebbségi részesedést vett, és beül az igazgatótanácsba is.

A DUNA HOUSE LENGYELORSZÁGBAN HITELEZ A magyar központú Duna House ingatlancsoport 340 millió forintot fizetett az ATG hitelközvetítőért, ezzel 60 százalékkal

növelik a korábban a lengyel piacon közvetített hitelek volumenét. A lengyel ingatlanpiac hasít, az új lakások még a magyarnál is gyorsabban drágulnak, nagy a kereslet az irodákra. Rengeteg a külföldi befektető, és vannak köztük magyar cégek is (Wing, Futureal). A Duna House-nak ez már a harmadik cégvásárlása Lengyelországban.

MI A DEAL?

A Liss befektetőcége, az Eprolius 15-15 százalékos tulajdonrészt vásárolt a Monyo sörfőzde két alapítójától, Németh Antaltól és Pein Ádámától. Inkább pénzügyi, mint szakmai befektetőnek tartják magukat, de nincs exitstratégiájuk, hosszú távra terveznek, közösen. Az új üzem felhúzásához szükséges pénzt (600-700 millió forintt al számolnak) is az Eprolius adja tagi kölcsön formájában.

MIT LÁTNAK A KRAFT SÖRBEN?

Nyíri Szabolcs, az Eprolius vezetője szerint a kraft sörben világviszonylatban és itt hon is óriási potenciál van. Szerinte ez abból is látszik, hogy a piac több szereplője is igyekszik ebbe az irányba nyitni, és az éttermek is egyre több helyen ajánlanak minőségi sört az ételekhez. A Monyo jelenlegi üzeme már nem győzte a keresletet, az új üzemmel elsősorban a hazai piacra termelnének, Budapesten kívül terjeszkednének, de azért exportra is gyúrnak.

A FORBESSZÁL

Érdi Zoltán, a Liss Patrongyártó Kft . stratégiai igazgatója vevőit készült meglátogatni az Egyesült Államokban, a budapesti repülőtéren vett újságok között a Forbesban volt egy sörös melléklet, ebben olvasta, hogy a Monyo befektetőket keres. "Szabolcsnak megírtam még ott a reptéren, hogy vegye föl a kapcsolatot a céggel. Mire leszálltam, megvolt a dátum, hogy mikor találkozunk."

[Eredeti](#)

(Forbes, 2020. február 06., csütörtök, 14. oldal)

Leírtam egy nagy összeget egy papírra

A kötelező biztosítások online összehasonlításától a nagy nemzetközi robbantásig. Az alapító egytermékes szinten felfuttatta, egy elképesztő biztosítói karrierből érkező határozott vezető pedig olyan erős céggé fejlesztette a Netrisket, hogy sorba álltak érte a nagy tőkealapok, és megszerezte legnagyobb riválisát, a Biztosítás.hu-t is. A húsz éven átívelő, mára egybefonódó verseny sztorija a Netrisk és a Biztosítás.hu között.

Szerelmét követve költözött Budapestre, és indult állást keresni 1992-ben Sebestyén László. A Zemplén szélén, Boldogkőváralján nőtt fel, a TVK lineárispolietilén-gyárában dolgozott, de a fővárosban semmiképp sem vegyésztechnikusként képzelte el további pályáját, nagybátyja esküvői öltönyét kölcsönkérve ment állásinterjúra a Providencia Biztosítóhoz. Huszonegy évével túl fiatal volt, hogy rendes biztosítási ügynöknek felvehessék, először megbízott üzletkötő lehetett csak.

Így kezdődött el az a rendkívül gyors karrier, ami talán egy biztosítói nagyfőnökségig is vezethetett volna, ha a főhős közel két évtized múltán nem dönt úgy, hogy nagyobb kihívást keres, és inkább a legnagyobb online alkuszcég további növekedését, új pályára állítását vezényli le. Újabb nyolc év múltán, 2020-ban a Netrisk sikerét jelzi, hogy egyre komolyabb befektetők szállnak be a cégbe.

Ha nem az ezredfordulót követő években, hanem csak mostanság tört volna ki az kötelező gépjármű felelősségbiztosítások online összehasonlítósdija, akkor a műfaj képviselőiről mai menő szakkifejezéssel azt mondanánk, hogy diszruptív startupok. Pár fős cégeként álltak a változás élére a nagy biztosítótársaságok érdekeivel szembe menve, és vitathatatlan, hogy felrobbantották a meglévő struktúrát: néhány év alatt több százezer magyar autós tanulta meg a Netrisk és a Biztosítás.hu nevét, vált számukra szinte év végi rutinná, hogy online tarifálva megkeresik a legolcsóbb biztosítót, akihez át is szerződnek, megspórolva akár néhány tízezer forintot. Miközben Sebestyén László még biztosítói karrierjét futotta, 2002 és 2010 között az online alkuszok örökre megváltoztatták a kötelező hazai piacát.

ÖTMILLIÓ EGY NÉVÉRT

A daliás ősidőkre ma már mindenki nosztalgizva emlékszik vissza, de az első pár év az online alkuszok számára a kőkemény harcra szolgált - nemcsak egymással, hanem a biztosítókkal is. Amikor 2000-ben bevezették az évi egyszeri biztosítót váltási lehetőséget, az volt a cél, hogy ha minden szolgáltató egyszerre, kampányszerűen közli az ajánlatait, akkor könnyű összevetni őket, és a verseny az árakra is hatással lesz majd. De az egyre hosszabb, sokoldalú biztosítói hirdetményeket valójában kevesen bogarászták végig a lapokban, a biztosítók alapvető érdeke az volt, hogy minél bonyolultabbá, átláthatatlanabbá tegyék a rendszert, elriasztva az összehasonlítástól és az elpártolástól az autótulajdonosokat.

Az online összehasonlításban rejlő lehetőséget a Netrisk-alapító Haraszti Zsolt látta meg először, náluk már 2001-ben lehetett tarifálni. Abban az évben 273 rendkívül szofisztikált ügyfél élt a lehetőséggel, két évvel később pedig már több mint tízezer. A Biztosítás.hu-t a Wallis-csoport biztosítási brókercege, az autósalonokban kötelezőt és cascót közvetítő, valamint nagyvállalatoknak dolgozó Wallrisk indította 2003-ban.

Amikor nem sokkal korábban egy doménbróker körbeszaladt a piacon, hogy tulajdonosa eladná a biztositas.hu domént, egyetlen biztosítótársaság sem látta meg benne a lehetőséget - mondjuk, többnek még épkezláb weblapja sem volt akkoriban. A bróker aztán a biztosítási alkuszoknál próbálkozott csökkentett árral, de ők is csak legyintettek.

Végül Rác István, a Wallrisk vezetője csapott le rá, megvette ötmillió forintért. Az ő vezetésével az alaptevékenység mellett kezdtek el fejleszteni az online üzletágat, de nem sokkal később, amikor a Wallis eladott néhány kisebb érdekeltségét, az alkuszért az osztrák Greco csoport jelentkezett. Az üzlethez bearázták a nagyvállalati bizniszt, az online-t meg elvitték nullában. A Grecónak kilencven százaléka lett, a menedzsment a részvények tíz százalékát tulajdonolta.

Marschalek Péter, aki nagyvállalati tanácsadóként kezdett a cégnél, majd 2009-ben lett Rác mellett a másik ügyvezető (a Greco-cégeknél mindenhol két ügyvezető rendszer működik) azt meséli, eleinte aggódtak is, hogy ha rosszul megy a bolt, és tőkét kell betolni a cégbe, meg tudják-e oldani tulajdoni arányuknak megfelelő arányban a menedzsmenttagok.

De a bolt beindult, a két online tarifálásban nyomuló cég, miközben egymással versenyzett, együtt küzdöttek a biztosítók ellen, akik eleinte a legkülönbözőbb trükkökkel próbálták elejét venni, hogy az autósok megkeressék a legolcsóbb biztosítót. Például, amikor az alkuszok bevitték a hegyekben érkező felmondási nyilatkozatokat az ügyfeleket bukó biztosítóhoz, azok megpróbálták nem átvenni a papírokat. Ami a magyar piacon folyt, ahogy az emberek rákaptak a novemberi kötelezős tarifálásra, az sokkoló volt a biztosítók számára. Tulajdonosaiktól sem kaphattak segítséget, mert hozzánk hamarabb jött be, és gyorsabban is zajlott le a változás, mint az anyacégek országaiban, nem volt semmi tapasztalat, hogy mit is kellene csinálniuk.

A TRÜKK

A Netrisk és a Biztosítás.hu korai párharcából a Netrisk jött ki jobban. Haraszti Zsolt szerint sokat számított a korábbi indulás, aztán jött egy olyan kampány, amiben a két cég

eltérően reagált: amikor tömegesen akartak átkötni az ügyfelek, a Netrisk elfogadta a faxon hozzá érkező felmondó nyilatkozatokat és az átkötésre szóló alkuszi megbízást, a Biztosítás.hu nem. Marschalek Péter azt meséli, hogy szerintük erre nem adtak lehetőséget a jogszabályok, a Netrisk viszont feszegette a fejletlen szabályozás határait.

Haraszti Zsolt azt mondja, a korábbi alkuszi gyakorlatból nekik egyértelmű volt, hogy megfelel az alaki követelményeknek a faxon adott megbízás. A biztosítók először összefogtak, kiálltak, hogy nem fogadják el a faxos felmondásokat, aminek nagy médiavisszhangja lett. Végül változtattak, befogadták ezeket a felmondásokat is, a rengeteg médiamegjelenés pedig hatalmasat lendített a Netrisk ismertségén. A szabályozást is megváltoztatták, utólag igazolva a Netrisk vakmerőnek tűnő lépését. Haraszti Zsolt aztán 2005-ben eladta a cég felét az MKB-Euroleasingnek, a jelentős tőkéből agresszív marketingbe kezdett, miközben a Biztosítás.hu osztrák tulajdonosa mindig a nyugodt, megfontolt haladást preferálta. Ez tovább növelte a két cég közti különbséget.

Az online tarifálók száma kisebb döccenők mellett gyorsan nőtt 2005 után is, a 2009-es csúcson, amikor a válságban a legkisebb megtakarításért, pár ezer forintért is lehajoltak az autósok, másfél millióan váltottak biztosítót. "Mindig akadt egy hülye, aki szétzilálta a piacot" - utalt egyik beszélgetőpartnerünk arra, hogy újabb és újabb érkezők mondtak be piacszerzési céllal irreálisan alacsony díjakat a kampányban, ami folyamatosan csökkenő díjakhoz vezetett, veszteségessé téve a kötelezőt szinte minden szereplőnek.

A merész aláírástól többsége később csődbe ment, de ez senkit nem vigasztalt, viszont a komoly veszteségeket felhalmozó biztosítók idővel kilobbizták az évi egyszeri kampányidőszak megszüntetését. 2010-ben áttért a piac az évközi rendszerre. Egyértelmű volt, hogy évről évre egyre kevesebb autóst fog érinteni a kampányidőszak, ami csak a 2010 előtt vett kocsiknál maradt meg. Amikor ennek tudatában Haraszti Zsolt és tulajdonostársa úgy döntöttek, ha jó pénzt adnak a cégükért, kiszállnak, komoly versengés indult be a Netriskért.

Az utolsó körre ketten maradtak, a Sanoma médiavállalat és egy lengyel alapkezelő, az Enterprise Investors (EI) egyik tőkealapja (Polish Enterprise Fund VI). Amiért az EI rögtön fantáziát látott az üzletben: meghatározó szereplő erős branddel, nagy adatbázissal, a feladat az, hogy ezt konvertálják más termékek értékesítésére. Ez volt a stratégia, amire az alapnál rábólintottak. Tüske Tamás, az EI itteni országigazgatója pontosan emlékszik, hogy 2010. február 10-én adták be az ajánlatot, mert egy hétre rá született meg az első kislánya.

A 2010-es év nem csak a politikai felállásban hozott nagy változást Magyarországon, a második Fidesz- kormány unortodox gazdaságpolitikája több szektor életét felforgatta. A Netrisk-ügylet zárása előtt jött a bankadó ötlete, és eleinte nem lehetett tudni, hogyan érinti majd a biztosítási szektor egyes szereplőit, vonatkozik-e például az ügyfeleket képviselő biztosítási alkuszokra is, vagy nem. A szektor szereplői megkérdezni se igazán merték, hogy ne hívják fel magukra a figyelmet.

A deal mindenesetre az eredeti kondíciókkal ment tovább, az EI bevállalta a plusz kockázatot. Tüske Tamás azt mondja, jóakarói meg is üzenték neki több helyről, hogy jó drágán vásárolt. Szerinte az EBITDA nyolc-kilencszeresén értékelni a Netrisket nem volt túlárazás, de kétségtelen, hogy a következő két évben izzadt ő is rendesen az üzlet miatt.

Az a bizonyos első két év egyrészt azért lett a vártnál sokkal keményebb, mert a fő piac, a kötelező biztosítás sokkal ramatyabb lett a várakozásoknál, a díjak ugyanis az elképesztő mélypontról is tovább tudtak csökkenni. Másrészt elsőre nem sikerült megtalálni a tökéletes vezetőt a cég élére. Sebestyén László ott volt ugyan a castingon a döntőben, de először nem őt, hanem Ertl Pált választották. Ami lényegében egy dolgon múlt: Sebestyén László lényegesen gyengébben kommunikált angolul. Miután viszont az új tulajdonos az első év

után nem volt elégedett a Netrisk teljesítményével, a kötelező kampány végén újra megkeresték.

NÉMI KÁOSZ

"Épp a Genertel karácsonyi partiján voltam, amikor Tamás hívott, hogy sürgősen beszéljünk" - mondja. Januárban megállapodtak, 2012 márciusában munkába is állt az új vezérigazgató, aki azt mondja, barátsággal jött el a Generalitól, főnökei megértették a váltást, és azzal búcsúztatták, hogy ha az élet úgy hozza, hozzájuk bármikor visszatérhet. (Biztosítói karrierjéről lásd a keretes írást.) De jöhetett a Netrisknél a harci feladat minél gyorsabb kivitelezése: egy kötelezőkampány- fókuszú, lényegében egytermékes cég átállítása a több lábbon állásra, elmozdulni egy folyamatos működésű, többtermékes céggé és nyitni a tisztán online értékesítési csatornáról a multichannel felé.

"A 2012-es évet arra kértem, hogy egészében átlássam és megismerjem a céget. Mondtam, hogy az első üzleti év, amiért teljes felelősséget vállalok, az a 2013 lesz" - mondja a vezérigazgató. Az ismerkedős év is küszködéssel telt, a kötelező piaca még mindig nem találta a legalját, és a vállalati kultúra is változtatásra szorult. Az emberek megszokták, hogy az éves kampány után van egy nagyon laza időszak, szinte alig kell bejárni. Miközben a cél az volt, hogy egész évensé váljon az értékesítés, nem volt kicsi a fluktuáció.

Közben az igazgatóság úgy döntött, hogy leállítják, és későbbre halasztják a nemzetközi terjeszkedést. Így 2013-ra a cégérték leesett, amit a fő tulajdonos arra használta ki, hogy teljes egészében megszerezze a céget. Haraszti Zsolt és az MKB-Euroleasing ugyanis a 2010-es eladáskor kisebbségi, tíz-tíz százalékos pakettel még benne maradtak a Netriskben, bent voltak az igazgatóságban is, viszont az EI-nek vételi opciója volt az alapító részesedésére, amit 2013-ban le is hívott.

Egy annak idején több évig a Netrisknél dolgozó forrásunk szerint a tulajdonosváltás után eleinte elég nagy volt a káosz a Netrisknél, furcsa volt, hogy a céget felfuttató és meghatározó, ráadásul némi tulajdonrészt megtartó vezető miért nem maradt benne legalább a szokásos átadás-átvétel idejére az operatív irányításban. Erről Haraszti Zsolt azt mondja, hogy már az eladási folyamat során azt vállalta, hogy csak az év végéig viszi a boltot, utána visszavonul. Sebestyén László határozott, sőt talán agresszív vezetési stílusa nyomán irányba kerültek a dolgok, de ez sok személyi konfliktussal járt. Forrásunk szerint az új vezérnél a lojalitás akkoriban fontosabb volt, mint a szakmaiság, több értékes embert is elvesztett emiatt a cég.

Ha így is volt, utólag egyértelműen látszik, hogy 2013 azért is fordulópont a cég életében, mert összeállt a nyerő csapat a vezetésben. Márpedig ez a siker egyik alapvető feltétele az ötletek és az energia mellett. Ha nincs meg a kémia a kulcsemberek között, minden más kevés lehet. A Netrisknél is hiába dolgozott egy szakmailag kiváló pénzügyi vezető 2012-ben, ha közte és a befektetői képviselők között feszültség alakult ki.

Scheidler Tamás 2013-as érkezésével állt össze az az új topvezetői team, amelynél minden klappolt. A két menedzser mellett a befektetői oldalról Tüske Tamás és Dariusz Pronczuk, az EI ügyvezető partnere alkották a döntéshozó csapatot, a leosztás természetesen az volt, hogy a menedzsmentnek a stratégiai változásokat jóvá kellett hagyatnia a tulajdonosi képviselőkkel. Az egyik legfontosabb ilyen az offline üzletág elindítása volt.

GRATULÁLT!

"Bevittem az igazgatóság elé a javaslatot. Mondtam, hogy az offline biztosításközvetítésben a piaci szereplők elkényelmesedtek, a hírnevünk megvan, tapasztalt embereket tudunk toborozni, kiváló csapattal tudunk robbantani ott is. Dariusz megkérdezte, mennyi idő alatt derül ki, hogy működik-e? Hat hónap, mondtam. Ha nem működik, mennyit bukunk rajta, kérdezte. Leírtam egy nagy összeget egy papírra. Ránézett, majd azt mondta: ok, let's do it" - meséli a Netrisk-vezér. És mi történt fél évvel később? "Gratulált."

A Netrisk a terveknél gyorsabban nyomult be a használtautó-kereskedésekbe, és épített ki többszáz partneri hálózatot. A üzlet fontos része a lakásbiztosítások értékesítése is, ennél az ügyfeleknek komoly igényük van a szakértői segítségre, itt van igazán nagy szerepe annak, hogy létrehozták az ügyfélszolgálati teendők mellett adatbázisra épülő erős salestevékenységet végző call centert.

Természetesen a nagy rivális Biztosítás.hu is ugyanezekkel a kihívásokkal szembesült ugyanezen időszakban, náluk azonban nem volt sem tulajdonosi, sem nagyobb menedzsmentváltás: a Rácz-Marschalek- ügyvezetőduó vitte a céget. Marschalek Péter elismerően mondja, hogy az offline üzletbe hamarabb és nagyon eredményesen csapott bele a Netrisk, a banki összehasonlítás bevezetésénél viszont a Biztosítás.hu volt gyorsabb. Tüske Tamás ezt nem bánja, szerinte jó döntés volt, hogy a banki helyett először az offline-ra koncentrált a Netrisk, volt viszont egy terület, ahol a Biztosítás.hu egyértelműen verte riválisát, az utazási biztosítások eladásánál: többet adtak el belőlük, mint a jóval nagyobb Netrisk.

De erre sem késett éveket a válasz. Sebestyén László és csapata azt találta ki, hogy a megszokott dobozos utasbiztosítási termék helyett személyre szabott konstrukciók létrehozására pingelik a biztosítókat. Valahol hasonló ez, mint ami a kötelezőnél zajlott le több mint tíz évvel korábban, csak utóbbit a biztosítók szándékosan bonyolították meg, hogy nehéz legyen őket összehasonlítani, az utazási termékeknél viszont az alkusz kérte, hogy ha már online a legapróbb részletek összevetése is pofonegyszerű, légszvi, legyen benne minél többféle személyre szabható opció. A Netrisk ezzel irányt mutatott a termékfejlesztésnek, és egyértelmű, hogy a változással az ügyfelek is jól jártak.

A banki termékek összehasonlításánál és közvetítésénél más megoldást választott a két cég. A Biztosítás.hu végig alvállalkozókkal dolgoztatott, ma a Bank360 a partnerük, az ő kalkulátorukba irányítják az ügyfeleket a saját oldalukról. A Netrisk saját oldalt indított bankkalkulator.hu név alatt, nem a saját márkát használják. Ennek háttérében az áll, hogy a Netrisk név alatt kizárólag azokat a szolgáltatásokat nyújtják, amelyeknél a teljes folyamat otthonról viheti végig az ügyfél, egészen a szerződéskötésig. Ahol viszont csak továbbítják az adatait a választott szolgáltatónak, és az ügyfélnek további személyes teendői vannak, ott önálló brandeket használnak. A távközlési szolgáltatásokat összehasonlító Telenetet (eredeti neve internetet.hu volt) akvirálta a Netrisk - itt a legnagyobb csavar, amit beletettek az, hogy utca-házszám szinten lehet szolgáltatót keresni.

Amikor 2017 végén bejelentették, hogy az EI eladta egy másik lengyel magántőkealapnak a a Netrisket, már rég senki sem élcelődött azzal, hogy drágán vásárolták meg a céget. A 23 millió eurós vételár után hét évvel 56,5 milliós üzlet született, amikor az MCI Capital Group MCI EuroVentures alapja megérkezett. A vevő oldaláról nézve érdemes rápillantani a magyar biztosításközvetítói piac 2017-es tabellájára.

Abban az évben bevételalapon a Netrisk a negyedik legnagyobb szereplő volt 3,4 milliárd forinttal, a Biztosítás.hu pedig a 18. helyen állt, épp valamivel milliárd alatti összeggel. A profit tekintetében viszont a Netrisk messze maga mögé utasított mindenkit a másfél milliárdot közelítő eredményével, és a Biztosítás.hu is bejött a 8. helyre 271 millió forinttal. De az is egyértelmű, hogy a Netrisk a 10-es évek közepén meghatározó piaci szereplőként is újra gyorsabban növekedett a Biztosítás.hu-nál, és előnyét tovább tudta növelni. Ezért nem volt meglepő a deal magas árazása.

JÖHETNEK A HASZNÁLT AUTÓK

Ebben a hat évben mellel a vezér nyelvi problémája is megoldódott. Amikor az EI a kiszállást tervezte, a nagy eladási prezentációkat ketten tartották a potenciális vevőknek: Scheidler Tamás és Sebestyén László közösen, természetesen angolul. "Pocsékok a nyelvi skilljeim, ráadásul a szakmai angol eltérő a mindennapokban használttól, de a rendszeres

használat segített, és a szakzsargon is ragadt, két és fél év után egyszer csak azt vettem észre, hogy már élvezem, és nem fáraszt, ha egész nap angolul beszélünk."

Sebestyén László azt mondja, abban az EI-vel eltöltött hat évben nagyon együtt álltak a dolgok. Felbecsülhetetlen segítség volt, hogy Tüske Tamás helyben aktív képviselője volt a tulajdonosnak, Dariusztól rengeteget tanult a befektetői szemléletről, és a Balabittól, illetve az NNG-től érkező Scheidler Tamásról is azt emeli ki először, hogy "nem az a kocka pénzügyes, hanem rögtön látta a drivereket, hogy a végén miből lesz a pénz. Az egész modellt érteni akarta, emellett nagyon alapos, ma már olyan napi értékesítési statisztikánk van, hogy a következő tulajdonosok sem hitték el, ilyet még nem nagyon láttak biztosítóknál se."

Erre egy jó példa, hogy amikor a rendszer jelezte, hogy minden különösebb ok nélkül csökkent az előző év azonos napjaihoz képest a kötelező kötések száma, a vezér azonnal rá tudott kérdezni, hogy kimentek-e az automatikus e-mailes emlékeztetők. Kiderült, hogy valami technikai hiba miatt nem, de ezt szinte azonnal korrigálni is tudták.

Az új tulajdonos alatt 2018-ban fontos újítás volt a Netrisknél, hogy azt mondták: ha már biztosításközvetítőként úgyis ott vagyunk a használtautó-kereskedésekben, miért ne lehetnének nálunk maguk az autóhirdetések is? Ezzel egy olyan piacnak ugrottak neki, amit egy toronymagasan vezető szereplő ural - azzal, hogy ingyen hirdetési szolgáltatást kínál, a nagyobb átláthatóságot és a piaci szereplők szövetségi összefogását szorgalmazza, a Netrisk nyilván a Használtautó.hu tortájából próbál minél nagyobb szeletet kihalászni. De két évvel ezelőtt indult el az a folyamat is, amelynek eredményeként a két nagy online alkusz mára egymás karjaiba omlott, pontosabban a Netrisknek sikerült felvásárolnia a Biztosítás.hu-t.

A második számú online alkuszcég iránt is többen érdeklődtek az évek során, de a fő tulajdonos Greco és a vevők árelképzelései sosem találkoztak. Forrásaink szerint az osztrákok piacvezetőhöz közeli szorzóban gondolkodtak, ezt azonban jó ideig senki sem adta meg. A Netriskkel is voltak puhatolózások már korábban, de ha más nem, a két vezető karaktere bizonyosan megnehezítette a haladást. Rácz István és Sebestyén László, a két erős, faltörő vezető sosem szívelték egymást túlságosan, bizonyosan nem tudtak volna együtt dolgozni, ezzel mindketten tisztában voltak mindig is.

A méret és az eredményesség okán az nem lehetett kérdés, hogy ha a tulajdonosok megegyeznek az üzletről, az irányítás a Netriské lesz, de kétségkívül megkönnyítette a közeledést az, hogy 2018-ban Rácz István úgy döntött, ötvenévesen kiszáll, kvázi nyugdíjba megy, részvényeit is eladja. Helyére második ügyvezetőként Jeney Gábor lépett be, aki a Biztosítás.hu call centerét építette fel sikerrel, és az automatizált backoffice-rendszer rendbetétele is a nevéhez fűződik.

Ez a személyi változás a Netrisk szempontjából felértékelte a céget. Így már ügyvezetői és alacsonyabb szinteken is nagyon vonzó humánértéket láttak a Biztosítás.hu-nál, amelynek osztrák tulajdonosa is felismerte közben, hogy a Netriskért egyre nagyobb, egyre tőkeerősebb alapok állnak sorba, azt pedig nem akarták kockáztatni, hogy egy ilyen háttérrel szemben, elmaradva fontos fejlesztésekkel esetleg behozhatatlan hátrányba kerüljenek. Így minden korábbinál komolyabb volt a tárgyalási szándék, amely végül eredményre vezetett: tavaly márciusban derült ki, hogy a Netrisk megpróbálja felvásárolni első számú versenytársát. Megjelent ugyanis a szándékról szóló kérelem a Gazdasági Versenyhivatal honlapján, mivel az üzlethez szükség volt a GVH jóváhagyására.

NEMZETKÖZI TERJESZKEDÉS

A hivatalnak nem volt könnyű dolga, mint ahogy a két szereplőnek se azzal, hogy bebizonyítsa, a fúzió nem okoz piaci túlsúlyt, versenyhátrányt a többi szereplőnek, illetve kisebb kínálatot, áremelkedés-veszélyt a fogyasztóknak. Utóbbit volt talán a legkönnyebb megértetni, hiszen nem is az alkuszok, hanem a biztosítók áraznak. A kötelezőnél online-ban

nyilván túlsúlyos a Netrisk és a Biztosítás.hu, de a biztosítótársaságok saját értékesítése épp az ő rovására nőtt az elmúlt években. Az utasbiztosításokat ma is jórészt utazási irodák kötik, a lakásbiztosításoknál az offline csatornák, a személyes eladás a döntő. A GVH végül több mint fél év vizsgálódás után tavaly év végén adta áldását az üzletre.

Mivel az MCI mindig száz százalékra hajt, a Greco mellett a Biztosítás.hu kisebbségi tulajdonos menedzserei is eladták papírjaikat az üzlet során, így lett a Netrisk teljes egészében a Biztosítás.hu tulajdonosa. Ami persze nem jelenti azt, hogy a biztosítás.hu-s vezetők később ne kaphatnának újra részesedést, hiszen a Netrisk vezetői is kistulajdonosok a cégben, Marschalek Péterre és Jeney Gáborra pedig komolyan számítanak az egyesült cég menedzsmentjében. Ezen az sem változtat, hogy nem sokkal a GVH-jóváhagyás után újabb tulajdonosi változás következett a Netrisknél: az MCI alig két év után egy nagy amerikai alapnak adta el 55 millió euróért a többségi pakettjét, de 23,7 százalékos részesedést megtartott magának.

Amikor a furcsának tűnő részleges exit háttéréről kérdezzük, Krysztof Konopinski, az MCI partnere először arról beszél, hogy miért fektettek 2017-ben a Netriskbe. A magyar piacon a biztosításközvetítésben az online csatorna aránya húsz százalék, nagyobb a régiós átlagnál, de messze a nyugati-európai alatt van. Másrészt a Netrisk piaci pozíciója, átlag feletti EBITDA-marginja és vezetői csapata jelentette a vonzerőt. A két év során sikerült a Biztosítás.hu felvásárlása, javultak a konverziós ráták, és az is látszik, hogy mekkora konszolidációs potenciál van a régióban, ami lehetőséget ad a Netrisk terjeszkedésére. Ehhez kerestek és találtak egy nagyobb magántőkealapot partnernek. De az MCI továbbra is a régió vezető insurtech cégévé váló Netrisk sikeresztorijának része akar maradni a TA partnereként.

Az új fő tulajdonos TA Associates oldaláról ez úgy néz ki, hogy ők régóta globális spektrumú befektetők az internetes és közvetítőcégek piacán. Kérdésünkre elmondták, hogy több mint tíz éve figyelik befektetési célpontként az árszerezhasonlítás-alapú cégeket, a Netrisk is már régóta fenn volt a radarjukon, és tökéletesen megfelel befektetési kritériumaiknak. Az MCI benn maradása a cégben a TA szerint azért előnyös, mert régiós szereplőként komoly know-how-t tudnak hozzátenni a Netrisk növekedési stratégiájához. A TA szerint egyébként nemcsak biztosítói vonalon lehetnek célpontok a régióban a Netrisk előtt, hanem más pénzügyi termékek, illetve energetikai szolgáltatások összehasonlításával foglalkozó cégek is a látótérbe kerülhetnek.

Abban, hogy ekkora befektetői érdeklődés volt az elmúlt években a Netrisk iránt, vezetője szerint az itthoni szabályozási környezetnek, a hatóságok pozitív hozzáállásának is fontos és pozitív szerepe van. A hogyantovábbal kapcsolatban az egyértelmű, hogy mindkét bivalyerős brand megmarad, de jókora szinergia, illetve költséghatékonyság-lehetőség van marketing, IT, folyamatfejlesztés, controlling és compliance területen is.

Az is fontos tényező, hogy Sebestyén László szerint az innováció és termékfejlesztés területén sokat számít, ha a két cég közösen lép fel a biztosítóknál. "Most picit fordítva ülünk a lovon, azt látjuk, hogy egyes biztosítók inkább abba az irányba mennek, hogy a saját csatornára szánt termékeket, albrandjeiket fejlesztik inkább, mintha csak csökkenteni szeretnék az összehasonlítás lehetőségét." Pedig az ügyfelek szeretnek több lehetőség közül választani, nekik sokkal értékesebb, ha innovatív termékfejlesztéssel és tudatosan vállalt transzparenciával versenyeznek a biztosítók. Ebben tudnak az összehasonlító oldalak kiválóan együttműködni velük, vagyis az ügyfelek és az alkuszok érdekei esnek inkább egybe.

De a tulajdonosok mellett Sebestyén László legérdekesebb állítása is az, hogy jöhet újra a nemzetközi terjeszkedés. Hét évvel azután, hogy ezt friss vezérként épp ő állította le? Igen, mert össze se lehet hasonlítani a cég mai fejlettségi szintjét és tőkehelyzetét a 2013-assal. És a piaci lehetőségek is sokkal izgalmasabbak. Országoként változó, hogy mely termékekkel

és szolgáltatásokkal lehet érdemes belépni, illetve milyen módon (saját rendszerrel vagy akvizíciókkal), az biztos, hogy a Netrisket régiós hubnak szánják, megvan a bizalom, hogy a benne levő tudásanyaggal vágjanak neki Kelet-Közép-Európának.

Sebestyén László még nincs ötven, de arról beszél, hogy utat kell engedni a fiataloknak. Az alapító Haraszi Zsoltot hozza példának, aki pontosan látta, hol vannak a korlátai, mikor kell hátrébb lépnie.

ILYEN A TÖKÉLETES BIZTOSÍTÓS KARRIER

Rápillantva a mindenki által csak Sebiként emlegetett Sebestyén László biztosítós karrierjére, akár egyetlen tény kiemelésével megmagyarázható, hogy miért kereste meg őt is a fejevadász, amikor a Netrisk új vezetőjének felkutatása volt a feladat: nála fiatalabban még nemigen került be magyar biztosítótársaság igazgatóságába senki. Segédügynökből indulva tizenöt év alatt jutott harmincas éveinek közepére a Generali-Providenciánál a legfelső vezetőségbe. Mindig ötletelt, lehetőségeket keresett, és kitartó volt.

Üzletkötőként Westel 450-es mobilokat is árult, hogy akinek nem kellett a biztosítás, annak eladhasson telefont. Aztán egy ötletre egy újságcikk alapján lecsapva utcai fülkékből hideghívta végig a szakszervezeteket, hogy adjanak kollektív balesetbiztosítást a tagjaiknak, akik panaszkodtak, hogy nem kapnak a befizetéseikért semmit. Miután több nagy céget is bevitt az ügyfelek közé, megkapta a főállású státuszt, és miközben előbb az újbudai kirendeltségen vagyonszakértőként felelős vezető lett, majd négy megye vagyonszakértője, végig képezte is magát. Közgazdász-humán erőforrás diplomája mellé a biztosítási speciális kurzusokra járt, például gépjármű- és műszaki kárszakértőire.

Ő felügyelte a biztosítási termékek bevezetését a Tescókban, amikor pedig a Generali elindította az első magyar direktbiztosítót, a Genertelt, annak lett az értékesítési és marketing területért felelős igazgatósági tagja. Haraszi Zsoltot úgy ismerte meg, hogy genertelesként le akart szerződni a Netriskkel a következő kötelezőkampányra. Még engedélye sem volt a biztosítónak, de a Netrisk-alapító látta, hogy komoly a szándék, hamar közös hullámhosszra kerültek.

A NETRISK ÁRBEVÉTELE (MILLIÁRD FORINT)

2017 3,36

2018 4,06

2019 4,58

MEGJEGYZÉS: a cégstruktúra változása miatt nem lehet a pontos számokat a nyilvánosan elérhető adatokból összerakni, eredményadatokat a cég nem közöl

Írta: Ács Gábor

[Eredeti](#)

(Forbes, 2020. február 06., csütörtök, 104+105+106+107+108+109+110+112. oldal)

Nívó

Kiterjesztett garancia. Ugye, jól csengő hívó szó Egyre több autómárkánál hallják ezt a reklámjaikban, de vigyázat, ez nem mindenütt egységesen ugyanazt takarja. Mindjárt bele is megyünk a részletekbe. Aztán, mikor köteles fizetni az okozott kárt a posta és mikor nem? Illetve miután nagyon kevesen tudják, arról is beszélünk majd, hogy hogyan kell a kártérítési

ügyeiket a postával szemben intézni. És végül, most, hogy kitört a koronavírus járvány, felmerül a kérdés, mennyire gyorsan reagálnak a helyzetre a biztosítók utasbiztosítási termékeikben? Például, mi van akkor, ha valaki a karantén miatt nem tud hazajutni, de ennek kapcsán az is szóba kerül majd, hogy aki olyan helyre utazik, amely már le van zárva és mondjuk valamilyen baja esik, számíthat-e biztosítása alapján a kártérítésre vagy sem? Szakértő vendégeim a stúdióban Erdélyi Péter, a Magyar Gépjármű-importőrök Egyesületének ügyvezető elnöke, Németh Péter, a CLB kommunikációs igazgatója és Paragi Attila általános fogyasztóvédelmi szakértő. Címkék: utasbiztosítás, szolgáltatások, gyógyítás támogatása, kinti kezelés elszámolható, hazajutás, idő előtti hazajövetel, utazás megszakitása, háború, zavargások, vírusfertőzés, kiterjesztett garancia, autók, pluszgarancia.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2020. február 06., csütörtök, 14 óra)

A GVH nem vizsgálhatja a KESMA-nál történt fúziót

Nagy Károly (műsorvezető): - Végleg eldőlt, hogy a Gazdasági Versenyhivatal nem vizsgálhatja a Közép-Európai Sajtó és Média Alapítványnál történt fúziót. A GVH a Fővárosi Törvényszéki ítélete után ismét visszautasította a KESMA alá került csaknem félezer médium ügyének vizsgálatára vonatkozó kérést. A Versenyhivatallal kapcsolatos másik fontos hír, hogy megtévesztő kampány miatt 350 millió forintra bírságolta a Magyar Telekomot, bár a büntetési összeg mérsékelhető, a fogyasztóknak nyújtott kompenzációval. A GVH az elmúlt időszakban mind a három nagy telekommunikációs céget megbírságolta. A hivatal sajtószóvivőjével, Kollár Kingával Érczfalvi András beszélgetett.

Érczfalvi András (riporter): - Továbbra sem vizsgálhatja a KESMA fúziót a Gazdasági Versenyhivatal. Nagyon röviden vázolnál ezt a történetet, ezt a mostani helyzetet állapotot, mi történt?

Kollár Kinga (GVH sajtószóvivője): - Ugye talán ismeretes az, hogy tavaly novemberben történt egy olyan transzfúzió, amiben számos sajtóorgánumok egyesítettek a Közép Európai Sajtó és Média Alapítvány esernyője alá, mondjuk úgy, és ezt a tranzakciót bejelentették a Gazdasági Versenyhivatalhoz, de a bejelentés után közvetlenül a kormány úgy döntött, hogy ezt nemzetstratégiai jelentőségű összefonódásnak tekinti, vagy minősíti.

Érczfalvi András: - Tehát akkor kivette tulajdonképpen a kalapból a vizsgálandó területről, ezzel mentesítette a kormány ezt a transzfúziót.

Kollár Kinga: - Így van, ez ilyen esetekben a Gazdasági Versenyhivatalnak nincsen hatásköre úgymond a vizsgálat, a tranzakciónak a vizsgálatára és ezzel kapcsolatosan egy viszonylag kis méretű, vagy egy marginális portál megtámadta a döntésünket és most hozta meg a Fővárosi Törvényszék azt a döntést, hogy ugyan megsemmisítette az adós a bizonyítványt, amit mi annak idején, tehát egy évvel ezelőtt kiállítottunk, ellenben megerősítette az, hogy nincsen hatáskörünk a fúzió vizsgálatára. Tehát gyakorlatilag egy érdemi jelentősége ezért a törvényszék döntésének nincsen igazán, hanem ez egy formai indok, amiből, ami miatt megszüntette, vagy hát megsemmisítette a hatósági bizonyítványt és ezért valójában nincsen gyakorlati jelentősé magára tranzakciója, és a Gazdasági Versenyhivatal egyébként már meg is hozta azt a döntést, amivel egy másik formában elutasította azt a bejelentést, amit egy évvel ezelőtt kaptunk.

Ércfalvi András: - Ez bejelentés volt, ahogy mondtad és ugye ez azért gazdasági összefonódás jelentett volna ez a bejelentés, vagy vélelmezett ez a bejelentés, és akkor tulajdonképpen most az derült ki, hogy a Gazdasági Versenyhivatalnak semmilyen módon nincs ebben az ügyben akkor lehetősége vagy befolyása.

Kollár Kinga: - Így van, ugye bizonyos nagyságrend felett kötelesek a vállalkozások bejelenteni azt, hogyha összeolvadnak a Gazdasági Versenyhivatalhoz, és ebben általában ugye a Gazdasági Versenyhivatala dönt arról, hogy egy ilyen tranzakciók van-e versenyen torzító, verseny csökkentő hatása. De vannak bizonyos kivételek. Ez az, amikor a kormányt úgy dönt, hogy nemzeti stratégiai jelentőségűnek nyilvánít egy fúziót. Ez azt jelenti, hogy akkor mi ezt nem is vizsgálhatjuk. Ebben az esetben is ez történt.

Ércfalvi András: - Akkor ennek a dolognak itt van nagyjából vége, ugye az önök esetében.

Kollár Kinga: - Így van, így van.

Ércfalvi András: - Egy másik hírt is hallottam, ami Önökkel kapcsolatos. Egészen pontosan, ugye a Gazdasági Versenyhivatal egy újabb bírsága egy újabb telekommunikációs céggel szemben, most már nem is számolom, de ez most már azért a többedik alkalom és a többedik versenyző. Most a Magyar Telekom kapott egy 350 millió csomagot, bírságot. Hát, hogy a maximális sebesség az maximális sebesség-e, nem is ez a lényeg, hanem az az izgalmas, amit ott ki is fejtett valahol és ezt hallottam egy beszélgetés foszlányt, hogy ugye egyrészt a 350 millióból csak valamennyit kell megfizetni, a többit viszont ilyen jóvátételként, kárpótlásként kell a szolgáltatónak kiosztania az akkor károsult fogyasztók között, ugye, jól interpretáltam?

Kollár Kinga: - Igen. A döntés lényege, hogy ugye 350 millió Ft-os a bírságot szoktunk ki a Magyar Telekom-ra emiatt a maximális sebessége ígéret miatt, ami valóságban viszont csak egy szűk fogyasztói rétegnek volt elérhető. Viszont a 350 millió forintból első körben csak 150 millió forintot kell megfizetni a Magyar Telekomnak bírságként, és hogyha be tudja bizonyítani azt, hogy bizonyos elvárásoknak eleget tesz, amikkel a fogyasztókat kompenzálja, akkora a további bírságot nem kell megfizetni. Ez a kompenzáció, amit a fogyasztóknak az-az, hogy azok, akik abban az időszakban kötöttek határozott időtartamú hűségnyilatkozattal terhelt szerződéseket, amikor a kampány ment, ezeket a szerződéseket vállalta, hogy határozatlan időtartamúvá alakítja át.

Ércfalvi András: - Tehát, hogy ne kösse, tehát mondjuk a fogyasztó elcsábult a reklám hatására, megint próbálom magam szája íze szerint fordítani.

Kollár Kinga: - Igen, nyugodtan.

Ércfalvi András: - Csak azt kapja kárpótlásul viszont nem kell hűség időben röghöz kötnie saját magát a szolgáltatóhoz, tehát felszabadítja szolgáltató ez alól.

Kollár Kinga: - Igen, gyakorlatilag kiengedi ezeket a fogyasztókat a hűségnyilatkozat alól, akik ennek a kampánynak a hatására kötöttek szerződést, illetőleg egyébként egy bizonyos extra adatmennyiséget is biztosít majd számukra.

Ércfalvi András: - Igen és itt rögtön megint kötözködni kezdtem, amikor ezt hallottam vagy olvastam el, ha nekem amúgy is maximális az adatforgalmam, akkor köszönöm szépen, de most még két-három giga, mega az annyira nem érdekel. Tehát erre is volt valami megoldás, ezt hallottam a Versenyhivatalnál.

Kollár Kinga: - Hát ugye itt igazából maga a döntés az arról szólt, hogy maximál sebességű internetet ígér. Tehát a Gazdasági Versenyhivatal ... feltárása szerint azt írta fogyasztóknak, hogy a technikailag lehetséges leggyorsabb internetet fogja adni az előfizetőinek, de ez nem történt meg. Tehát ilyen módon azzal próbáljuk ezt a fajta fogyasztói döntés biztosítani, hogy itt mondjuk extra adatmennyiséget is megkövetelünk, hogy biztosítsanak aztán a fogyasztóknak a Telekom.

Ércfalvi András: - Érdekes azért, hogy ezekkel a szavakkal, kifejezésekkel, hogy legnagyobb, legkisebb, leggyorsabb, legjobb, ezekkel azért érdemes óvatosan bánni, az elmúlt egy év beszélgetésekből, már kettőnk között folyt beszélgetésekből nekem most ez tűnik ki.

Kollár Kinga: - Igen, a piac elsőségi állításokkal nagyon óvatosnak kell lenni, mert ilyenkor mindig bizonyítania kell tudni a szolgáltatónak, hogy akkor, amikor ezt a kampányt meghirdeti, amikor a fogyasztók felé ezt az üzenetet közvetíti, akkor biztosan tudja igazolni az, hogy ezek az elsőségi állítások ezek a valóságban is megvannak.

Ércfalvi András: - És nem csak a barna hajúaknak, kék szeműeknek Budapesten, vagy az agglomerációban 8:00 és 10:00 között, ugye? Tehát ez a lényeg a dolognak.

Kollár Kinga: - Így van, így van.

Ércfalvi András: - Hát nem idéztem pontos. Ez hányadik ilyen bírság voltál mondjuk ha az elmúlt egy évet vesszük figyelembe, ami a telekommunikációs cégeket, telekom cégeket érintette?

Kollár Kinga: - Hát talán nem is kell annyira messzire mennünk. Ez gyakorlatilag egy decemberben született döntés a Telenorral, Vodafonnal, illetőleg most a Magyar Telekommal szemben is, tehát mint három nagy szolgáltató kapott hasonló megtévesztő tájékoztatás miatt jelentősebb bírságot.

Ércfalvi András: - Igen, de ezek a kampányok mindig a közelmúltban zajlottak. Tehát egy-két évvel ezelőtti kampányokról, reklámokról, marketing akciókról szóltak a híradások, illetve ez azért fontos, hogy majd meglátjuk mondjak fél év múlva, hogy a mostani kampányok rendben vannak-e ilyen szempontból.

Kollár Kinga: - Igen. Ezek a kampányok általában pár évvel ezelőttiek. Tehát 2017-2018-as kampányok, ami újdonság mindig a Versenyhivatal döntésében, hogy egy úgynevezett megfelelési elemet is beépítünk a döntésbe. Ez azt jelenti, hogy a jövőre vonatkozóan kötelesek ezek a szolgáltatók valamilyen módon biztosítani azt, hogy a következő kampányaik azok már nem lesznek jogsértőek. Például úgy, hogy egy külső szakértőt bevonnak és akkor auditálják úgymond a kampány mielőtt az megjelenik a fogyasztóknak.

Nagy Károly: - Kollár Kingát a Gazdasági Versenyhivatal szövvivőjét hallották.

Eredeti

(Trend FM, 2020. február 06., csütörtök, 06 óra)

A "Fogyasztói Tudatosságra Nevelő Iskola" címet nyert az edelényi Szent Miklós Görögkatolikus Iskola és Óvoda

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a 2019/2020-as tanévben is meghirdette a diákok mindennapokban használható fogyasztóvédelmi ismereteinek megalapozását szolgáló pályázatát.

A tárca a negyedik alkalommal megjelent kiírás keretében ösztönzi és ismeri el az általános-, és középiskolák érdemi intézkedéseit, helyi programjait, szemléletformáló tevékenységét, amellyel a fiatalokat a tudatos fogyasztói magatartás elsajátításában segítik.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a 2019/2020-as tanévben is meghirdette a diákok mindennapokban használható fogyasztóvédelmi ismereteinek megalapozását szolgáló pályázatát. A tárca a negyedik alkalommal megjelent kiírás keretében ösztönzi és ismeri el az

általános-, és középiskolák érdemi intézkedéseit, helyi programjait, szemléletformáló tevékenységét, amellyel a fiatalokat a tudatos fogyasztói magatartás elsajátításában segítik. -

[Eredeti](#)

(sajomente.hu, 2020. február 06., csütörtök)

Brit fogyasztóvédők szerint a Ryanair nem olyan zöld, mint azt hirdeti

Brit hatóságok betiltottak egy Ryanair reklámot, amelyben a cég a legzöldebb légitársaságként hirdette magát.

A brit fogyasztóvédelmi hatóság betiltott egy Ryanair reklámot, amelyben a legzöldebb légitársaságnak nevezték magukat. Azzal indokolták a lépést, hogy az ír fapados 9 éves adatot szolgáltatott. Erre reagálva a Ryanair nyilvánosságra hozta januári környezetvédelmi statisztikáját. A The Guardian felidézte, hogy tavaly a Ryanairt a 10 legnagyobb szén-dioxid-kibocsátó között említették, és erre válaszul a légitársaság reklámkampányba kezdett, amelyben azt állította, hogy a versenytársai közül ők a legzöldebbek az egy utaskilométerre vetített emissziós értékek alapján. Ezt azzal támasztották alá, hogy flottájuk a legfiatalabb a nagy légitársaságok közül, töltöttségük a legnagyobb, és a legmodernebb hajtóművekkel látták el a repülőgépeiket. A reklámok tartalmával foglalkozó fogyasztóvédelmi hatóság szerint a cég egy 2011-es statisztikával próbálta alátámasztani állításait, és úgy látják, ezek az adatok erre alkalmatlanok. Ezek után a hatóság félrevezetőnek nyilvánította a reklámot, betiltotta azt, és felhívta a Ryanair figyelmét, hogy kijelentéseit megfelelő bizonyítékokkal támassza alá. Fotó: RyanairA légitársaság egyik szóvivője a The Guardiannek azt mondta, csalódottak, és meg vannak lepődve a hatóság döntésén, mivel a Ryanair mindenben követte a reklámozás szabályait, és megfelelő bizonyítékokat szolgáltatott. A cikk a hirdetés alatt folytatódik. A Ryanair a szerdán megjelent cikk után csütörtökön közölte januári környezetvédelmi statisztikáját. A lapunkhoz is eljuttatott adatsor szerint repülőgépeik 13,4 milliárd kilométert repültek, 10,8 millió utast szállították, a teljes szén-dioxid-kibocsátásuk 935 ezer tonna volt. Ez egy utaskilométerre vetítve 69 grammnak felel meg. Közlésük szerint ehhez képest a hagyományos légitársaságok 120 gramm szén-dioxidot bocsátanak ki utaskilométerenként. - Körtvélyes Tivadar

[Eredeti](#)

(airportal.hu, 2020. február 06., csütörtök)

Pert vesztett a magyarellenes megnyilvánulásairól ismert főfogyasztóvédő

Jogerősen elutasította a Brassói Táblabíróság Mircea Diacon Kovászna megyei főfogyasztóvédő keresetét, amelyet Tamás Sándor Kovászna megyei önkormányzati elnök

ellen tett. Utóbbi az Amerikai Egyesült Államokban tevékenykedő a Ku Klux Klánéhoz hasonlította Diaconu tevékenységét. Kategória: Aktuális

Egymással szemben. Küzdelem nyilatkozatokkal, jogi lépésekkel. Képünk illusztráció & Fotó: Pixabay Az ügy még 2017-re nyúlik vissza, amikor Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke a székelyudvarhelyi miccses botrány kapcsán nyilatkozott, és hívta fel a figyelmet a főfogyasztóvédő sorozatos túlkapásaira. "A fogyasztóvédelem úgy működik, mint száz évvel ezelőtt Amerikában a Ku Klux Klán: állami segédlettel alkalmazza a kettős mércét, és meg akarnak bélyegezni egy népcsoportot" - mondta akkor Tamás Sándor. Ezt követően Mircea Diacon beperelte a Kovászna megyei önkormányzat elnökét, a nyilatkozatot leközlő Háromszék napilapot, és az Országos Diszkriminációellenes Tanácsnál is panaszt tett. Amikor a tanács nem a javára döntött, a testületet is beperelte. A Brassói Táblabíróság elutasította a keresetét, és mivel határidőre Mircea Diacon nem nyújtott be fellebbezést, a döntés jogerőssé vált. "Időnként kisüt a nap Székelyföldön is" - kommentálta portálunknak a bíróság döntését Tamás Sándor. Hozzátette, ez is megerősíti az igazát, és megismételte korábbi nyilatkozatát, hogy Mircea Diacon és az állami hatóságok egy része úgy működik, mint egykor a Ku Klux Klán. HIRDETÉS Tamás Sándor ugyanakkor rámutatott, a legnagyobb probléma az, hogy a román állam továbbra is fenntart fontos tisztségekben olyan személyeket, mint Mircea Diacon, akinek múltja és magaviselete is megkérdőjelezhető. Diacon viselt dolgai ismertek, kocsmai verekedésbe keveredett, ittasan vezetett, korábban a magatartása miatt a rendőrségnél, majd a polgárőrségnél is felbontották a munkaszerződését. Magyarelles megnyilvánulásairól ismert, belekötött a székely ízek feliratba, levetette a taxikról a SIC matricát, egyházi taborokat bírságot a román feliratok hiánya miatt. -

[Eredeti](#)

(szekelyhon.ro, 2020. február 06., csütörtök)

A Coca-Cola megvette a svájci újságok címlapjait, hogy szivárványba borítsa mindet

A svájci járókelők már bizonyára találkoztak a szivárványszínű borítókkal az újságárosoknál, miután a Coca-Cola egy az egyenlőséget támogató kampányba kezdett országukban. Svájcban népszavazásra bocsájtják, vajon szükségesek-e a diszkrimináció elleni intézkedések az LMBTQ-közösség érdekében, az amerikai üdítőcég pedig úgy döntött, megvásárolja néhány svájci napilap címlapját, hogy egy igazán erőteljes üzenetet küldhessen

...

The post A Coca-Cola megvette a svájci újságok címlapjait, hogy szivárványba borítsa mindet appeared first on Humen Online.

A svájci járókelők már bizonyára találkoztak a szivárványszínű borítókkal az újságárosoknál, miután a Coca-Cola egy az egyenlőséget támogató kampányba kezdett országukban. Svájcban népszavazásra bocsájtják, vajon szükségesek-e a diszkrimináció elleni intézkedések az LMBTQ-közösség érdekében, az amerikai üdítőcég pedig úgy döntött, megvásárolja néhány svájci napilap címlapját, hogy egy igazán erőteljes üzenetet küldhessen a lakosságnak. Mostanra az olyan újságok, mint a 20 Minutes vagy a Die Weltwoche máris szivárványászlóval a borítójukon kerültek az újságárosokhoz - számol be róla a Pink News.

"Sokan szeretik a Coca-Colát Svájcban. Kortól, nemtől, bőrszíntől, vallástól, vagy szexuális irányultságtól függetlenül. Egy olyan kicsi országban, mint Svájc, a hatalmas sokszínűség az egész lakosság megértését és szolidaritását igényli. Mi is ki szeretnénk venni a részünket azzal, hogy összehozzuk az embereket. Ezért állunk ki egy színes és diszkriminációtól mentes közösségért. Egy olyan Svájcért, ahol az emberek kiállnak egymásért!" - olvasható a hirdetésen. A vállalat álláspontja megegyezik a svájci állampolgárok többségével, akiknek 65 százaléka támogatja, hogy a szexuális orientációra is kiterjenek országuk diszkrimináció ellenes törvényei. A Coca-Cola ezzel a lépéssel egy színesebb Svájc mellé áll, mégpedig mind a négy nyelven, amely hivatalosnak számít az országban, így angolul is. Az üdítőcég svájci vezérigazgatója bejelentette, hogy az országuk sokszínűsége az, ami Svájcot példátlan sikertörténévé tette. A színes üdítős üvegek azonban nem nyerték el mindenki tetszését, és máris akadnak, akik bojkottba kezdenének. Például a Svájci Néppárt ifjúsági tagozata, akik már a népszavazást is ellenezték, és akik sajtóközleményben tudatták, hogy nem szeretik többé a Coca-Colát. "A Coca-Cola arra használja Svájc közvetlen demokráciáját, hogy olyan fényben tüntesse fel magát, amelyre nem jogosult. A Coca-Cola olyan országokban is tevékenykedik, ahol a homoszexualitás továbbra is tiltott, vagy akár halálbüntetés is jár érte" - nyilatkozta a szervezet vezérigazgatója, David Trachsel. Nem ez az első eset, hogy az üdítő márka kampánya ellenállásba ütközött, hiszen emlékezzünk csak vissza arra, amikor Magyarországon hóbörögtek a homofóbok, a fogyasztóvédelem pedig félmilliós büntetést vetett ki, mert szerintük a kampány "károsította a magyar fiatalok erkölcsi fejlődését". hirdetés The post A Coca-Cola megvette a svájci újságok címlapjait, hogy szívárványba borítsa mindet appeared first on Humen Online. - Páli Veronika

[Eredeti](#)

(humenonline.hu, 2020. február 06., csütörtök)

MOKK: körültekintően kell eljárni a hitel felvételénél (1. rész)

Egy jelzálog alapú kölcsönnél komoly gondba kerülhet az, aki nem törleszt rendszerben, ezért csak akkora törlesztőrészt szabad vállalnia az adósnak, amit nagy valószínűséggel hónapról hónapra fizetni tud, és fontos tisztában lenni a részletkérdésekkel. A Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) szakértői kétrészes, átfogó írásban segítenek megérteni a jogi környezetet, mert a tapasztalatok szerint sokan nincsenek tisztában egy kölcsönszerződés minden fontos részletével és következményével, és a hitelfelvevők sokszor nem tudják, ki és mire vállal kötelezettséget. A kétrészes írás első részét olvashatja.

Több mint négyezermilliárd forint a lakáscélú jelzáloghitel volumene Magyarországon. Az MNB összesítése szerint összesen ennyivel tartoztak a háztartások a bankoknak csak a lakásvásárlással, -építéssel vagy -felújítással kapcsolatban 2019 félévének végén. Összehasonlításképpen: nagyjából ennyit költ az állam négy év alatt út-, autópálya- és vasútépítésre. Az alacsony kamatok és a családpolitikai intézkedések miatt ráadásul nő a hitelfelvételi kedv, a tavalyi év első felében több mint százötvenmilliárd forint új lakáscélú jelzáloghitelt vettek föl magánszemélyek. A kölcsön ugyan sokaknak hasznos, és elengedhetetlen ahhoz, hogy saját lakáshoz jussanak, a hitelt pedig fokozatosan vissza tudják törleszteni a fizetésükből. Ugyanakkor nem minden adós tartja utólag jónak és helyesnek saját hitelfelvételét. Ezt támasztja alá az NRC kutatócég 2018-as felmérése az első

hitelfelvételről: eszerint visszatekintve az adósok 28 százaléka rossz vagy nagyon rossz döntésnek nevezte, hogy kölcsönt vett föl. Nem tudják a hitelfelvevők, ki és mire vállal kötelezettséget. Sokan nincsenek tisztában egy kölcsönszerződés minden fontos részletével és következményével. A közjegyzők tapasztalata szerint sokan nem tudják, mit jelent a közvetlen végrehajthatóság, azaz, hogy ha valaki nem fizeti rendben a törlesztőrészt, akkor bírósági (peres) eljárás nélkül, közvetlenül elindíthatják a végrehajtást ellene, és elveszítheti lakása tulajdonjogát. Számos adóstárs pedig csak a közjegyzőnél szembesül azzal, hogy az adósok egyetemleges felelőssége alapján ő is ugyanúgy felel vagyonaival a teljes hitel visszafizetéséért. Egy lakáscélú jelzáloghitel felvételének többhónapos folyamatában egyetlen pont van, amikor az adós egy pártatlan féllel találkozik, ez a közjegyző. A közjegyzői közreműködés ilyenkor törvényi kötelezettség, ami egyfelől biztosítékot jelent a banknak, hogy az adós betartja a szerződésben vállalt kötelezettségeket - a közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségek ugyanis közvetlenül végrehajthatók. Másfelől a hitelfelvevőnek is hasznos, hogy a közjegyző független, jogi végzettségű szakértőként, részrehajlás nélkül közreműködik a jogügyletben: ismerteti az okiratot, tájékoztatja a feleket a jogügylet lényegéről és jogi következményeiről és kérdés esetén magyarázatot ad. A fogyasztóvédelmet szolgálja az is, hogy a közjegyző előtt a hitelfelvevőnek még egyszer lehetősége van átgondolni, milyen kötelezettséget készül vállalni, amennyiben kérdése van az okirat tartalmával, annak következményeivel kapcsolatban, arra választ kaphat, és akár meg is gondolhatja magát, és elállhat a kölcsön felvételétől. A közjegyző emellett a hitel számos egyéb jogi vonatkozásáról is adhat jogi tájékoztatást: például arról, hogyan osztoznak a házas- vagy élettársak a felelősségben, kihathat-e a hitel az öröklésre, vagy kiadható, eladható, esetleg elajándékozható-e a hitel miatt zálogjoggal megterhelt ingatlan? A közjegyzői szerepvállalás a jelzáloghitelzés során rendkívül értékes biztosítékot jelent a szerződésben vállalt kötelezettségek betartására, továbbá a hitelt felvevők tájékoztatására és érdekeinek védelmére, ami az ügyletben résztvevők körén kívül fontos társadalmi érdekeket is szolgál. (A Magyar Országos Közjegyzői Kamara szakértőivel készült kétrészes írás második részét hamarosan közöljük - a szerk.) - Origo

[Eredeti](#)

(origo.hu, 2020. február 06., csütörtök)

Vodafone: az európai szakpolitika kedvez a nemzeti digitális fejlődésnek, de ...

A felmérést a "Digitising Europe Pulse" negyedéves felméréssorozat első részeként tették közzé, 10 európai uniós tagállamban: Csehországban, Észtországban, Franciaországban, Németországban, Magyarországon, Olaszországban, Lengyelországban, Spanyolországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban[1]. Az európaiak több mint kétharmada (68%-a) úgy gondolja, hogy az európai uniós szabályozás pozitív hatással van országuk digitális fejlődésére - derül ki a Vodafone Csoport [...]

The post Vodafone: az európai szakpolitika kedvez a nemzeti digitális fejlődésnek, de ... appeared first on Márkamonitor.

A felmérést a "Digitising Europe Pulse" negyedéves felméréssorozat első részeként tették közzé, 10 európai uniós tagállamban: Csehországban, Észtországban, Franciaországban,

Németországban, Magyarországon, Olaszországban, Lengyelországban, Spanyolországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban[1]. Az európaiak több mint kétharmada (68%-a) úgy gondolja, hogy az európai uniós szabályozás pozitív hatással van országuk digitális fejlődésére - derül ki a Vodafone Csoport európai szakértői szervezete, a berlini Vodafone Intézet által végzett friss felmérés eredményéből. Magyarország és Lengyelország polgárai gondolják úgy a legnagyobb arányban (75%-ban), hogy az uniós tagság a nemzeti digitális fejlődés javát szolgálja, míg Csehországban szkeptikusabbak, ahol ez az arány 55%. Inger Paus, a Vodafone Intézet ügyvezető igazgatója így nyilatkozott: "Az európai polgárok egyértelműen tudatában vannak a digitalizáció fontosságának Európa jövője szempontjából. Elismerik, hogy az Európai Unió prioritásként kezeli a témát, és a digitális szakpolitikák megfogalmazása terén már eredményeket is fel tud mutatni. Ennek jegyében határozottan arra számítanak, hogy az Európai Unió a digitalizációt fogja segítségül hívni néhány sürgető probléma - pl. a klímaváltozás - kezeléséhez." A szakpolitikai kérdések közül a klímaváltozás emelkedik ki általánosságban a legégetőbb témakörként (46%). Az európai lakosság nagyon pozitívan látja a technológia szerepét és a technológiát tekinti egy egész sor társadalmi probléma - úgymint a betegségek elleni küzdelem (87%), az adatbiztonság javítása (86%), a gazdasági növekedés fenntartása (84%) és a pénzügyi stabilitás (82%) -, valamint a klímaváltozás elleni küzdelem (79%) megoldása kulcsának. A digitális szakpolitikák ismerete ugyancsak viszonylag magas szinten áll az európai lakosság körében, beleértve az adatvédelmi törvényt (GDPR - 84%), a fogyasztóvédelmi szakpolitikákat (77%), valamint a globális technológiai cégekre kivetett versenyjogi és adatvédelmi bírságokat (58%). Az uniós polgárok kevésbé ismerik az egyéb szakpolitikai kezdeményezéseket, úgymint az egységes digitális piacot (38%) vagy a digitális oktatási tervet (28%). Az Egyesült Államokhoz, illetve Kínához képest az európaiak kevésbé gondolják, hogy az Európai Unió vezető szerepet játszik a digitális transzformáció korában. Mindössze 15% véli úgy, hogy az Európai Unió a digitális innováció motorja, és csak egyharmaduk gondolja, hogy az Európai Unió globálisan is jó helyzetben van a digitális gazdaság és a mesterséges intelligencia témájában. Ennek ellenére az európaiak mintegy fele szerint egy rendkívül fontos kérdésben, a fogyasztók védelme tekintetében az Európai Unió jobb helyzetben van, mint az Egyesült Államok vagy Kína. A "Digitising Europe Pulse: Policy" tanulmány itt érhető el. [1] A felmérés készítésekor az Egyesült Királyság még az Európai Unió tagállama volt. The post Vodafone: az európai szakpolitika kedvez a nemzeti digitális fejlődésnek, de ... appeared first on Márkamonitor. - Szaszin Ede

[Eredeti](#)

(markamonitor.hu, 2020. február 06., csütörtök)

Egy vágyuk van: legyen iható a víz

TÖMÖRKÉNY

A csapvíz keseríti meg a Tápai család életét: kiszámíthatatlan, hogy mikor folyik tiszta víz, és mikor üledékes a csapból. A pohárból még kiöntik, de a mosógép nem válogat: ha "sárga" vízzel mosnak, dobhatják ki a fehér pólókat, ruhákat, de a bojler is megsínyli a hordalékkal teli vizet. A főzéshez szintén nem használhatják a csapvizet, a közkifolyóról kannában kell vizet hordaniuk, és a fürdéskor is a véletlenül múlik, épp milyen víz jön. A

szolgáltató minden panasztétel után lelkiismeretesen kiszállt, átmosatták a csöveket, de ez csak ideig-óráig oldotta meg a problémát. A családfő úgy látja, ennél komolyabb megoldásra lenne szükség, vastagabb csővel kellene csatlakozniuk a Kossuth utcai vezetékre, hogy keringjen a víz, s ne képződjön üledék. Az Alföldvíz szakemberei a napokban is dolgoznak az utcában, megvizsgálják a csöveket, de a szolgáltató állítása szerint a mosatásnál többet nem tehetnek.

Egy vágyuk van: legyen iható a víz

BETELT A POHÁR - LUTRI, HOGY MI FOLYIK A CSAPBÓL

A véletlenül múlik, hogy éppen milyen víz folyik Tápaiéknál. A tömörkényi család otthonában az egyik pillanatban még tiszta víz jön a csapból, a másokban már sárgás-barnás folyadék. A probléma évek óta fennáll, néha jobb, néha rosszabb volt a helyzet. A családfőnek most lett elege, nála szó szerint betelt a pohár.

TÖMÖRKÉNY

Otthonában fogad bennünket Tápai Zoltán. A tömörkényi férfi kávéval, gyümölcslével, üdítővel kínál - vízzel még véletlenül sem.

- A főzéshez is bolti ásványvizet használunk, vagy kimegyünk ide a buszmegállóhoz, és kannában hordjuk a vizet a közkifolyóról. Tegnap is főzött volna a feleségem, szépen folyt a víz, aztán egyszerre csak sárga lé jött a csapból, önthettük ki az egészet. De a legrosszabb az egészben, hogy véletlenszerűen jön a rossz víz, nem lehetünk benne biztosak, mikor mi folyik a csapból. Száz literek mennek el így - panasolta Tápai Zoltán. A férfi már ott tart, hogy úgy döntött, addig nem fizeti a számlákat a szolgáltatójának, amíg meg nem oldódik a helyzet.

A probléma már legalább öt éve fennáll. A család háza a gerincvezeték legvégén van, a pangó víztől képződik náluk üledék. A vezetéket összekötötték a Kossuth utcával, de ez sem hozott változást. Az utcájuk elején egyébként most is dolgoznak az Alföldvíz emberei, megnézik az összekötő csövet, és alaposan átmosatják.

- Én úgy látom, hogy vastagabb csőre lenne szükség, hogy cirkuláljon a víz, ne alakuljon ki pangás - magyarázta a családfő.

- Hatszor-hétszer már nálunk is csináltak mosatást, akkor ki is jött a hordalék, de egy óra elteltével újra jelentkezett a probléma. Egyébként a szolgáltatóra nem lehet panasz, mindig jöttek a hibabejelentés után. Azt mondták, ők sem tudnak többet tenni, az önkormányzatra mutogatnak, feltételezem, az önkormányzat meg az Alföldvízre, míg eközben én és a családom pocarat iszik.

A férfi elmondta, a helyzet nagyban befolyásolja az életüket, szinte lehetetlenné teszi a mosást, a főzést és a tisztálkodást is, mivel kiszámíthatatlan, mikor változik sárgás-barnás folyadékká a víz. De ha vízszínű a pohár tartalma, akkor sem lehet biztosra menni, egy kint hagyott pohár víz alján másnapra lerakódás képződik.

Tápaiék panaszukkal megkeresték a fogyasztóvédelmet és az ÁNTSZ feladatait átvevő Nemzeti Népegészségügyi Központot is, a vizüket jövő héten a szakemberek is bevizsgálják.

- Ezt kellene meginnunk - mutatja Tápai Zoltán.

MAJZIK ATTILA

[Eredeti](#)

(Délvilág, 2020. február 07., péntek, 1+4. oldal)

Tisztul az e-kereskedelem

A vásárlók tájékoztatásán még javítaniuk kell a webáruházaknak

MW-INFORMÁCIÓ Az országban elérhető webáruházak közül tízből hét nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak. Az internet biztonságával is gondjaink vannak.

A magyarországi webáruházaknál az uniós átlagnál kevesebb jogsértésre derült fény az e-kereskedelmi szabályok betartása és az elállási jogról szóló tájékoztatás terén - közölte Cseresnyés Péter kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkár a legutóbbi uniós ellenőrzés eredményeit ismertetve. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) internetlaboratóriuma is részt vett tavaly novemberben az Európai Bizottság által koordinált honlapellenőrzési vizsgálatban, amely az uniós országokban közel 500, főként ruhát, cipőt, bútort, háztartási cikket és elektromos készüléket kínáló e-kereskedőt érintett.

A felmérés szerint a magyar fogyasztóknak értékesítő honlapok 72 százaléka nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak. A termékek kosárba gyűjtésekor 27 százalékuuk még nem tüntette fel a szállítási költséget, így azzal csak a megrendeléskor szembesült a vásárló. A webáruházak 18 százaléka nem adta meg az online vitarendezés lehetőségének módját, 9-9 százalékuuk "eltitkolta", hogyan lehet elállni a szerződéstől, illetve hogy meddig lehet visszaküldeni a termékeket. Olyan kifogás nem adódott hogy magyarországi IP-címről uniós tagországban működő webáruházat nem lehetett elérni, de a vizsgált webáruházak 36 százaléka nem megfelelően tájékoztatta vevőit a szavatossági és jótállási jogokról.

A kormány szigorította a hazai szabályozást: 2016 óta a fogyasztóvédelmi bíróság 15 ezertől akár kétmilliárd forintig terjedhet. 2017-től az ITM internetlaboratóriuma kiemelten kezeli a webáruházak ellenőrzését, az elmúlt három évben több mint 2500 piaci szereplőt vizsgált, részben ennek is köszönhető a hazai e-kereskedelmi piac tisztulása - hangsúlyozta Cseresnyés Péter. A szaktárca működteti a jogsértő webáruházak gyűjtőoldalát is, amelyre eddig több mint 650 e-kereskedés került fel, de háromnegyedük már orvosolta a hiányosságait.

Az internetes vásárlás biztonságával vannak még gondjaink. Miközben egy nemrég készült felmérés szerint Észak-Európában a megkérdezettek közel 80 százaléka mindennap rendel valamit az interneten, a magyarok 59 százaléka nem találja biztonságosnak a világhálót, és jelentős részük nem akar online vásárolni - ismertette Rajnai Zoltán, az ország kiberkoordinátora tegnap az M1 televízióban. A hazai adatokból arra következtetett, hogy a hazai szolgáltatók nem helyeznek elég hangsúlyt a biztonságra, illetve nem tudják hatékonyan követni a technológia fejlődését. Felidézte, hogy a kormány elfogadta a digitális gyermekvédelmi stratégiát, amely már óvodáskortól igyekszik felkészíteni a fogyasztókat a technológia tudatos használatára. Rajnai Zoltán kitért arra is, hogy miközben a fiatalok mindennapjait áthatja az okostelefon-használat, a készülékükre nem töltenek le vírusirtókat, pedig ugyanúgy védeniük kellene, mint a számítógépeket.

NEM LÉTEZŐ KRIPTOVALUTÁT ÁRULNAK AZ INTERNETEN

Újra feltűnhetnek Magyarországon is a hamis kriptovalutával kereskedők - figyelmeztet a Magyar Nemzeti Bank. Az interneten több gyanús külföldi portál, például az Uplibra, a Calibra és a Buylibracoins kínálja előértékesítésre hivatkozva a Libra kriptovalutát, amelynek bevezetését korábban a Facebook jelentette be, de valójában még nem létezik. Értékesítése piramisjáték, a személyes adatokkal visszaélés és más bűncselekmények melegágya lehet - írja a jegybank.

A magyarok jelentős része nem tartja biztonságosnak, hogy online vásároljon

MW

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2020. február 07., péntek, 5. oldal)

TÁJÉKOZTATÁS TERMÉK VISSZAHÍVÁSÁRÓL (x)

Tisztelt Fogyasztók!

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Osztálya határozatának megfelelően az általunk forgalomba hozott KIF 100 típusú, 100 db cserélhető miniatűr izzólámpát tartalmazó díszvilágítási füzér megnevezésű terméket a fogyasztóktól visszahívjuk. Kérjük Tisztelt Vásárlóinkat, hogy a termék(ek)et a vásárlás helyén szíveskedjenek leadni, ahol a vételárat visszatérítik.

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a fenti típus fogyasztóktól történő visszahívására azért kerül sor, mert a Fogyasztóvédelmi Hatóság vizsgálata alapján a termék égési sérülés- és áramütés-veszélyes. Az okozott kellemetlenségekért szíves elnézésüket kérjük.

Somogyi Elektronik Kft. (9027 Győr, Gesztenyefa út 3.)

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. február 07., péntek, 10. oldal)

Újra vizsgálja az EU a cukorpótlókat

Nem volt gond eddig itthon az édesítőszerrel, de a jelölésre figyelmeztetni kell a gyártókat

Bár a mértéktelen cukorfogyasztás kétségkívül árt az egészségnek, a kalóriaszegény édesítőszer használataival sem árt vigyázni. Túlzott fogyasztásuk esetén ugyanis kellemetlen vagy akár veszélyes mellékhatások is felléphetnek. Nem véletlen, hogy a különböző adalékanyagok használatára szigorú európai uniós szabályozás vonatkozik. Az elmúlt években napvilágot látott új toxikológiai információk és a gyártók tapasztalatai alapján az idén több mint húsz természetes és szintetikus cukorpótló újraértékelését végzi el az uniós élelmiszer-biztonsági hatóság.

Az egészséges életmód és a tudatos táplálkozás elterjedésével egyre többen döntöttek úgy, hogy kevesebb fehér cukrot fogyasztanak vagy egyenesen száműzik étrendjükben a cukorrépából készülő édesítőszer. Az édes ízről azonban kevesek lennének hajlandók lemondani, ezért az elmúlt években megszorodtak a különböző édesítőszer a piacon. Nem mindegy ugyanakkor, hogy mi kerül a kávéba vagy a teába, s hogy mekkora mennyiséget használunk belőle, néhány édesítőszernek ugyanis akár komoly mellékhatásai is lehetnek. Éppen ezért az említett termékekre szigorú európai uniós szabályozás vonatkozik, amit időről időre felülvizsgálják a hatóságok. Ahogyan arról lapunkat a Nemzeti

Élelmiszerlánc-biztonsági Hivataltól (Nébih) tájékoztatta: az előírások szerint az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóságnak most minden olyan adalékanyagot újra kell értékelnie, amelyet 2009. január 20-a előtt engedélyeztek. A program az élelmiszer-színezékek felülvizsgálatával kezdődött és az édesítőszer újraértékelésével zárul. A kockázatbecslés, amelyet ez év végéig kell elvégeznie az uniós hatóságnak, több mint húsz édesítőszerre terjed ki. Ezek közé tartozik az ismertebb édesítőszer közül például a szacharin, az izomalt, az aszpartám, a xilit és az eritrit is. A vizsgálat célja pedig az, hogy az engedélyezés óta eltelt időszakban szerzett gyártói tapasztalatok és az új toxikológiai információk alapján értékeljék az adott édesítőszerre korábban meghatározott szabályokat, így például a biztonságosan elfogyasztható mennyiséget is. Szükség esetén természetesen módosítanak az előírásokon, sőt az is előfordulhat, hogy a veszélyesnek ítélt anyag betiltását javasolják az Európai Uniónak.

Egy édesítőszer - és egyéb más adalékanyag is - csak akkor használható fel a közös piacon gyártott élelmiszerekben, illetve akkor kerülhet forgalomba, ha a rendelkezésre álló tudományos eredmények alapján ártalmatlan, tehát a fogyasztók egészségét nem veszélyezteti. - Az adalékanyagok tudományos értékelése, kockázatbecslése során a termékre vonatkozó napi elfogadható vagy megengedhető beviteli értéket is meghatározzák, amely megmutatja, hogy mekkora az a mennyiség, amelynek naponta, egy életen át történő bevitelénél még nem kell egészségi kockázattal számolni - mutatott rá kérdésünkre a Nébih.

Különböző édesítőszerekkel a fogyasztók leggyakrabban üdítőkben, instant italporokban, desszertekben és tejtermékekben találkozhatnak, de a legtöbb asztali édesítőként is megtalálható a piacon. Ezekben a termékekben ugyanakkor minden esetben fel kell tüntetniük a gyártóknak az adagolást is, hiszen előfordulhat, hogy nagyobb mennyiség elfogyasztása esetén kellemetlen vagy épp veszélyes mellékhatás lép fel. Aszpartámtartalmú termék esetén például a benne található fenilalanin az arra érzékenyeknél anyagcserezavart okozhat. A szorbit, a xilit és az eritrit pedig nagyobb mennyiségben fogyasztva hajhajtó hatást válthat ki. A gyártóknak erre minden esetben figyelmeztetniük kell a vásárlókat. A Nébih egyébként rendszeresen ellenőrzi az élelmiszerekben felhasznált édesítőszereket, a kockázatbecslésen alapuló éves monitoring mellett pedig szűrőpróbaszerűen és gyanú alapján is vizsgálódnak a hatóság szakemberei. - A gyártók részéről eddig nem tapasztaltunk édesítőszer használatahoz kapcsolódó visszaéléseket, azonban mindig felhívjuk a figyelmüket a felhasználási és a jelölési követelmények betartására - jegyezte meg a hivatal. Arra is felhívta a figyelmet a hatóság, hogy a kiegyensúlyozott és változatos étrendbe sok minden belefér, a mértékre azonban érdemes figyelni, hiszen bármely étel, amelyből túl sokat fogyasztunk, károsan hathat az egészségre.

A hagyományos, répából készült élelmiszer helyett nem könnyű egészséges alternatívát találni

Köpöncei Csilla

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. február 07., péntek, 12. oldal)

A klímaváltozás kevésbé hangoztatott mellékhatásai

A klímaváltozás közvetlen következményeivel a legtöbbünk ma már tisztában van: várhatóan néhány fokkal melegebb éghajlatra számíthatunk, a tengerszint növekedni fog, ezzel átrendezve a világtérképet és úgy összességében is egyre radikálisabb környezeti hatásokra lehet majd számítani. Azonban több olyan közvetett hatás is jelentkezik a változások előrehaladtával, amelyekkel kevesebben kalkuláltak előre. Blogbejegyzésünkben néhány ilyen esetleges hatást vizsgáltunk meg.

Nem újdonság, hogy a Föld időjárása a történelem során folyamatosan változott – az elmúlt években pedig növekvő tendenciát vett fel a globális átlaghőmérséklet, amely folyamatot nagy mértékben gyorsítja az emberiség Földön végzett károsnak tekinthető tevékenysége. A klímaváltozás hatásainak vizsgálatánál figyelembe kell vennünk az adott területek alapvető éghajlatát. Magyarország például egy mérsékelt övezeti területen helyezkedik el, amely esetében jóval ritkább a szélsőséges időjárás, így egyelőre nem szükséges ruhatárunk változtatásánál nagyobb mértékben alkalmazkodnunk a globális felmelegedéshez, azonban a forró vagy hideg éghajlati övezeti országokban már most saját bőrükön tapasztalhatják az ott lakók a klímaváltozás radikálisabb következményeit. Fontos azonban kiemelni, hogy amennyiben a felmelegedés tovább folytatódik, a jelenleginél radikálisabb közvetett és közvetlen hatásokkal kell számolnunk az elkövetkezendő évtizedekben.

Gazdasági hatások

Az életünk minden területére kihatással van az időjárás, nem kivétel ez alól a munkabíró képességünk sem.

Több tanulmány született már a témában, így általánosságban megállapítható, hogy a Föld hőmérsékletének felmelegedése a globális produktivitásra is negatív hatással lesz, hiszen egyszerűen fogalmazva: senki sem szeret forróságban dolgozni. A problémát tovább bonyolítja, hogy még ha szeretnénk is produktívan eltölteni munkaóráinkat, a magas hőmérséklet az ember kognitív funkcióit – észlelés, figyelem, emlékezet, számolás stb. – nagy mértékben akadályozza, így szinte esélytelen hatékonyságot elvárni magunktól, dolgozóinktól, vagy gyermekeinktől, hiszen természetesen ez a kognitív zavar a tanulási folyamatokra is kihat. A produktivitás hiánya pedig a nap végén visszahat majd a termelésre és a fogyasztásra is.

Megjósolható, hogy a legerősebben a fejlődő országok gazdaságát fogja érinteni a klímaváltozás, hiszen legnagyobb részben a forró éghajlati területeken helyezkednek el. Sajnos egyelőre valószínűsíthető, hogy a gazdasági különbségek ezen országok és a Föld fejlettebb országai között csak még markánsabbá fognak válni a jövőben.

Társadalmi hatások

A klímaváltozás közvetett hatásainak másik nagy csoportját a társadalmat érintő következmények jelentik. Önmagunkon is észrevehetjük, hogy a melegebb időjárás hatására gyakran hajlamosabbak vagyunk türelmetlenebbül viselkedni, de akár könnyebben válhatunk ingerültté is. Ez hosszú távon azt jelentheti, hogy a melegedő éghajlat által okozott fokozott agresszivitás fokozott bűnelkövetői magatartást is vonhat maga után. A téma iránt érdeklődők számára érdekes lehet az is, hogy egy amerikai tanulmány azzal foglalkozott, hogy Afrika szerte az emelkedő hőmérséklet hogyan növelte a polgárháború veszélyét különböző múltbeli és jelenlegi vonatkozásokban.

Ebbe a kategóriába sorolható egy másik klímaváltozás okozta társadalmi hatás is, amely nagy mértékben összefügg az éghajlat-változás gazdasági hatásaival: ez pedig az országok közti migráció. Ahogy a bejegyzésben korábban kifejtettük, a klímaváltozás először azokra az országokra lesz nagyobb hatással, amelyek a forró éghajlati övezetben helyezkednek el, így az ott élők egy része valószínűsíthetően a helyi szélsőséges éghajlathoz való – az idő előrehaladtával egyre nehezebb – alkalmazkodás helyett megpróbál egy élhetőbb éghajlatú országba költözni.

Az állatvilágra gyakorolt hatások

Nemcsak az emberek életére van kihatással a klímaváltozás, hanem a Föld többi élőlényét is alkalmazkodásra kényszerítheti. Manapság érzékelhető már, hogy a városok, falvak körül élő állatok élőhelyének csökkenése (erdők kitermelése, területek ipari bevonása) és ezzel együtt élelmük megfogyatkozása miatt egyre közelebb kell élniük a lakott területekhez: így láthattunk már például rókákat Budapest belvárosában, keleti szomszédjaink pedig rendszeresen találkoznak a városban kószáló medvékkel.

A klímaváltozás gazdaságra, a társadalomra, valamint az állatvilágra gyakorolt közvetett és közvetlen hatásai a jelenleginél bizonyosan nagyobb fokú alkalmazkodásra fogják kényszeríteni az emberiséget. Ezzel együtt ugyanakkor nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a saját fogyasztói magatartásunk és életvitelünk nagy mértékben befolyásolhatja és felgyorsíthatja a klímaváltozás folyamatát.

(Chikansplanet 2020. február 7., péntek)

Óriási bírságot kapott az iPhone-lassításért az Apple

Megegyezett Franciaországban a versenyhatósággal.

Mostanra jó eséllyel sokan már el is felejtették az ügyet, de 2017 végén gigantikus botrányba keveredett az Apple azzal, hogy az akkujuk teljesítményének romlásával párhuzamosan titokban csökkentette az iPhone mobilokban dolgozó processzorok órajeleit. Emiatt a készülékek az idő múlásával egyre lassabban működtek.

Ezt két okkal magyarázta az Apple, mikor fény derült a turpisságra: egyrészt így tovább bírják egy töltéssel a mobilok, másrészt pedig kisebb eséllyel indulnak újra, mikor hirtelen megugrik a fogyasztásuk, mert mondjuk a használójuk egy számításigényes alkalmazást indít el.

A praktika korábban hallatlan volt a mobiliparban, így a telefonjuk folyamatosan lassulását észlelő ügyfeleknek az a benyomásuk támadhatott, hogy kénytelenek lesznek új telefont vásárolni, mert a régi már kellemetlenül lassan működik.

Miközben egy aránylag olcsó akkucserével teljesen visszaállítható volt a telefonjuk sebessége, csak épp erről elfelejtett szólni nekik az Apple.

A piszkos trükk a fogyasztók mellett világszerte számos fogyasztóvédelmi szervet is felháborított; az Apple 29 dolláros akkucseré-programmal, továbbá a lassítás kikapcsolhatóvá tételével próbálta oltani a tüzet. Ez persze nem mindenkit hatott meg, a cég jogi osztályát a mai napig terhelik a botrányval kapcsolatos, folyamatban lévő ügyek.

Ezek közül az egyik most lekerült a terítékről, az Apple rendezte az ügyet Franciaország versenyhatóságával. A megállapodás szerint az akkus bűvészmutatványért cserébe

kifizet 25 millió euró (durván 8,47 milliárd forint) bírságot,

továbbá a francia webhelyén egy hónapon át megjelenít egy bannert, miszerint a hatóság megtévesztő üzleti praktikák folytatásán kapta, és kifizette a fenti összeget a rendezése érdekében.

Kapcsolódó érdekesség, hogy a 29 dolláros csereprogram keretében világszerte 11 millió új akkut kértek az iPhone mobilokba.

(Origo 2020. február 8., szombat)

Kattintásvadász magyar álhíroldalak üzemeltetőit rohanta le a rendőrség

Amint megjelentek az első szenzációhajhász közösségi médiás álhírek az állítólag eltitkolt magyarországi koronavírusos esetekről, a készenléti rendőrség kiberbűnözés elleni nyomozói máris akcióba lendültek, aminek a vége egy csütörtöki összehangolt akció lett.

A netrendőrök rájöttek ugyanis arra, hogy az a több tucatnyi kamuhír-portál és az ezekhez kapcsolódó Facebook-oldalak, akik a Nyugatinál a nyílt utcán összeeső és meghaló nőről szóló és a többi hasonló rémhírt terjesztették az utóbbi hetekben, mind ugyanahhoz a pár emberből álló csapathoz kapcsolhatók. Konkrétan egy párhoz, a tegnap lecsapó rendőrség ugyanis amellett, hogy számítógépeket foglalt le, egy nőt és egy férfit hallgatott ki, akik szabadlábban védekezhetnek.

A nyomozás ellenük közveszéllyel fenyegetést miatt folyt.

A rémhírterjesztők a kattintásszámra és ezen keresztül a hirdetési bevételre hajtottak és volt olyan bejegyzésük, ami többszáz ezres olvasottságot ért el.

A valódi járvány egyébként 35 ezer fertőzöttnél és 724 halottnál jár.

(444.hu 2020. február 8., szombat)

Zsírban oldódik fel a jövőnk

A szervezet legalapvetőbb energiaforrásai – lehetnének, amennyiben a felhasználás mennyisége és összetétele a biológiai igényeket követné. A magyarok zsiradékfogyasztási szokásai számos népegészségügyi problémára magyarázatot adnak.

Napokon belül véget ér az európai olívaszüret; nem csak az élelmiszerkereskedők figyelik izgatottan a Földközi tenger medencéjének országaiból érkező híreket, hanem a táplálkozástudományi és egészségügyi szakemberek is. Sok múlik az időjárás, az árak és a termés alakulásán: némi túlzással – de azért a realitás közelében maradván – Európa egészsége. Tavaly minden idők egyik leggyengébb szezonját produkálta az ágazat, és sokan meg is kongatták fölötté a vészharangot, mondván: a klímaváltozás meg fogja tizedelni a Mediterráneum olajfaültetvényeit, az árak pedig az egekig nőnek. Az árszint amúgy – jelentős kilengésekkel – immár tizedik éve emelkedő tendenciát mutat, és már a 2010-es érték duplájánál jár; ha az idei szüret is rosszul alakul, annak akár a népegészségi mutatókban is érzékelhető hatása lehet.

Nincs még egy olyan élelmiszercsoport (a finomított fehér kristálycukrot leszámítva, amit legújabbban a tudomány már nem is tekint tápanyagnak), ahol a fogyasztás annyira elszakadt volna a szükségletektől, mint a zsírok és olajok esetében. A vonatkozó WHO-ajánlások szerint a napi energiabevitelünk 15-30 százaléka állhatna zsírokból (élettani értelemben ugyanolyan anyagokról van szó, azzal a különbséggel, hogy az olajok szobahőmérsékleten folyékonyak), az adott sávon belül minden érték normálisnak számít, de inkább az alsó sávhatár az előnyös. Az ideális mennyiség a napi 30-35 (legfeljebb 50) gramm lenne - ehhez képest a magyar átlag napi 100 gramm körül alakul. Ha hozzávesszük, hogy az említett kereten belül rendkívül magas az egészségügyi szempontból hátrányos állati zsírok illetve sütőzsiradékok aránya, bővebb magyarázat már alig-alig kell a kiugróan rossz magyar testtömeg-, rák- és élettartam-statisztikákra. A magyarok zsírfogyasztásának legnagyobb része sütőolaj, miközben olajban sült ételeket – amennyiben az egészség lenne a fő szempont – egyáltalán nem kellene fogyasztani. A sütés közben ugyanis megnő az olaj, illetve az abban kisütött étel transzsírsav-tartalma (lásd keretes írásunkat). A transzsírsav-tartalom minden

sütéssel tovább nő, ezért ajánlják, hogy a fritőzben egy olajjal csak egyszer süssünk. Ez az a pont, ahol az egészségtudatosság is visszaüthet. A napraforgóolaj jól bírja a melegítést, az elvben sokkal egészségesebb olívaolaj viszont kevésbé (utóbbi már 200 fok körül füstölni kezd, és feldúsulnak benne az ártalmas égéstermékek). A szűz illetve extra szűz olajok nem sütésre, hanem nyersen történő fogyasztásra (salátákba, öntetekhez, kenyérre stb.) valók. A transzszíroknál csak egy fokkal kevésbé ártalmasak a jellemzően állati eredetű telített zsírok. A kategórián belül is kiemelkedően kockázatos a disznózsír, de az összes ide tartozó zsírféleségre jellemző, hogy növeli az ún. káros koleszterin mennyiségét, és fokozza az érlemezésedés esélyét. (Egyes dietetikai elméletek szerint többek között az bizonyítja az ember eredendően növényevő mivoltát, hogy a hidegvízi halakból kinyert halolajon kívül gyakorlatilag az összes állati zsír ártalmas számunkra kisebb vagy nagyobb mértékben.) Itt jön a képbe az olívaolaj, amelynek a „rendeltetészerű”, azaz nem sütési célú étkezési felhasználása az elmúlt 10-15 évben látványosan terjedni kezdett Európában. A hidegen, azaz mindenféle hőkezelési eljárás (és extrahálás, azaz vegyszeres kinyerés) nélkül sajtolt szűz olívaolaj a zsírok összes pozitív tulajdonságával rendelkezik, a káros mellékhatások nélkül. Az olívaolaj a szív- és egészségbarátként deklarált „mediterrán diéta” egyik alkotóeleme – nem önmagában, hanem a hallal, a gyümölcsökkel és a zöldségekkel együtt –, és azokban az országokban, ahol relatíve (vagyis a teljes zsiradékbevitelen belül) nagy hányadban fogyasztják, az európai átlagnál ritkábbnak számítanak a szív- és érrendszeri megbetegedések, az élettartam pedig magasabb. Az olajfa-ültetvények összeomlása és az olívaolaj árának elszállása tehát egy alapvetően kedvező élelmiszerezés-ségügyi trendet akaszthat meg.

A veszélyforrást a klímaváltozás jelenti – tavaly a sokéves szinthez képest 57 százalékkal kisebb volt a termés, idén eddig nem érkezett hír hasonló extremitásokról –, a veszély kivédésének esélyét pedig paradox módon egy olyan növény, amely egyben az olajfák konkurenciája: az olajpálma. Európában jelenleg a pálmaolaj közel kétharmadát üzemanyagként illetve fűtőanyagként használják fel, az EU azonban arra készül, hogy kiszorítja az európai energiapiacról. Bár a lépés mögött sokan protekcionista motivációt sejtnek (Európa importból fedezi a pálmaolaj-fogyasztást), az elsődleges ok a környezetvédelem. Az olajpálma potenciális termőterülete szinte pontosan lefedi a Föld esőerdő-övezeteit, és az érintett zónákban a pálmaültetvények létesítése az erdőirtások fő oka. Ahogyan arra Simon Gergely, a Greenpeace szakértője felhívta lapunk figyelmét, a szervezet tavaly novemberi tanulmánya szerint nincs „fenntartható” pálmaolaj-előállítás. Indonéziában a fenntarthatóságot tanúsító testület (Fenntartható Pálmaolaj Kerekasztal – RSPO) a legnagyobb erdőpusztító pálmaolaj-termelőkből áll, 2019-ben az összes fölégetett erdőterület háromnegyede a szóban forgó grémium tagjaihoz kötődött. Egyedül a tavalyi évben közel egymillió embert sújtott légzőszervi megbetegedés az olajpálma-ültetvények létesítése érdekében okozott erdőtüzek miatt, és a régióban 10 millió körül van azoknak a gyerekeknek a száma, akiket a hosszan tartó légszennyezés következtében tartós, akár az egész élet során megmaradó kognitív és fizikai károsodás ért. Richard George, a Greenpeace nagy-britanniai erdészeti programjának vezetője szerint csak az a pálmaolaj számít fenntarthatónak, amit nem vásárolunk meg, és egyedül az olyasfajta címkézésnek lenne értelme, amely megbízhatóan igazolja az olaj erdőirtásmentes eredetét. Amíg erdőket égetnek föl miatta, a pálmaolaj nem tekinthető „bioüzemanyagnak” (tavaly az ültetvényeket előkészítő tüzek nyomán annyi szén-dioxid került a légkörbe, ami megegyezik Nagy-Britannia éves üvegházgáz-kibocsátásával) – ezt látta be az EU is, és ezért korlátozza az energetikai felhasználást. A termelők viszont aligha fognak mostantól sokkal kevesebbet termelni, vagyis megnő az élelmiszerpiacra irányított pálmaolaj mennyisége, lenyomva az árakat. A pálmaolaj az egészségügyi skálán valahol középtájon, a napraforgóolaj közelében helyezkedik el: növényi eredetű, általában alacsony a vegyszertartalma, viszont sok telített

összetevőt tartalmaz. A versenyelőnyét az adja, hogy egy hektárnyi olajnövényre számítva minden vetélytársánál magasabb az olajtartalma, vagyis a hozama (a világ növényiolaj-termelésének egyharmada olajpálma-eredetű, de az előállításához csupán az olajnövény-termőterület 10 százalékára van szükség – még úgy is, hogy a termesztése negyedszázad alatt az ötszörösére bővült.). Igaz, nem ugyanabba az ársávba tartozik, mint az olívaolaj, de mivel helyettesítő terméknek számít, annak az árát is befolyásolja. (Sőt, az üzemanyagokét is, de ez nem új jelenség: a repce- és napraforgóolaj ára jellemzően együtt mozog a dízelolajéval, mert az előbbiekből a pálmaolajhoz hasonlóan nagyon könnyű biodízelt vagy dízelolaj-adalékot készíteni. Valójában akkor is át lehetne állni az extra szűz olívaolaj fogyasztására, ha a többszörösére drágulna, a napi 30 grammnyi ajánlott olajfogyasztásnak ugyanis legalább a felét a feldolgozott élelmiszerekben vesszük magunkhoz, csak a másik felét kell valamilyen természetes forrásból pótolni. Ráadásul – az esszenciális olajokat leszámítva – nem lehet olyan keveset enni belőle, ami már hiányt okozza, a szervezetünk ugyanis szénhidrátból bármikor képes zsírt gyártani. Ezzel együtt mindenképpen jó hír, hogy rövid távon nem kell a legegészségesebb olajfélék – az olíva mellett a hidegen sajtolt tökmag-, szőlőmag-, lenmag-stb. olajok – meredek áremelkedésével számolni.

Extra szűz étolaj: Tisztítás, hajalás és mechanikai sajtolás útján (hőkezelés és vegyszerek nélkül) előállított növényi olaj, a gyártás során az olajcefre hőmérséklete nem emelkedhet 27 Celsius fok fölé. A szabad zsírsavak részaránya – vagyis a savtartalom – nem lehet több, mint 0.8% Szűz étolaj: Mint fent, a savtartalom legfeljebb 2% lehet. (Értelemszerűen a szűz és az extra szűz olaj is csak hidegen sajtolt lehet Hidegen sajtolt étolaj: Hőkezelés nélkül sajtoltják, kizárólag vizes mosással, ülepítéssel, szűréssel és centrifugálással tisztítják. Telített zsírok: Szobahőmérsékleten általában szilárd halmazállapotúak. Jellemzően állati eredetűek, de például a pálma- és a kókuszolaj, illetve az „áttételesen” állati eredetű tej- és sajtzsírok is ide tartoznak. A szénatomjaik egyenes láncot alkotnak, nem tartalmaznak úgynevezett kettős kötések, azaz a szénlánc szénatomjaihoz a lehető legtöbb (négy) hidrogénatom kapcsolódik. Telítetlen zsírok: Szénatomjaik kettős kötés(ek)e)t tartalmaznak: az egyszeresen telítettek egyet, a többszörösen telítettek pedig többet is (a hidrogén kárára). Az ilyen zsírfélék szobahőmérsékleten általában folyékonyak. Egyszeresen telítetlen sok növényi olaj (az olívaolaj, az avokádóolaj, a mogyoró- és a szezámolaj. A többszörösen telített zsírok a szervezet számára nélkülözhetetlen, ún. esszenciális zsírsavak: az omega-3 és omega-6 zsírsavak. Ezeket a létfontosságú zsíradékokat a szervezetünk nem képes előállítani, csak a táplálékból tudjuk beszerezni. Omega-3 olaj a halakon kívül a dió- és a lenolajban is van. Hidrogénezett zsírok: A szobahőmérsékleten folyékony halmazállapotú olajokat a könnyebb felhasználhatóság végett ipari eljárással, hidrogénezéssel keményítik. Az eljárás eredményeként jönnek létre a technológiai előnyöket élettani hátrányokkal kombináló, káros transzszírsavak. Transzszírok: Olyan telítetlen zsírsavak, amely a növényi olajok (főként napraforgó, szója, repce) hidrogénezése során keletkeznek. Transzszírok képződnek a növényi olajokkal történő sütés során is. A napi 2 gramm fölötti transzszírbevitel jelentősen növeli a szív- és érrendszeri betegségek (például szívinfarktus, agyvérzés) kockázatát, emelik a rossz koleszterin (LDL), illetve csökkentik a jó koleszterin (HDL) szintjét a vérben. Zsírban (olajban) oldódó vitaminok: Csak zsírban (olajban) tudnak felszívódni. A zsírban oldódó vitaminokat nem szükséges mindennap bevinnünk a szervezetünkbe, mert a májban és a zsírszövetekben elraktározódnak; emiatt akár a túladagolásuk lehetősége is fennáll. Az A-, D-, E- és K-vitamin tartozik ebbe a csoportba.

(Népszava 2020. február 8., szombat)

Jól jött a sertéspestis az ágazatnak

HATÉKONYSÁGNÖVELŐ BERUHÁZÁSRA KÖLTHETIK A GAZDÁLKODÓK A KRÍZIS OKOZTA TÖBBLETBEVÉTELT

Egyes szomszédainknál jelentős gazdasági kárt okozott az afrikai sertéspestis, a hazai gazdálkodók viszont – az állomány megóvásának köszönhetően – korábban nem látott lehetőségekkel találták szembe magukat. A kór pusztítása miatt egekbe szökött termelői árak ugyanis nemcsak a korábbi veszteségeik csökkentésére adnak lehetőséget a gazdaságoknak, hanem olyan beruházásokra is, amelyeket eddig nem tudtak végrehajtani a sertéstartók.

Megállíthatatlanul emelkednek a sertésárak a hazai piacon, egy év alatt közel 150 forinttal nőtt az élő állat termelői ára. Az NAIK Agrárgazdasági Kutató Intézet piaci árinformációs rendszerének adatai szerint az élő sertés értéke február első napjaiban megközelítette az ötszáz forintos szintet, kilónként 495 forintot kaptak a felvásárolt állatok után a gazdálkodók. Ehhez képest egy évvel korábban csupán 346 forint körül alakultak az árak. A drágulás az előző héthez képest is folytatódott. A sertésárak emelkedése ugyanakkor nem hazai jelenség, az afrikai sertéspestis okozta károk miatt az egész Európai Unióban az egekbe szöktek az árak. Ennek legfőbb oka, hogy Kínában a betegség miatt több száz millió sertést kellett levágni, az ott keletkezett hiányt pedig elsősorban uniós hússal igyekeznek pótolni. A magyar sertéshús iránti keresletet, így az árakat is tovább növeli, hogy a szomszédos Romániában is nagy pusztítást végzett a járvány. A kényszervágások miatti hiányt magyar termékkel próbálják enyhíteni.

Bár a drágulásnak a feldolgozóipar és a fogyasztók sem örülhetnek, a hazai állattartóknak viszont igencsak jól jött az afrikai sertéspestis miatt kialakult piaci helyzet. Itthon ugyanis csupán a vadállományban mutatták ki a kórt, a házi állományt eddig – a szigorú járványvédelmi intézkedéseknek köszönhetően – sikerült megóvni a betegségtől. Ezzel pedig nem kis piaci előnyre tettek szert a magyar gazdálkodók.

Menczel Lászlóné, a Vágóállat- és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (VHT) titkára lapunknak elmondta: a magasabb árak rendkívül kedvező helyzetet teremtettek a hazai sertéstartók számára. A szakember szerint mivel a sertéstartás soha nem tartozott a kifejezetten nyereséges tevékenységek körébe, az árak korábban nem látott emelkedése kiváló lehetőségeket rejt magában az ágazat fejlesztésére. A tapasztalatok azt mutatják – hívta fel a figyelmet a VHT titkára –, hogy a gazdálkodók a többletnyereséget nem az állományaik bővítésére használják fel. Bár a januári állatlétszám statisztikája még nem ismert, feltételezhető, hogy még mindig hárommillió alatt van a Magyarországon tartott sertések száma, nagy változás pedig ebben – számos tényező miatt – rövid távon nem várható.

Menczel Lászlóné elmondta, hogy a magasabb áraknak köszönhető többletet a hazai gazdaságok részben a korábbi veszteségeik ellentételezésére használják, másrészt korszerűsítésbe fektetnek. – Most van lehetőség arra, hogy olyan fejlettebb technológiát vezessenek be, ami tovább csökkenti az önköltséget és megfelel a piaci elvárásoknak. Olyan beruházásokat is megvalósíthatnak az állattartók, amelyekre eddig nem volt lehetőségük – fogalmazott Menczel Lászlóné.

A várakozások szerint a sertéstartók számára kedvező piaci környezet még jó ideig változatlan maradhat. A kínai kereslet vélhetően továbbra is tartja magát, az elmúlt időszakban ugyanis akkora kiesés mutatkozott az ázsiai országban, amit nem lehet egyik napról a másikra pótolni. A cél tehát az, hogy a hazai állományban továbbra se jelenjen meg az afrikai sertéspestis. A járványvédelemben segítséget jelenthet az állattartó telepek korszerűsítését célzó vidékfejlesztési pályázat újrainyitása is. A tervek szerint mintegy

egymilliárd forint áll majd a sertéstartók rendelkezésére, hogy olyan beruházásokat hajtsanak végre, amelyek segítenek megelőzni a kór megjelenését a telepeiken.

(Magyar Nemzet 2020. február 8., szombat)

Feltörték a Facebook közösségi médiás profiljait

Péntek délután egy hackercsoport feltörte a Facebook és a Messenger Twitter- és Instagram-fiókjait, hogy ott közöljék:

Még a Facebook is meghekkkelhető.

A profilok irányítását mostanra visszaszerezte a cég. Az akcióért az OurMine hackercsoport felelős, amely azt állítja, azért törték fel az oldalakat, hogy felhívják a figyelmet azok sebezhetőségére. Januárban ugyanez a csoport törte fel az amerikai fociliga egy tucatnyi profilját is.

Az OurMine azt posztolta a Facebook Twitter-fiókja nevében:

Helló, mi vagyunk az OurMine. Még a Facebookot is fel lehet törni, de legalább az ő biztonsági rendszerük még mindig jobb, mint a Twitteré.

Magát a Facebookot vagy a cég honlapját nem törték fel.

A BBC azt írja, valószínű, hogy a hackerek az amerikai focis esethez hasonlóan most is a Khoros nevű, főként marketingcélokra üzemeltetett platformot használták az akcióhoz. A Khoros nem kívánt nyilatkozni.

Az OurMine dubai székhelyű hackercsoport, amelyhez több cég és fontos személy oldalainak meghekkkelése is köthető volt a múltban, feltörték például a Twitter alapítója, a Google egyik igazgatója valamint a Netflix és az ESPN céges profiljait is. A hackerek célja felhívni a figyelmet arra, ha valahol nem megfelelőek a biztonsági óvintézkedések, és egyúttal arra is iránymutatást adnak, hogyan kéne fejleszteni azokat.

(Index 2020. február 8., szombat)

Felkerült Magyarország Európa leghalálosabb országainak listájára

100 ezer főre vetítve hazánkban történt az ötödik legtöbb gyilkosság egész Európában – állítja egy ENSZ-jelentés. A jelentés érdekessége, hogy lényegesen több bűncselekményről számol be, mint amit a magyar rendőrség regisztrált, hiszen míg az ENSZ 242 gyilkosságról ír, az ORFK adatai szerint alig 90 ilyen eset történt 2017-ben. A „leghalálosabb” országnak Oroszországot minősíti a nemzetközi szervezet Európán belül, ezt pedig Ukrajna, majd Litvánia követi. A listából kiderül, hogy Luxemburgban történik a legkevesebb gyilkosság arányaiban, nominálisan pedig Oroszországot és Ukrainát követve Németországban és Franciaországban történik a legtöbb gyilkosság.

A jelentést tavaly publikálta a nemzetközi szervezet, most azért került reflektorfénybe, mert a Fox Newsvárosokra lebontva szemlélte, de valamiért kihagyták belőle Oroszországot és Ukrainát, így a litván Kaunast hozták ki a legveszélyesebb európai városnak. Az írás Litvániában hatalmas felháborodást keltett, a litván kormány is reagált.

Mi azért döntöttünk inkább az országos szintű szemle mellett, mert az ENSZ mindössze 64 városból gyűjtött gyilkossági adatokat, ami közel sem fedi le Európa teljes térképét. A

jelentésben elérhető legfrissebb adat egyébként 2017-es, nincs adat többek közt Moldováról, Koszovóról, Ausztriáról és Olaszországról sem.

Fontos azt is megjegyezni, hogy a magyar adatokról szóló rész ellentmond az ORFK hivatalos számainak, ilyen inkonzisztenciák más esetekben is előfordulhatnak.

10. Bulgária

Bulgáriában 1,5 gyilkosság jut 100 ezer főre vetítve az ENSZ adatai szerint, frissebb, 2018-as adatok szerint a helyzet tovább romlott, 1,8 ilyen bűnesetre. A bolgár hatóságok szerint 138 gyilkosság történt ebben az évben a Fekete-tenger partján húzódó országban, a legtöbb eset Szófiában történt és az esetek 96%-át felgöngyölítették a hatóságok.

9. Belgium

Belgiumban 1,7 gyilkosság történt 100 ezer főre lebontva, ez 13,33%-os ugrás volt a 2016-os 1,5 esethez képest, viszont kevesebb, mint a 2015-ös, 2 eset / 100 ezer fős szám. Belgiumban sajnos egyre több szerelmi okból elkövetett gyilkosság történik, de egyes szakértők a terrorizmus növekedésével is okolják a haláleseteket.

8. Észtország

Az ENSZ adatai szerint 2,2 gyilkosság jut Észtországban 100 ezer főre, ezzel Észtország az EU negyedik „leghalálosabb” országa. A balti államban folyamatosan csökken egyébként a gyilkosságok aránya: 2017-ben 2,5, 2015-ben 3,4 incidens jutott 100 ezer főre. Az utóbbi szám miatt a Euronews futtatott is nagy felháborodást kiváltó beszámolót, melynek „A balti államok Európa gyilkosság-fővárosa” volt a címe.

7. Albánia

Albániában 2,3 főt gyilkoltak meg 100 ezer lakosra vetítve 2017-ben, ami jelentős visszaesés a 2016-es 3,4 főhöz képest. Az országban sajátos problémát okoznak a bosszúból elkövetett gyilkosságok; sok vidéki közösség tartja ugyanis magát a mai napig a középkor óta elsősorban szájhagyomány útján terjedő Kanun-törvényekhez.

6. Montenegró

100 ezer lakosra vetítve 2,4 főt öltek meg Montenegróban 2017-ben, de itt is nagyon nagy visszaesés figyelhető meg a 2016-os adathoz képest, ami 4,5 főről szólt. Az országban többek közt a helyi bűnszervezetek által elkövetett gyilkosságok dobták meg a statisztikát, a rendőrség ráadásul – egyesek szerint korrupció miatt –, nem tud a maffia ellen hatékonyan fellépni.

5. Magyarország

Magyarországon 2017-ben megugrott a regisztrált gyilkosságok aránya az ENSZ adatai szerint: 2,5 embert öltek meg 100 ezer lakosra vetítve. Ez több, mint a 2016-os 2,1 fő és a 2015-ös 2,3 fő is. Az ezeket megelőző években 1,3-1,6 fő közt mozgott a gyilkosságok száma 100 ezer lakosra vetítve, ami kifejezetten alacsonynak mondható.

Nagyon fontos megjegyezni, hogy inkonzisztencia merül fel az ENSZ és a magyar rendőrség hivatalos adatai közt. Az ORFK 2017-ben 90 szándékos, befejezett emberölést regisztrált, míg az ENSZ ennél lényegesen többről, 242 esetről ír. Az eltérés oka vélhetően az, hogy az ENSZ valószínűleg az Eurostat adataiból indul ki, ami nem a rendőrségtől származik és ezt a hatóság „hiteltelennek” és „megkérdőjelezhetőnek” minősítette.

A rendőrség adatai szerint 2017-ben 0,92 volt a 100 ezer főre jutó gyilkosságok száma Magyarországon, ami lényegesen kisebb az ENSZ 2,5 eset / 100 ezer lakosról szóló adatánál. Ha az ORFK hivatalos adatait vetítjük rá az ENSZ listájára, Magyarország a 23. helyre csúszik vissza, 100 ezer főre számolva kevesebb gyilkosság történik itt, mint Németországban, Franciaországban vagy az Egyesült Királyságban. Fontos azt is megjegyezni, hogy a rendőrség hivatalos adatai szerint 2013 óta minden évben csökkent a regisztrált gyilkosságok száma, míg az ENSZ adatai fluktuáló, az elmúlt években pedig kifejezetten növekvő tendenciát mutatnak.

Szintén jó hír egyébként, hogy a rendőrség 2017-ben a gyilkosságok 96,7%-át, 2018-ban pedig a 100%-át felderítette.

4. Lettország

Lettországban 4,2 gyilkosság jutott 2017-ben 100 ezer főre az ENSZ adatai szerint, ezzel a balti állam az EU második legmagasabb gyilkossági rátával rendelkező országa. A nemzetközi szervezet szerint a tendencia ráadásul növekvő is: 2016-ban még csak 3,5, 2015-ben pedig 3,4 gyilkosság jutott 100 ezer főre.

3. Litvánia

Az ENSZ szerint Litvánia az EU legéletveszélyesebb országa: 4,5 gyilkosság történt 100 ezer főre vetítve 2017-ben a balti országban. A Fox News nemrég az ENSZ jelentése alapján három litván várost is megnevezett, melyek „Európa leghalálosabbjai” szerintük: Kaunasban, Vilniusban és Klaipėdában történt a legtöbb gyilkosság 100 ezer főre számolva.

Bár a hírsatorna felhívta a figyelmet arra, hogy a gyilkosságok száma még mindig elhanyagolható a legveszélyesebb amerikai városhoz, St. Louishoz képest, ahol 2018-ban 100 ezer főből átlagosan 60,9 embert megöltek, a litván kormány kiakadt a tudósításon, mert az Ukrajnát és Oroszországot nem tartalmazta. Az amerikai Fox vélhetően azt a hibát követte el, hogy összemosta Európát az Európai Unióval.

2. Ukrajna

Ukrajnában 6,2 gyilkosság történt 100 ezer főre vetítve 2017-ben az ENSZ szerint, ami összesen 2751 halálesetet jelent. Ez a szám hivatalosan nem tartalmazza a donyeci konfliktusban elhalálozott emberek számát, de a nemzetközi szervezet azért kiemeli, hogy gyakran nehéz kiszűrni a háborús konfliktusövezetekben a gyilkosságokat a harci cselekmények során elesettek közül. Az ENSZ adataiszerint egyébként körülbelül 13 ezren haltak meg a donyeci harcok során 2014 áprilisától 2018 végéig.

1. Oroszország

Az ENSZ által Kelet-Európához sorolt Oroszországban 9,2 gyilkosság történt 2017-ben 100 ezer főre vetítve, összesen ez 13 293 halálesetet jelent. Oroszország esetében is markáns eltérés merül fel a hivatalos adatok és az ENSZ adatai közt: a Rosstat szerint 8844 gyilkosság történt, ami 6,02 eset / 100 ezer fő, miközben a Statista 6,16 esetről ír.

Oroszországon belül egyébként régióként is hatalmas eltérések vannak: a Kazahsztánnal határos Asztraháni területen belül például 1 gyilkosság jut 100 ezer főre, míg a Kamcsatka mellett található Csukcsföldön 30 embert öltek meg 100 ezer lakosonként. Utóbbi a gyéren lakott területen 15 gyilkosságot jelent csak, nominálisan nem meglepő módon a Moszkvai területen követték el a legtöbb halált okozó testi sértést, ahol 510 gyilkosság történt 2017-ben.

(Portfolio 2020. február. 8., szombat)

Kozmetikumháború: támadnak a használt kencék

A ruhák után a másodkézből vásárolt kozmetikumok pörgethetik fel az egyre népszerűbb használtcikk-piacot. A vevők szerint a használt kencék előnye az alacsony ár, de sokan a higiéniai aggályok miatt nem mennének a "kozmetikumturkálóba."

A ruhák után a kozmetikumokat is egyre többen vehetik másodkézből, használtan - számolt be az amerikai, divatiparral foglalkozó Vogue Business üzleti híroldal. Több olyan webáruház is megjelent, ahol a megvásárolt de nem, vagy alig használt

Az egyik ilyen weboldal a 2013-ban alapított Glambot. Az oldal működési elve hasonlít az amerikai thredUP használt ruházattal és kiegészítőkkal foglalkozó webshopra: a felhasználók

itt azonban ruhák helyett új vagy alig használt arcápolóiktól, sminkszereiktől és kiegészítőiktől válhatnak meg. A Glambot ezután ajánlatot tesz az eladónak, ha egymás tenyerébe csapnak, akkor értékesíti a webshopon a terméket. Az oldalon látjuk a termék állapotát, illetve azt is, hogy hány százaléka van meg mondjuk egy-egy kencének, mondjuk egy alapozónak. Használtnak minősül például az az alapozó vagy púder, amelyet az eladó bontatlanul ad tovább. Ahogy az is, amelyiket egyszer használta valaki mielőtt rájött, hogy mégsem tetszik neki.

Emelkedőn a használt piac

A Vogue Business szerint a használt kozmetikumok piacának fellendüléséhez hozzájárulhat az is, hogy hamar elkapkodott ritkaságok vagy limitált kiadású termékek jelenhetnek meg ezeken a webshopokon, a gyűjtők pedig az eredeti árnál általában olcsóbban csaphatnak le ezekre. Akad azonban az ellenkezőjére is példa: az amerikai influencer Kyle Jenner eredetileg 350 dolláros karácsonyi csomagja 750 dollárért is felbukkant az Ebay virtuális piacon.

A WGSN trendelőrejelző cég szerint, amely 2019-ben kezdte követni a használt kozmetikumok piacát, még korai megsaccolni a piac méretét, de jövőre növekedés várható. Például azért, mert olyan, eddig főleg használt ruhákkal foglalkozó internetes áruházak mint a Poshmark kínálatában is megjelentek a használt kencék.

Olcsóbb a használt

Az Ipsos piackutató cég a Vogue Business számára készített felméréséből az derült ki, hogy a válaszadók közül tízből négyen - a 37 százalékuk - érdeklődne az olyan kozmetikumok iránt, amelyeket mások vásároltak meg, de még nem nyitották ki és nem használták őket.

A válaszadók közel fele szerint a használt kozmetikumok vásárlásának előnye, hogy így olcsóbban jutnak a termékhez. A viszonteladás iránt érdeklődők 29 százaléka próbál kevésbé pazarolni, míg 25 százalék környezetvédelmi okok miatt dönt így. A használt kozmetikumokra pályázó vásárlók 30 százalékának pedig nem fér bele a büdzséjébe, hogy a kiválasztott terméket eredeti áron vegye meg.

Baktériumok és professzionálisan tisztított smink

A használt kozmetikumok piacának azonban számos problémával is szembe kell néznie, ilyen például a higiénia vagy a termékek lejáratú idejének kérdése. Az Ipsos szerint a megkérdezettek 68 százaléka a higiéniai okokból mond le a használt árujáról. Több mint 30 százalékuk pedig az eladókat övező homályt említette, azaz nem tudja a vásárló, hogy kitől került a webboltba az adott kozmetikum.

A felmerülő kétségekre reagálva például a Glambot a termékek professzionális tisztítását is felvette a szolgáltatásai közé: állításuk szerint minden beérkező terméket fertőtlenítenek: a préselt púdereknél például eltávolítják a felső réteget, a rúzsok esetében pedig levágják ezt egy tiszta pengével. Bizonyos termékeket - például amelyekhez többször használatos applikátor jár - csak újonnan, bontatlanul lehet eladni az oldalon.

Az Ebayen a kozmetikai kategóriában leginkább az olyan kütyük népszerűek mint a Dyson hajszárítók- és formázók. A márkára például több mint 150 ezer keresés érkezett a tavaly novemberi kiber hétfőn. Az Ebay egyébként az amerikai élelmiszer-és gyógyszerbiztonsági hatóság, az FDA irányelveit követve fel is függesztheti a használt kozmetikumokat, szivacsokat és applikátorokat árusító eladókat.

(Napi 2020. február 8., szombat)

Így hagyja lehúzni magát rengeteg magyar vásárló: a jó ügyért mindent?

Mivel a magyarok körében is egyre terjed a klímaszorongás, amivel egy időben egyre több környezettudatos termék árasztja el a boltok polcait a Pénzcentrum megvizsgálta, hogy mennyivel kerül többbe úgy vásárolni, hogy azzal óvjuk a Földet. Nem feltétlenül lesz drágább attól egy termék, hogy bió, vagy fair trade, vagy zero waste, a vásárló mégis veszíthet rajta.

Már régóta beszélnek a közelgő klímaválságról, de 2019-ben a téma abszolút a fókuszba került, miután az elemzők világméretű katasztrófát predesztináltak, ha nem állunk le a Föld szennyezésével és kimerítésével. Nem csoda, ha a magyar lakosság körében is terjedni kezdett a klímaszorongás, és sokan kezdték keresni az alternatív megoldásokat.

Azonban azzal szembesültek sokan, hogy nehéz falapú fültisztító pálcikát találni, és ha sikerül, akkor is jóval drágább. A Pénzcentrumon megvizsgáltuk néhány termék árát, amely fenntarthatósági szempontból jó választás, azonban nem feltétlenül pénztárcabarát. Az derült ki, hogy míg egyes fenntartható termékek lényegesen túlárzottak, addig másoknál szinte különbség sincs a környezetbarát és a sima árucikk árában.

Egy nemzetközi kutatás arra világított rá, hogy a vásárlók 71 százaléka számára fontos a termék környezeti hatása. Az online piactéren vásárlóknak 72 százaléka szívesen vásárol a zero waste termékeket, azonban sokkal inkább a költséghatékonyság (66 százalék), mint a környezettudatosság (32 százalék) miatt.

Megfigyelhető, hogy a vásárlók részéről nő az elvárás a termékekről elérhető információkkal kapcsolatban, kiemelten a termékek fenntarthatóságáról, figyelemmel kísérik az előállításához felhasznált víz, illetve energia mennyiségét és az esetleges újrahasznosított anyag tartalmát. Nemzetközi szinten ma már a környezettudatos szemlélet kulcsfontosságú az árucikkek választásánál, nem lehet figyelmen kívül hagyni - mondta el korábban Lukács Ákos, a Deloitte fenntarthatósági és klímaváltozási üzletágának vezetője. A közelmúltban a Vatera is megkérdezte felhasználóit a témáról, amelyből az derült ki, hogy a kitöltők legalább fele tesz valamit a mindennapokban a zero waste jegyében:

A felhasználók vásárlás szempontjából figyelnek az ökológiai lábnyomunkra: 72 százalék szívesen vesz olyan terméket, amely fenntartható, és közülük minden harmadik ember akár többet is hajlandó fizetni. A válaszadóknak 23 százaléka is nyitott a tudatosabb vásárlásra, de bizonyos termékekről, szokásokról nem tud lemondani. Csak a felhasználók 5 százalékának nem szempont a vásárlás során a hulladékmentesség.

A fenntartható vásárlás nem csak a környezettudatos termékek előnyben részesítéséről, és például a műanyagok elutasításáról szól. A fair trade, vagy helyi termelők termékeinek vásárlásával ugyanúgy hozzájárul az ember az ökológiai lábnyom csökkentéséhez.

Környezetvédelmi szempontból pozitív döntést hozunk, ha vásárlás során előnyben részesítjük a hazai termékeket, ugyanis ezeknek a környezetterhelése kisebb a rövidebb szállítási távolság miatt. A vásárlókat ebben a döntésben segíti a csomagoláson található "magyar termék" illetve a "hazai termék" címke. Míg az előbbi azt igazolja, hogy az adott termék 100 százalékban hazai alapanyagból, hazai feldolgozással készült, a másodikonál ez az arány legalább 50 százalék

- mondta a Pénzcentrumnak Andacs Noémi, a Tudatos Vásárlók Egyesületének munkatársa.

Több vagy kevesebb marad a pénztárcánkban?

Némelyik termék ára, ha környezettudatosságról van, érthetően magasabb az előállítási költségek miatt. Ilyen például a boldog csirkék tojása, vagy más bioélelmiszerek, fair trade termékek, de a drágább viszont lebomló alapanyagból készülő termékek is. Ráadásul rengeteg esetben a bio vagy fenntartható termékek prémium vagy elit termékeként vannak kezelve, és még ha az előállításuk nem is lenne drága, a branding része, hogy drágán tudják őket eladni.

Más termékek esetében viszont az előállítási költség elhanyagolható tényező, és akár még olcsóbb is lehet a fenntartható áru, mint környezetszennyező változata. Mint például a lebomló, vagy agyag virágcserep és a műanyag változat esetében.

Újrahasznosított papírt a WC-be is

A Pénzcentrum által vizsgált háromrétegű termékek esetében nem találtunk nagy különbséget az újrahasznosított papírból készülő termékek, és azok között az árucikkek között, amelyeken ezt nem tüntetik fel. A Sparban és Auchanban kapható Oops! Classic Sensitive toalettpapír (106 forint/db), Lovely toalettpapír (90 forint/db), Auchan classic toalettpapír (100 forint/db) átlagára, 98 forint/db, még kissé magasabb is, mint a dm-ben, Rossmannban, Tescóban kapható Sanft&Sicher Toalettpapír (100 forint/db), Alouette Újrahasznosított 3 Rétegű Toalettpapír (100 forint/db), vagy a Springforce toalettpapír (akciósan 62 forint/db) 87 forintos átlagos darabára.

Nincs több szívás a klímaharc miatt

A klímaharc egyik legfőbb ellenségének kikiáltott műanyagszívószálnak ha megvizsgáljuk a darabárát, az Auchanban 4, a dm-ben 3 forintra jön ki. Természetesen a legegyszerűbb a teljes mellőzés, ha környezettudatosságról van szó, hiszen a szívószál nem akkora létszükséglet, mint a WC-papír. Viszont ha valaki nem tud lemondani róla (vagy foghúzás után máshogy nem tudná megenni az almapépet), akkor van papír alternatíva. A Newshopból vagy a Pandortexről rendelhető kis kiszerezésű papírszívószál darabára viszont 20 és 24 forintra jön ki. Ha azonban például hosszú időre elegendő muníciót szeretnénk felhalmozni, 100 darab barna Förfnyende papírszívószálat már 595 forintért szerezhethetünk az IKEA-ból. Így csak nagyjából 6 forint/db áron megkapjuk, bár ez még mindig a műanyag verzió másfél-kétszerese.

A sátán műanyag villája

Az eldobható evőeszközök, műanyag tányérok, poharak szinte ugyanolyan megvetettek lettek a klímaháború során, mint a szívószál. Bezzeg régen mindenki magánál hordta a kanálgépet a kempingbe, és nem voltak ilyen problémák, de mikor már hozzászólt az a társadalom a fogyasztáshoz, hogy minden eldobható, nehéz eltörölni ezeket a reflexeket.

A 20 darabos Tuti Party műanyag villa a GRobynál 139 forintba kerül, tehát egy darab klasszikus fehér eldobható evőeszköz kb. 7 forintra jön ki. Míg a strapabíróbb fajta FINO műanyag villának az Alzán 12 darabos csomagja 390 forint (33 forint/db). Ezzel szemben az Auchanban kapható 10 darabos Actuel környezetbarát villa 269 forint (~27 forint/darab). Az Ökoterméknél kapható favilla darabja ennél is olcsóbb, 14 forint, az Indepacknál pedig csak 10 forint/db.

Viszont nem csak fa villa mellett dönthetünk, ha a környezettudatosság a cél, választhatunk CPLA evőeszközt is. A PLA jelentése polylactic acid, egy növényi alapú, komposztálható anyagot jelöl, melyet növényi cukrokból állítanak elő. A bioműanyagnak is nevezett PLA hőálló, kikristályosított változata CPLA. Az Ökoterméken 56,5 forint a bioműanyag villa darabja, az Indepackon 13 forint. Tehát drágább, mint a fa, de a műanyagnál nem feltétlenül.

A pandákra senki sem gondol?

Rendben, szívószálat könnyedén csinálunk papírból, nem is drágítja sokkal a lebomló alapanyag a terméket. De fogkefét nehéz lenne papírból gyártani, és a fogmosásról nem lehet olyan könnyen lemondani mint a szívószálról - és nem is ajánljuk senkinek. A fenntarthatóság jegyében lehet keresni az alternatívákat, de ami a legkézenfekvőbb - vagy leginkább körbe van rajongva - az a bambuszfogkefe.

A 4Dent Medium fogkefe darabja 115 forint a Tescóban, A Rossmannban a Colgate Extra Clean fogkefe darabja 168 forint, a Signal Anti-Plaque Action közepes keménységű fogkefe 175 forint az Auchanban, és a Dontodent Fogkefe 167 forint a dm-ben. A sima fogkefe átlagára tehát 156 forint. Megnéztük a Tescóban, Auchanban, Életmód ABC-ben, és Netharmónián kapható lebomló bambusz fogkefék árát is, és 700-1190 között mozogtak,

átlagosan 920 forintba kerültek, majdnem a hatszorosába a műanyag fogkefének.

Az összehasonlítás persze úgy lenne valós, ha tudnánk, meddig tart ki egy bambusz fogkefe, és meddig egy sima. Tény hogy amíg a szívószál, WC-papír, eldobható evőeszközök terén nem jelent akkora pénzügyi áldozatot a környezettudatosság, addig a fogkefék árában már nagy különbséget láthatunk.

Csak PET-palackot ne!

A fogyasztói társadalom által könnyelműen a tengerekbe szórt PET-palackokból már akkora szemétsziget gyűlt össze a Csendes-óceánon, hogy Magyarország 27-szer elférne rajta, és ki tudja mi lehet még az óceánok fenekén. Természetesen, aki igazán környezettudatosan akar élni, az kulacsban viszi magával a csapvizet mindenhová, de ez ugye azt jelentené, hogy sosem vesz egy jegesteát vagy egy kólát. Miközben rengeteg üdítőnek van fémdobozos, tehát jól újrahasznosítható, illetve műanyag flakonos változata. Persze a fémdobozos kiszérelés kisebb, 330 ml-es, míg a palackos 0,5 literes, de ha a literárat összehasonlítjuk, az Auchanban, Tescóban, Sparban kapható Cola, Fanta, Pepsi, akkor látható, hogy a fémdobozos változat csaknem 30 százalékkal többbe kerül.

A fém dobozos Cola 209 forint (633 forint/l), a PET-palackos 229 (485 forint/l). A dobozos Fanta 219 (664 forint/l), a műanyag üveges 259 (518 forint/l). A 0,33-as dobozos Pepsi 199, a palackos 249 forint, tehát 603 forint/liter helyett csak 498 forint/liter. Hogyha tehát a könnyen újrahasznosítható fémdobozos termék mellett döntünk, akkor bizony már 1-1 üdítő árában is jelentős eltérés van. Arról nem is szólva, hogy van, hogy egyszerűbb a nagyobb kiszérelés mellett szeretnénk dönteni, mert a 3 decis dobozost nem tartjuk elégnek.

Tiszta vizet a pohárba

Ha már a PET-palackoknál tartunk, a környezettudatosan élők egyik elsődleges elve, hogy mivel iható víz folyik a csapból is - legalábbis a hivatalos kategorizáció szerint - így nem csak vétek a Föld ellen a boltból venni az ásványvizet, hanem elég nagy pénzkidobás is.

Budapesten a csapvíz 218,95 forint/m³, ami azt jelenti, hogy 0,2 forintba kerül egy liter víz. Míg az olcsóbb ásványvizet ha megnézzük, a S-Budget Aquarius szénsavmentes természetes ásványvíz literára 43,3 forint, az Emese szénsavmentes természetes ásványvíz litere a Tescóban 50 forint, a Tuti Tipp Zoé Pannon-aqua szénsavmentes ásványvíz litere 43 forint. Nagyjából 45-46 forintba jön ki az olcsóbb ásványvíz litera a hipermarketekben. Ez pedig azt jelenti, hogy a csapvíz árának 200-szorosát fizetjük ki az ásványvízért.

Fél kiló kizsákmányolásmentes kávé, legyen szíves!

A környezettudatosság nem csak az eldobható műanyagoktól való tartózkodást, szelektív hulladékgyűjtést jelenti, hanem a fenntartható fejlődést szem előtt tartva a hazai vagy hátrányos helyzetű termelőket részesítve előnyben. A méltányos kereskedelem, vagyis a fair trade támogatásával biztosíthatja a fogyasztó, hogy a - sokszor harmadik világbeli - termelő annyi pénzt kapjon, amennyi a munkájáért, terményeiért megilleti, és a megvásárolt áru ne kizsákmányoló kereskedelem útján jusson a vásárlóhoz.

Ha fair trade termékek vásárlása mellett döntünk, akkor viszont egyértelműen a zsebünkbe kell nyúlnunk - gondolhatnánk. A Tesco Finest (227 g) Fair trade kávék kilós ára 1499 forint, míg a hasonló minőségű Lavazza Qualità Oro Perfect Symphony őrölt kávé (250 g) 1549 forint. A Clipper - Bio Fairtrade Papua Új Guinea-i kávé (227 g) 1980 forint viszont. Természetesen ha ezt egy kevésbé minőségi, például egy Tchibo Espresso Sicilia Style őrölt, pörkölt kávé (250 g) árával hasonlítjuk össze (899 forint/kg) akkor a különbség több mint kétszeres.

Hasonló a helyzet a fair trade teák árában is. Az English Tea Shop Bio Zöld teája (20 filter) 840 forint, addig a sima SPAR zöldtea 399 forintba kerül, de az azonos kiszérelésű Auchan zöld tea még olcsóbb: 179 forint.

No Zacsó

Egyre több csomagolásmentes bolt nyílik országszerte, hiszen nem csak a hipermarketben gyümölcsnek, zöldségnek, zsemlének letépett zacskókból felhalmozódott szemét okoz nagy kárt a világban, hanem azoknak a termékeknek a csomagolása is, amelyek eleve zacskóban kerülnek a boltba, a száraztésztától kezdve a mosogatószivacsig. Amennyiben annak érdekében, hogy minél környezettudatosabban éljünk és vásároljunk, csomagolásmentes boltban vesszük az élelmiszert, nincs túl nagy különbség a szupermarketben kapható termékek között, a Tudatos Vásárló számításai szerint.

Általánosságban elmondható hogy a környezettudatos vásárlás plusz kiadásokat ró a fogyasztókra, de nem csak a kiadások nőnek: ahogy az árak összehasonlításához kerestük a termékeket, gyakran tapasztaltuk, hogy nehezen felkutatható egyes árucikkek környezettudatos változata. Vagy kényelmetlenséget okoz, hogy csak a város néhány pontján lehet úgy vásárolni, vagy azt a terméket, ahogy vagy amit szeretnénk. Tehát nem csak plusz pénzt, plusz idő- és energiabefektetést követel a vásárlóktól a környezettudatosság.

(Pénzcentrum 2020. február 9., vasárnap)

Ismét gyerekeket célzó reklámra csapott le a GVH

Már nem először bírságot a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) azért, mert a gyógyszergyár multivitaminját kifejezetten a gyerekeket célozva igyekezett eladni. A Béres a készítményekhez világító tollat, intelligens gyurmát kínált ajándékként.

A GVH korábban hétmillió forintos bírsággal sújtotta a Bayer Hungária Kft.-t a gyerekeket célzó reklámja miatt. A társaság Supradyn Kids multivitamin készítményének egyes reklámjaiban közvetlenül szólított meg gyermekkorúakat. SpongyaBobos kulacsot, varázstörülközőt, valamint világító jojót ajánlott multivitaminja mellé csomagolva televíziós hirdetéseiben és a Nők Lapja Gyerek magazinban megjelent újsághirdetéseiben.

Most a versenyhatóság azt állapította meg, hogy a Béres Gyógyszergyár Zrt. szólította meg közvetlenül, jogsértő módon a gyermekkorúakat az Actival Kid Gumivitamin egyes reklámjaiban. A GVH 21 millió forintos bírságot szabott ki a gyógyszercégre.

A probléma az volt, hogy a Béres gyermekeknek szánt „Actival Kid Gumivitamin” étrend-kiegészítő készítményét ajándék világító tollal, valamint intelligens gyurmával úgy kínálta televíziós és egyéb reklámjaiban (szórólapokon, plakátokon, mozireklámban, Youtube hirdetésben), hogy azok megszerzésére hívta fel a gyerekeket. A szabályozás alapján pedig tilos a gyermekkorúak közvetlen felszólítása egy reklámban a hirdett árú megvásárlására, illetve szüleik vagy más felnőtt meggyőzésére, hogy vegyék meg nekik a terméket.

A vállalkozás ugyan nem ismerte el a jogsértést, de elfogadta a Versenyhivatal értékelését, és lemondott jogorvoslati lehetőségéről, amit a hatóság a bírságot csökkentő tényezőként vett figyelembe. Azt is kedvezően értékelték, hogy a vállalkozás már a hatósági eljárás korai fázisában felhagyott a reklámkampánnyal.

(Az Én Pénzem 2020. február 9., vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 6. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás.)